

Studie Machinebouw en Mechatronica

Data, Studie & Advies
POM West-Vlaanderen

Oktober 2023

Opzet

- Omvang en economische performantie van de West-Vlaamse sector m.b.t. Machinebouw en Mechatronica bepalen
 - T.o.v. de sector in Vlaanderen
 - T.o.v. de industriële sector
 - T.o.v. de totale economie

- Huidige situatie en evoluties

Inhoudstafel

1. [Afbakening sector](#)
 2. [Vestigingen](#)
 3. [Ondernemingen](#)
 4. [Starters en uittreders](#)
 5. [Overlevingskansen](#)
 6. [Tewerkstelling](#)
 - 6.1 [Loontrekkenden](#)
 - 6.2 [Zelfstandigen](#)
 7. [Specialisatiegraad x relatieve groei](#)
 8. [Toegevoegde waarde](#)
 9. [Import en export](#)
 - 9.1 [Import](#)
 - 9.2 [Export](#)
 10. [Vacatures](#)
 - 10.1 [Ontvangen vacatures](#)
 - 10.2 [Openstaande vacatures](#)
 11. [Arbeidsmarktkrapte](#)
 12. [Knelpuntberoepen](#)
 13. [Overzicht](#)
 14. [Sterkte-zwakteanalyse](#)
- [BIJLAGEN](#)

1. Afbakening sector

Afbakening sector

De sector Machinebouw en Mechatronica wordt op basis van de Nace-BEL-nomenclatuur als volgt afgebakend:

- 26.1 Vervaardiging van **elektronische onderdelen en printplaten**
- 26.5 Vervaardiging van **meet-, controle-, en navigatie-instrumenten en -apparatuur**; vervaardiging van **uurwerken**
- 26.6 Vervaardiging van **bestralingsapparatuur en van elektromedische en elektrotherapeutische apparatuur**

- 27.9 Vervaardiging van **elektrische apparatuur**

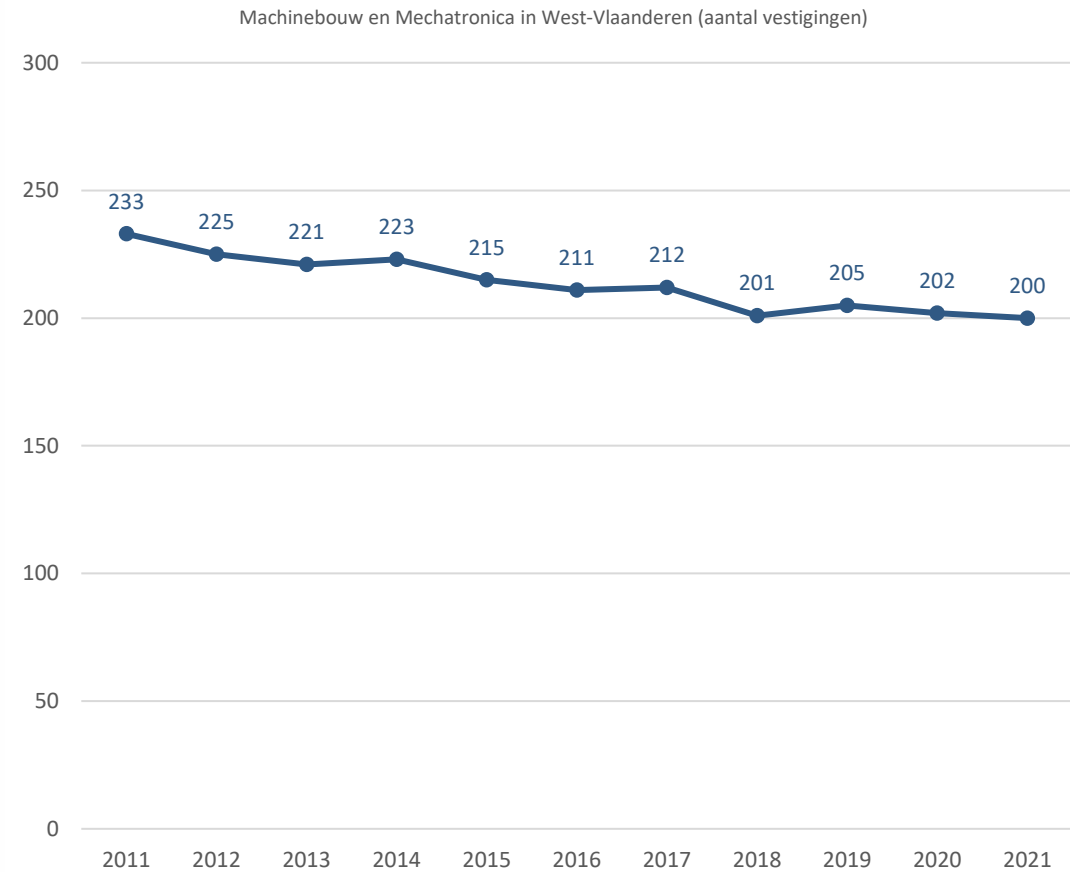
- 28.1 Vervaardiging van **machines en apparaten voor algemeen gebruik**
- 28.2 Vervaardiging van **andere machines en apparaten voor algemeen gebruik**
- 28.3 Vervaardiging van **machines en werktuigen voor de landbouw en de bosbouw**
- 28.4 Vervaardiging van **niet-verspanende machines voor de metaalbewerking en van gereedschapswerktuigen**
- 28.9 Vervaardiging van **andere machines, apparaten en werktuigen voor specifieke doeleinden**

De metaalsector (waar de sector Machinebouw en Mechatronica deel van uitmaakt) wordt afgebakend op basis van nace 24 t.e.m. nace 30.

2. Vestigingen

West-Vlaamse vestigingen

- Het aantal West-Vlaamse vestigingen in de sector Machinebouw en Mechatronica daalde met 14,2% tussen 2011 en 2021.

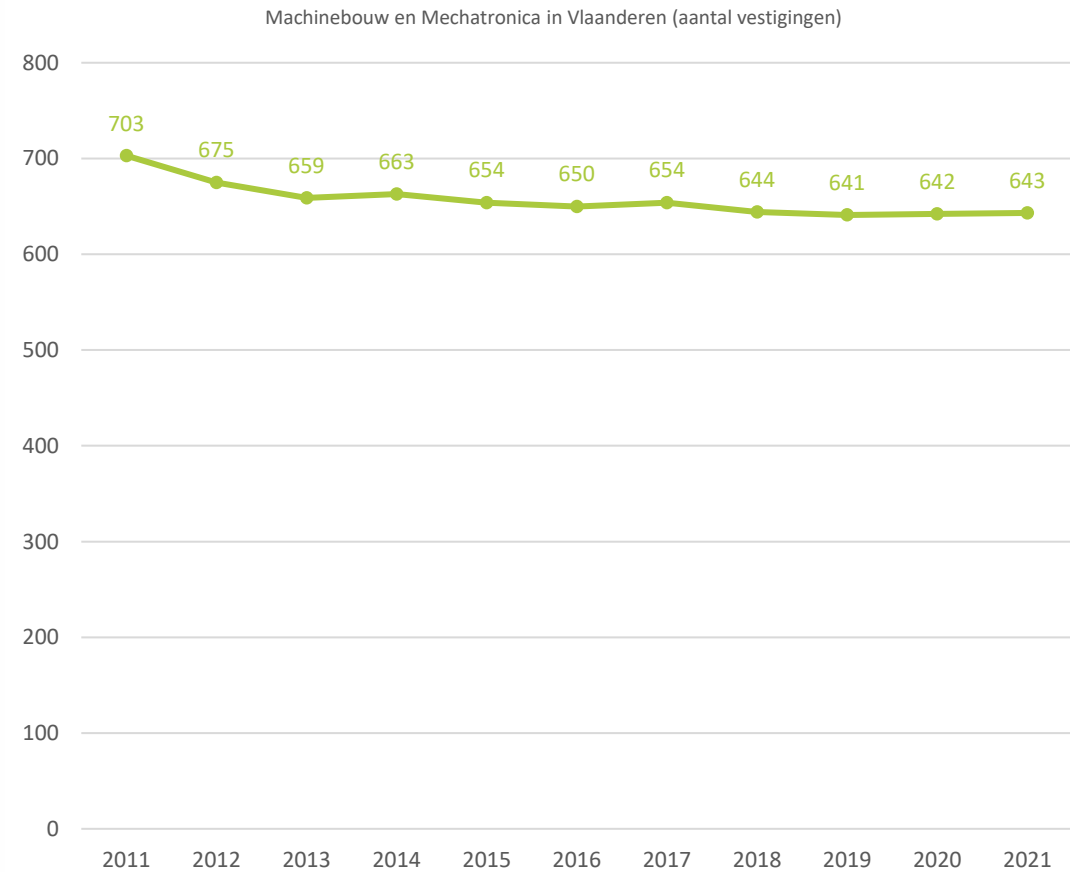
West-Vlaamse vestigingen

- De afname was een stuk beperkter in de metaalsector (-3,5%) dan in de sector Machinebouw en Mechatronica (-14,2%).
- Het aantal vestigingen in de sector Machinebouw en Mechatronica stabiliseert vanaf 2018.
- Ondanks de dalende trend was er in 2019 een stevige stijging van het aantal vestigingen (+37) in de metaalsector. In de periode 2020-2021 bleef het aantal stabiel.

West-Vlaanderen	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Evolutie 2011-2021
Machinebouw en Mechatronica	233	225	221	223	215	211	212	201	205	202	200	-14,2%
Metaal	918	907	887	869	868	865	873	861	898	885	886	-3,5%

Vlaamse vestigingen

- Het aantal Vlaamse vestigingen in de sector Machinebouw en Mechatronica daalde met 8,5% tussen 2011 en 2021.

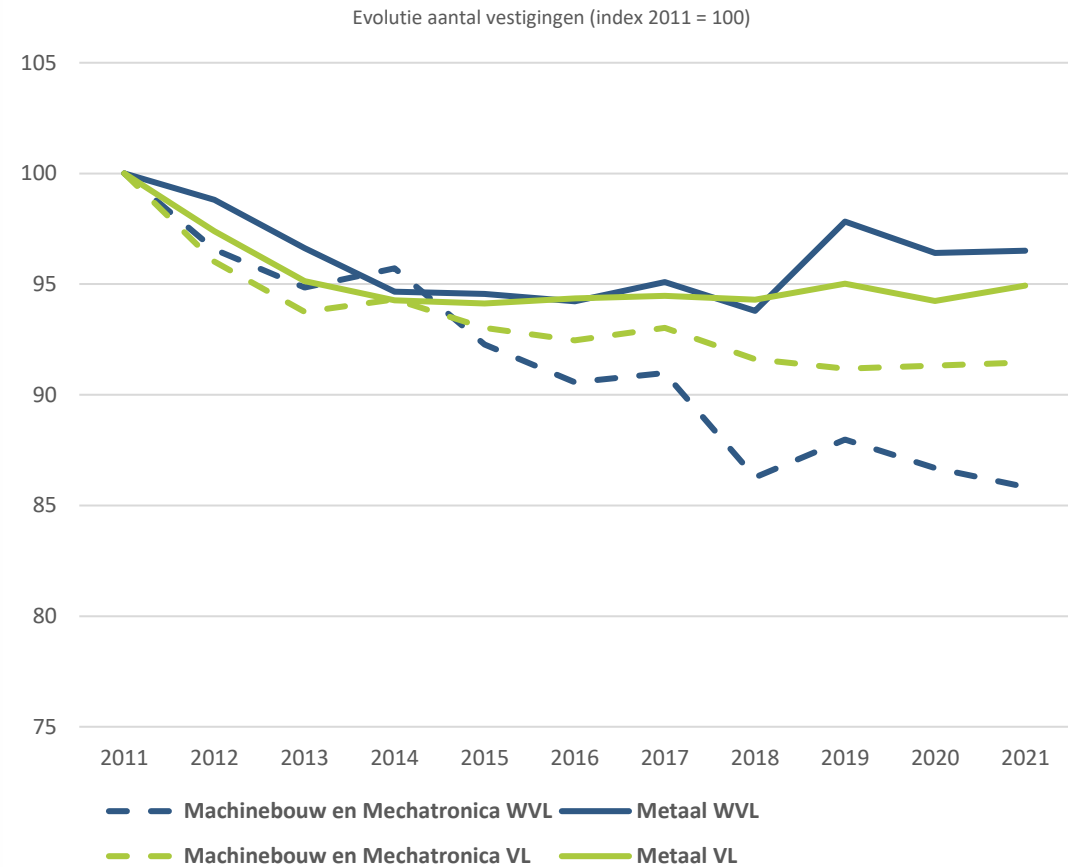
Vlaamse vestigingen

- De afname was net zoals in West-Vlaanderen beperkter in de metaalsector (-5,1%) dan in de sector Machinebouw en Mechatronica (-8,5%).
- Het aantal Vlaamse vestigingen in de sector Machinebouw en Mechatronica blijft zo goed als gelijk vanaf 2018.

Vlaanderen	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Evolutie 2011-2021
Machinebouw en Mechatronica	703	675	659	663	654	650	654	644	641	642	643	-8,5%
Metaal	3.489	3.398	3.319	3.289	3.284	3.292	3.296	3.290	3.315	3.288	3.312	-5,1%

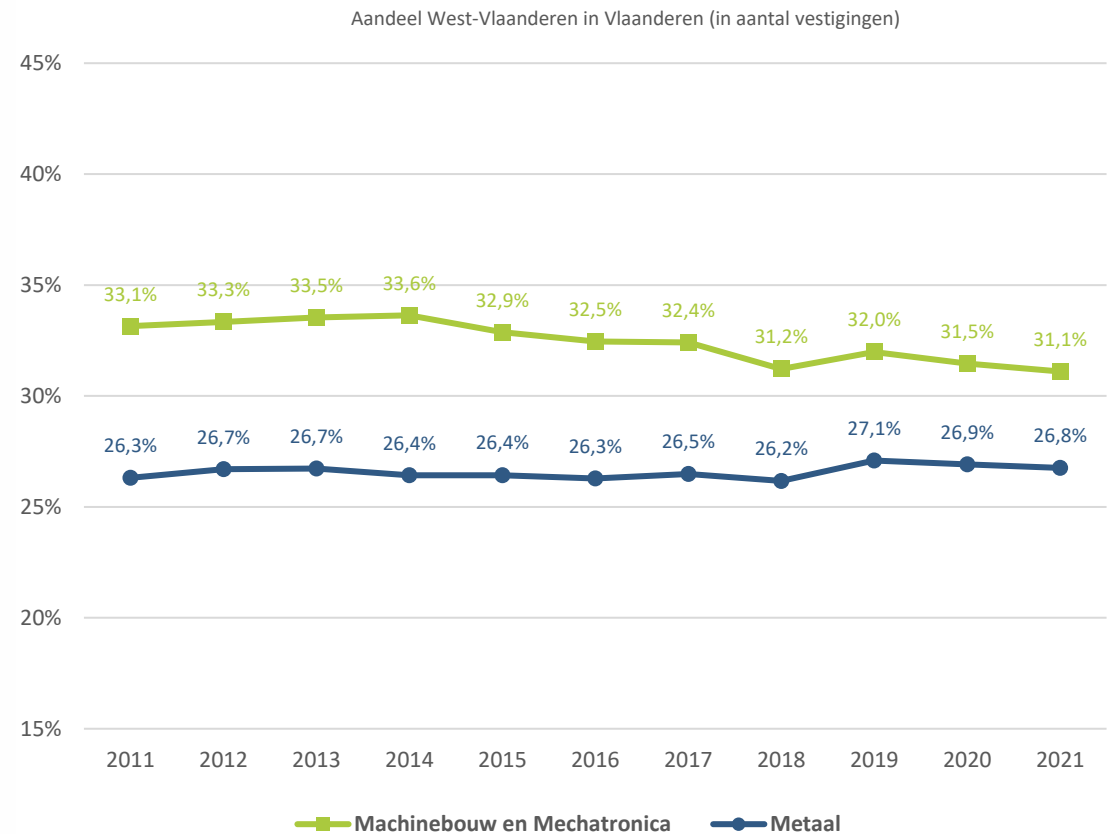
Relatieve evolutie

- De sector Machinebouw en Mechatronica kende een terugval tussen 2011 en 2018. Daarna bleef de sector op een stabiel niveau.
- De relatieve afname is zowel in West-Vlaanderen als in Vlaanderen beperkter in de metaalsector dan in de sector Machinebouw en Mechatronica.
- De West-Vlaamse metaalsector kende een stevige toename tussen 2018 en 2019.

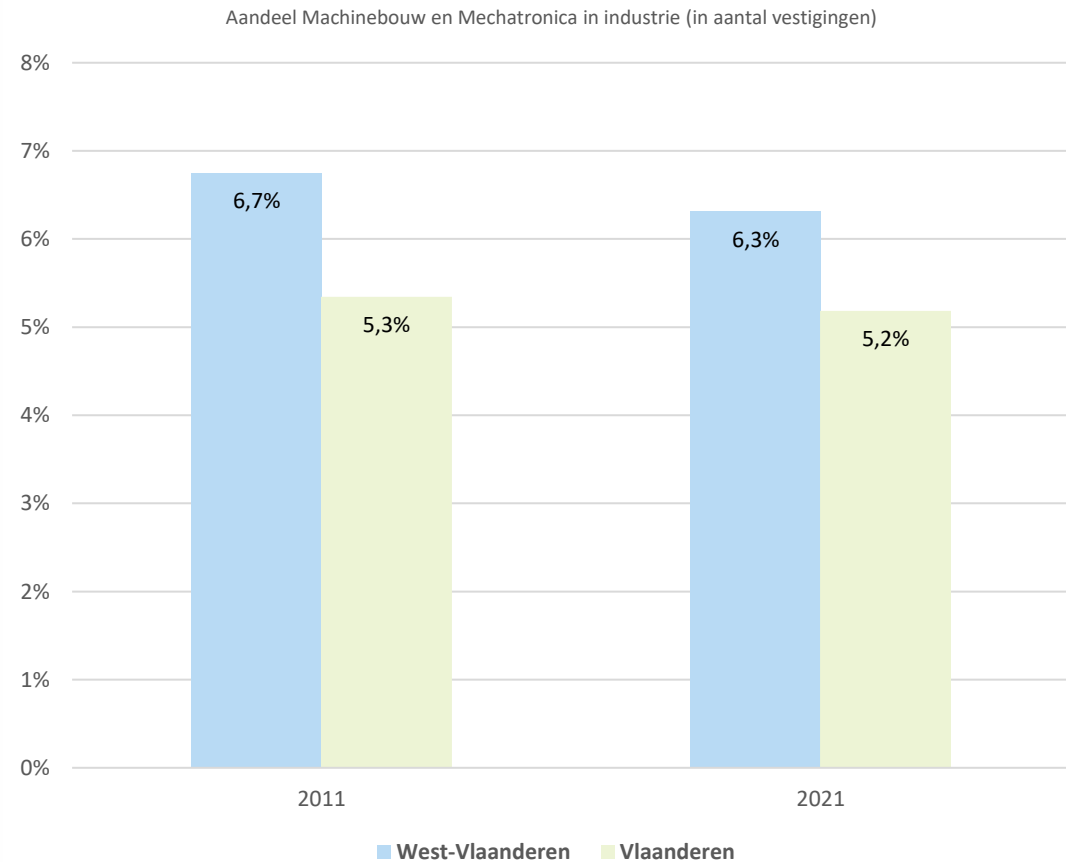
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaanderen

- Het West-Vlaamse aandeel in Vlaanderen ligt hoger in de sector Machinebouw en Mechatronica dan in de metaalsector.
- In de periode 2011-2021 is er een afname van het West-Vlaamse aandeel in de sector Machinebouw en Mechatronica (-2,0%-punt).
- Het West-Vlaamse aandeel in de metaalsector steeg beperkt tot en met 2019.

Aandeel Machinebouw en Mechatronica in de industrie

- De aandelen zijn in West-Vlaanderen groter dan in Vlaanderen voor zowel 2011 als 2021.
- De afname van het aandeel in West-Vlaanderen (-0,4%-punt) is groter dan deze in Vlaanderen (-0,1%-punt).

Vestigingen: spreiding

Machinebouw en Mechatronica

- Clustering in de driehoek Kortrijk-Roeselare-Waregem

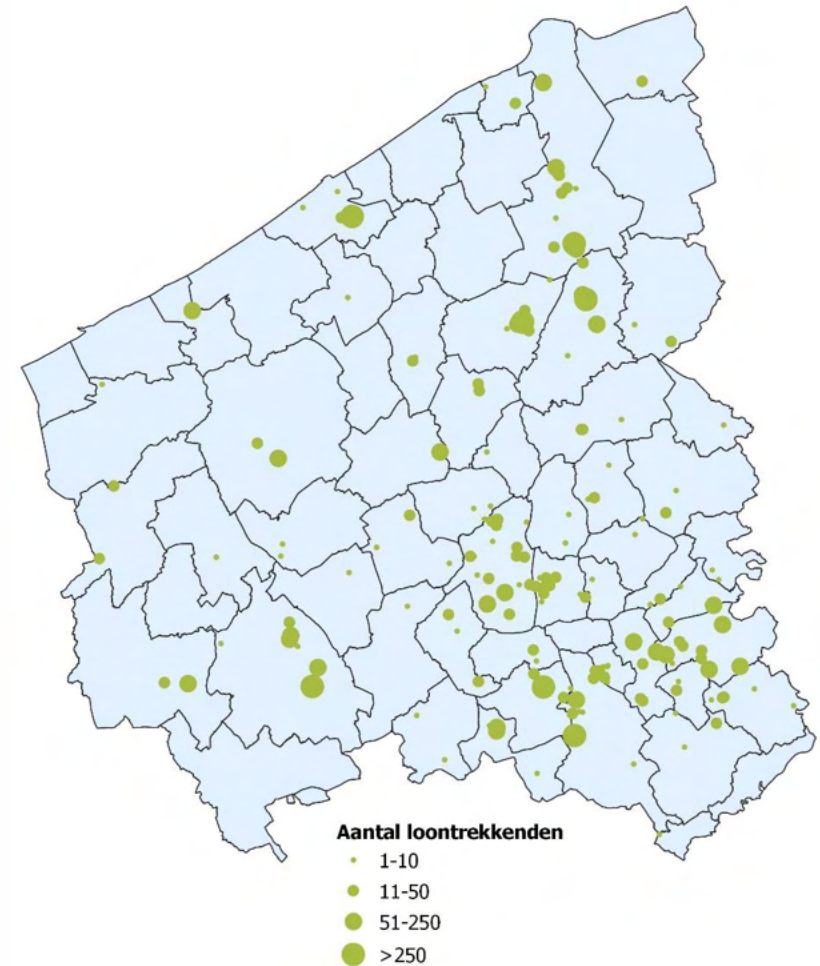
- Grootste vestigingen:
 - 1) CNH Industrial, Zedelgem
 - 2) Daikin, Oostende
 - 3) Picanol, Ieper
 - 4) TE Connectivity, Oostkamp
 - 5) Vandewiele, Kortrijk

- Loontrekkende tewerkstelling:

	2011	2021	Evolutie
WVL	12.349	12.941	+4,8%
VL	29.604	30.121	+1,7%
Aandeel	41,7%	43,0%	

WVL	1-10 wn	11-50 wn	51-250 wn	>250 wn	Totaal
2011	3,8%	18,1%	24,4%	53,7%	100,0%
2021	2,8%	15,7%	22,8%	58,7%	100,0%

wn = werknemers

Vestigingen: spreiding

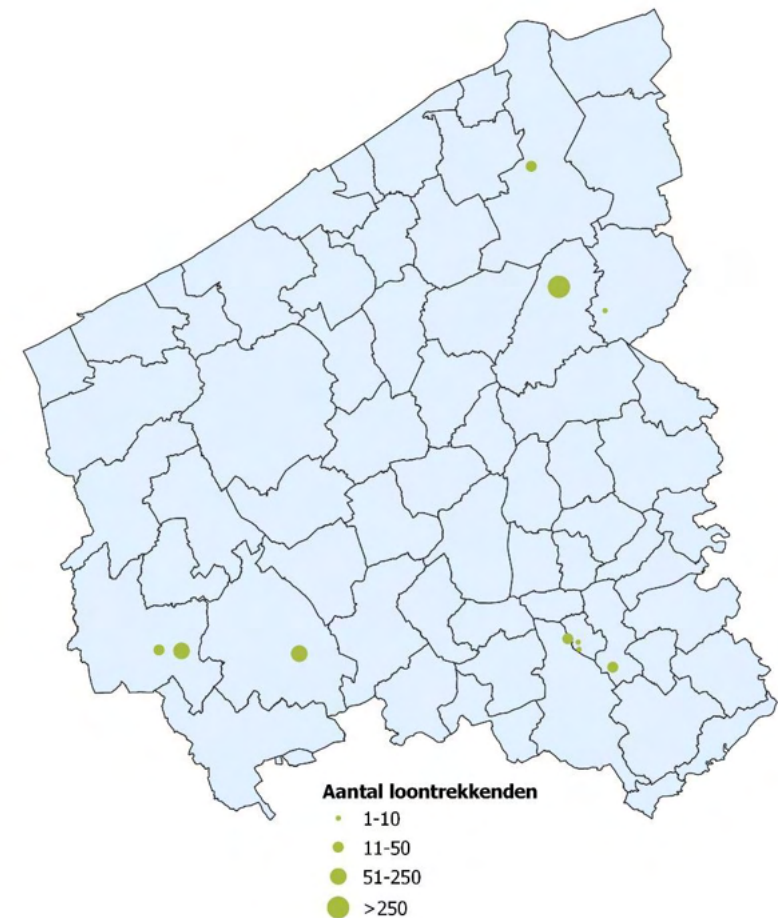
Vervaardiging elektronische onderdelen en printplaten (nace-code: 26.1)

- Vestigingen zijn beperkt en liggen verspreid

- Grootste vestigingen:
 - 1) TE Connectivity, Oostkamp
 - 2) PSI Control, Ieper
 - 3) Page Electronica, Poperinge
 - 4) Ninix Technologies, Brugge
 - 5) Page Electronica, Poperinge

- Loontrekkende tewerkstelling:

	2011	2021	Evolutie
WVL	1.058	1.075	+1,6%
VL	3.320	3.245	-2,3%
Aandeel	31,9%	33,1%	

Vestigingen: spreiding

Vervaardiging meet-, controle- en navigatie-instrumenten en -apparatuur; uurwerken (nace-code: 26.5)

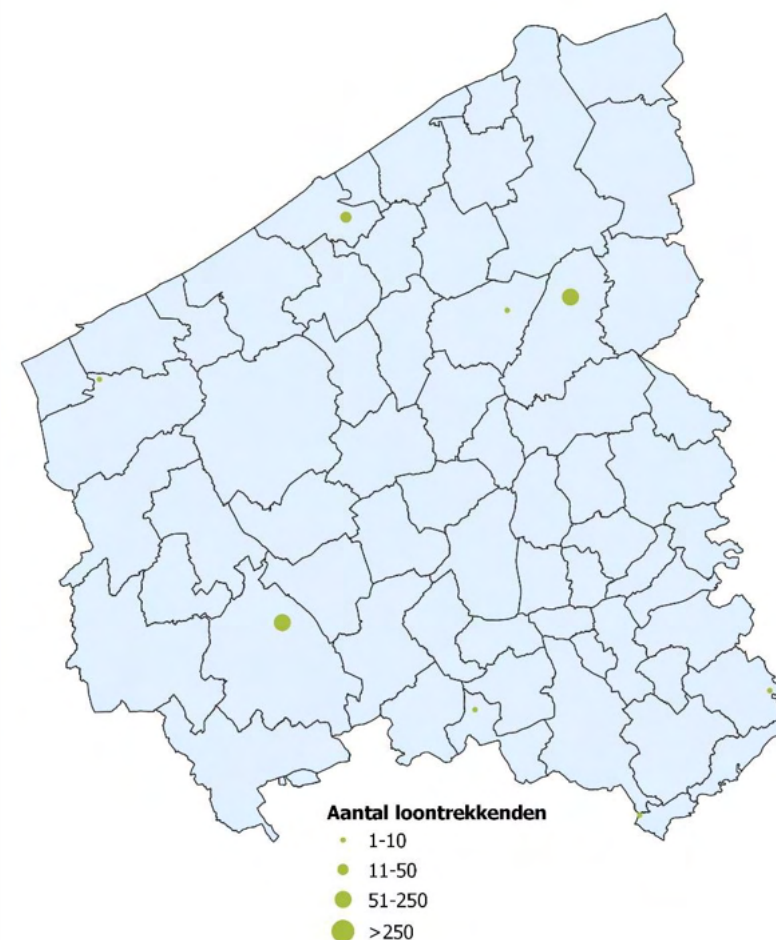
- Beperkt aantal vestigingen

- Grootste vestigingen:

- 1) Advionics, Oostkamp
- 2) Connect Group, Ieper
- 3) Dekomte Benelux, Oostende
- 4) Panimpex, Veurne
- 5) Meridiaan, Menen

- Loontrekkende tewerkstelling:

	2011	2021	Evolutie
WVL	495	299	-39,6%
VL	1.743	1.292	-25,9%
<i>Aandeel</i>	<i>28,4%</i>	<i>23,1%</i>	

Vestigingen: spreiding

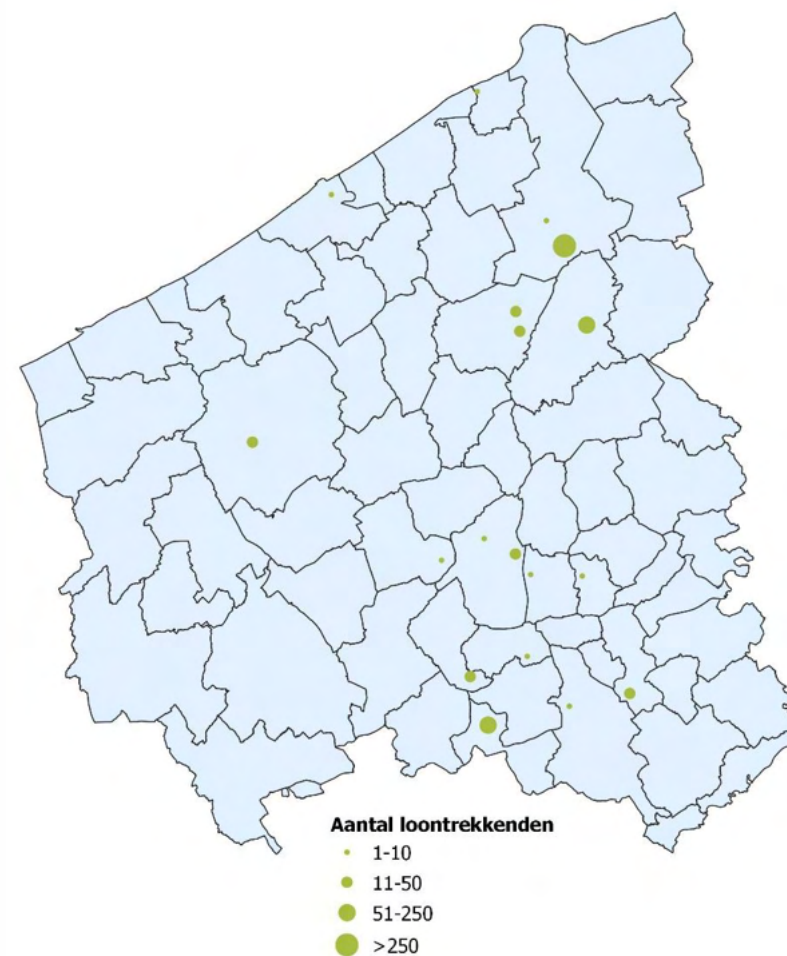
Vervaardiging machines en apparaten voor algemeen gebruik (nace-code: 28.1)

- Meerdere vestigingen rond de gemeenten Brugge, Roeselare en Wevelgem

- Grootste vestigingen:
 - 1) Dana, Brugge
 - 2) IG Watteeuw International, Oostkamp
 - 3) Valvan, Menen
 - 4) VAPO Hydraulics, Moorslede
 - 5) SISA, Zedelgem

- Loontrekkende tewerkstelling:

	2011	2021	Evolutie
WVL	962	1.017	+5,7%
VL	6.284	6.324	+0,6%
Aandeel	15,3%	16,1%	

Vestigingen: spreiding

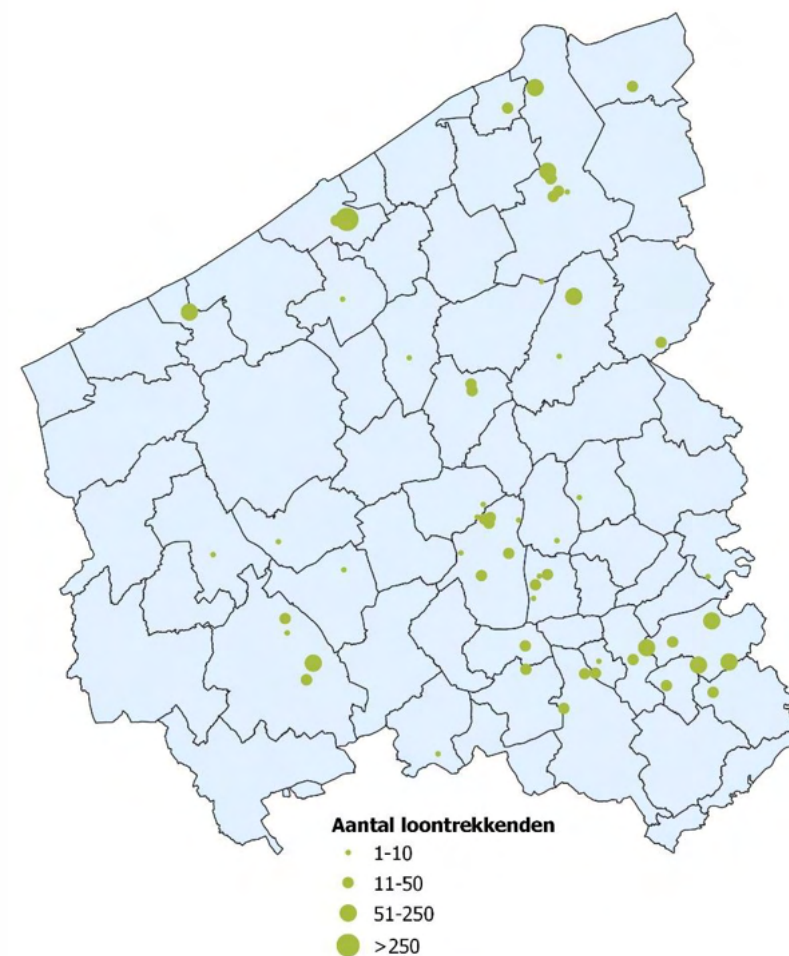
Vervaardiging andere machines en apparaten voor algemeen gebruik (nace-code: 28.2)

- Clusters van vestigingen in de centrumsteden en op de as Kortrijk-Waregem

- Grootste vestigingen:
 - 1) Daikin, Oostende
 - 2) Orona, Waregem
 - 3) Pattyn, Brugge
 - 4) Isomasters, Waregem
 - 5) SKT, Ieper

- Loontrekkende tewerkstelling:

	2011	2021	Evolutie
WVL	3.274	3.741	+14,3%
VL	8.476	7.944	-6,3%
<i>Aandeel</i>	38,6%	47,1%	

Vestigingen: spreiding

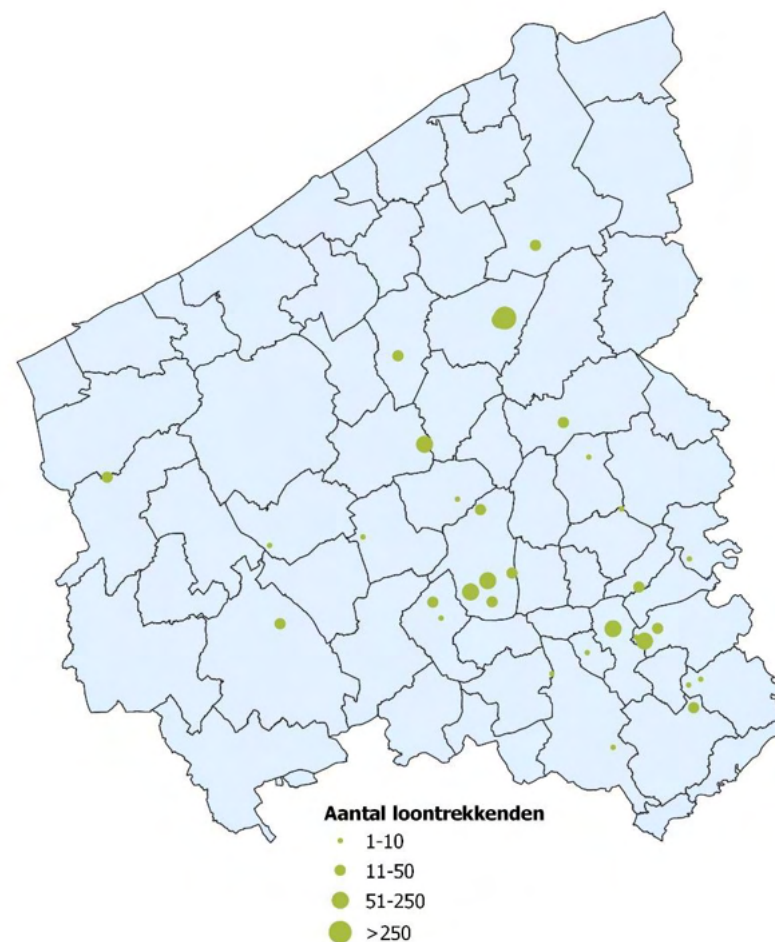
Vervaardiging machines en werktuigen voor de landbouw en bosbouw (nace-code: 28.3)

- Grotere vestigingen liggen in de gemeenten Roeselare, Waregem en Zedelgem

- Grootste vestigingen:
 - 1) CNH Industrial, Zedelgem
 - 2) AVR, Roeselare
 - 3) Dewulf, Roeselare
 - 4) Packo, Zedelgem
 - 5) Deprez Construct, Kortemark

- Loontrekkende tewerkstelling:

	2011	2021	Evolutie
WVL	3.310	3.776	+14,1%
VL	4.302	5.870	+36,4%
Aandeel	76,9%	64,3%	

Vestigingen: spreiding

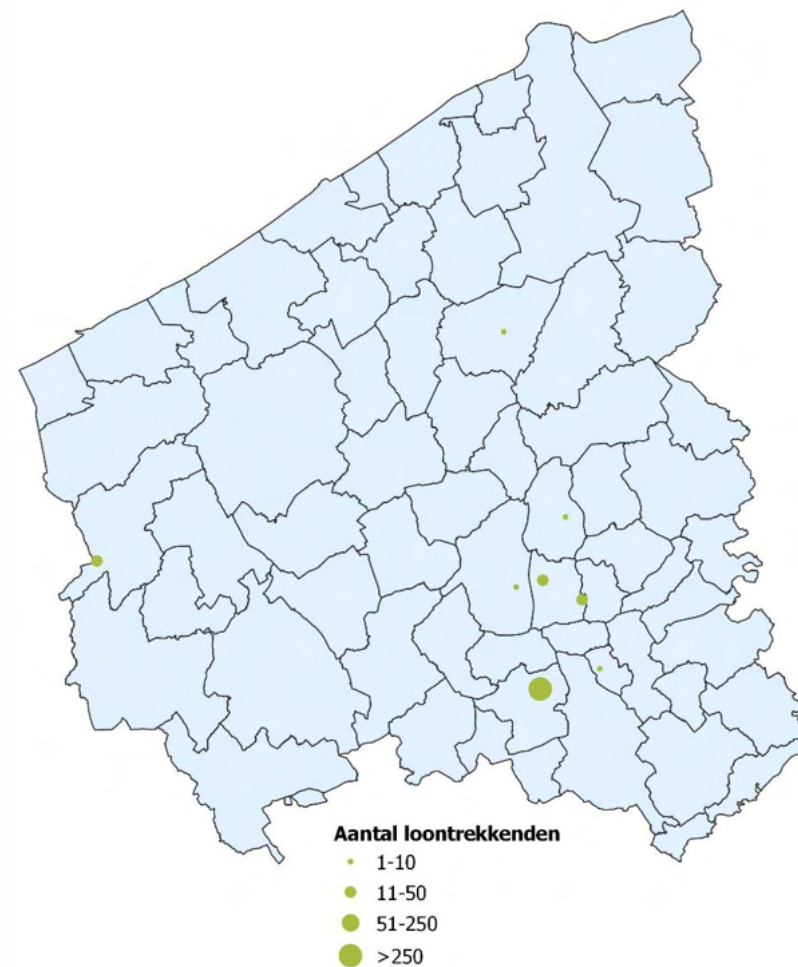
Vervaardiging van niet-verspanende machines voor de metaalbewerking en van gereedschapswerktuigen (nace-code: 28.4)

- Beperkt aantal vestigingen

- Grootste vestigingen:
 - 1) LVD Company, Wevelgem
 - 2) Stavelse Metaalbouw, Alveringem
 - 3) Maes Jonker, Izegem
 - 4) Decolan, Izegem
 - 5) HACO, Roeselare

- Loontrekkende tewerkstelling:

	2011	2021	Evolutie
WVL	697	479	-31,3%
VL	975	804	-17,5%
<i>Aandeel</i>	<i>71,5%</i>	<i>59,6%</i>	

Vestigingen: spreiding

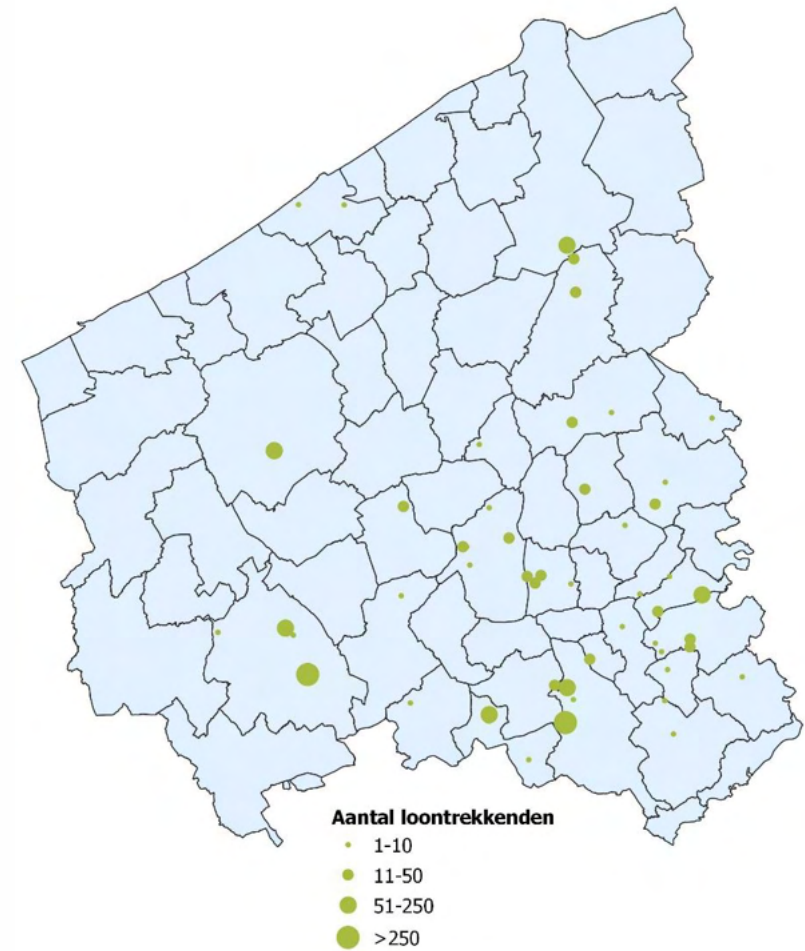
Vervaardiging andere machines, apparaten en werktuigen voor specifieke doeleinden (nace-code: 28.9)

- Vestigingen liggen bijna uitsluitend in het zuidelijk deel van West-Vlaanderen

- Grootste vestigingen:
 - 1) Picanol, Ieper
 - 2) Vandewiele, Kortrijk
 - 3) B.E.P., Brugge
 - 4) Packo Inox, Diksmuide
 - 5) Vytech, Menen

- Loontrekkende tewerkstelling:

	2011	2021	Evolutie
WVL	2.551	2.540	-0,4%
VL	4.321	4.362	+0,9%
<i>Aandeel</i>	59,0%	58,2%	

Vestigingen: spreiding

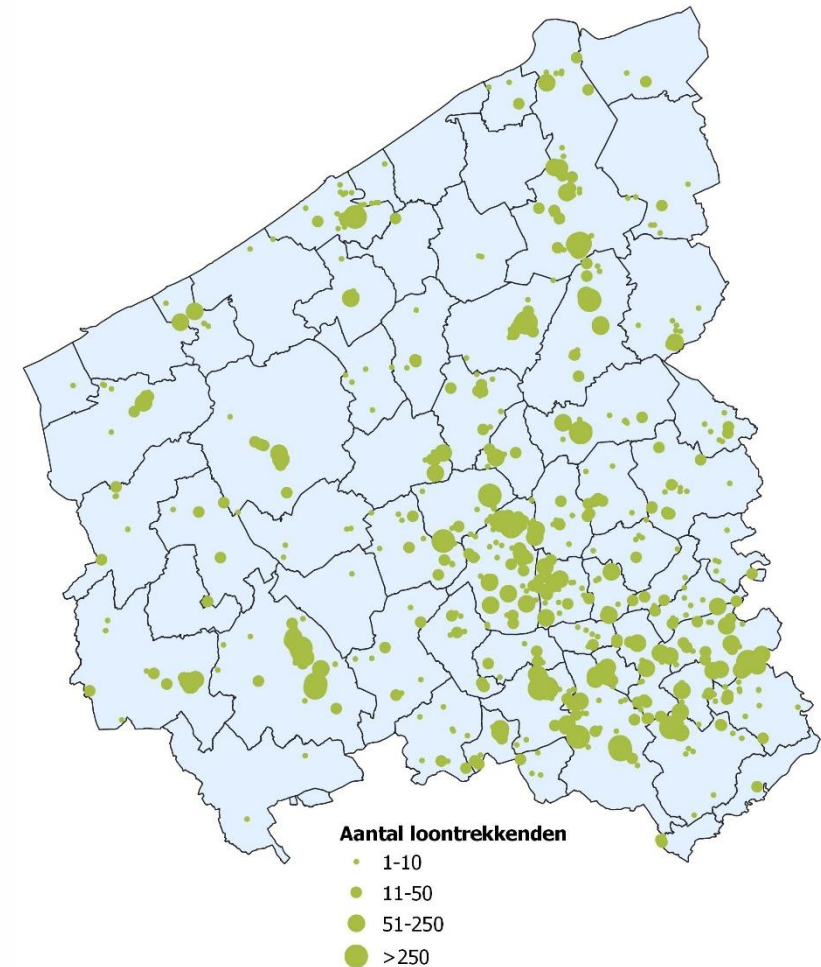
Metaal (nace-codes: 24-30)

- Merendeel van de vestigingen bevindt zich in de driehoek Kortrijk-Roeselare-Waregem

- Grootste vestigingen:
 - 1) CNH Industrial, Zedelgem
 - 2) Daikin, Oostende
 - 3) Barco, Kortrijk
 - 4) Bekaert, Zwevegem
 - 5) Picanol, Ieper

- Loontrekkende tewerkstelling:

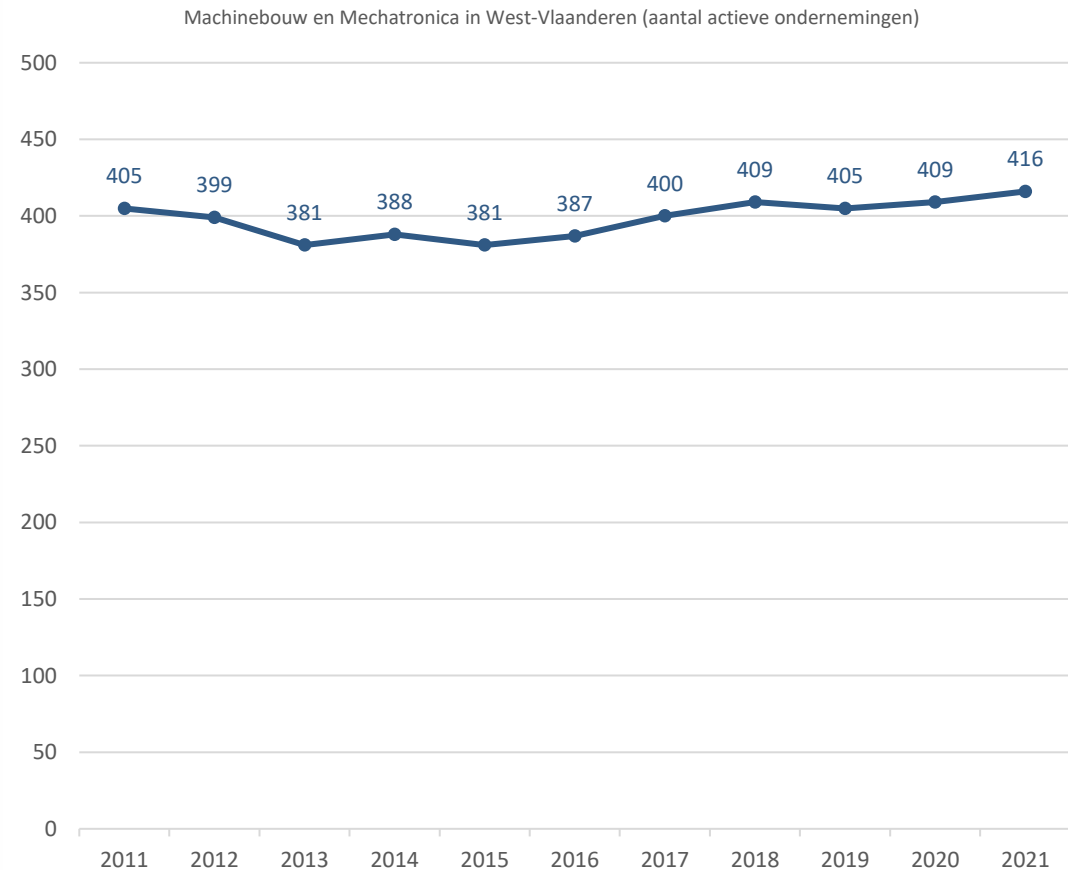
	2011	2021	Evolutie
WVL	30.447	30.685	+0,8%
VL	136.674	124.056	-9,2%
<i>Aandeel</i>	<i>22,3%</i>	<i>24,7%</i>	

3. Ondernemingen

Actieve ondernemingen in West-Vlaanderen

- Over de periode 2011-2021 steeg het aantal West-Vlaamse ondernemingen in de sector Machinebouw en Mechatronica.
- Tot en met 2013 daalt het aantal actieve ondernemingen in de sector Machinebouw en Mechatronica.
- Vanaf 2015, met uitzondering van 2019, is er jaar na jaar een toename.

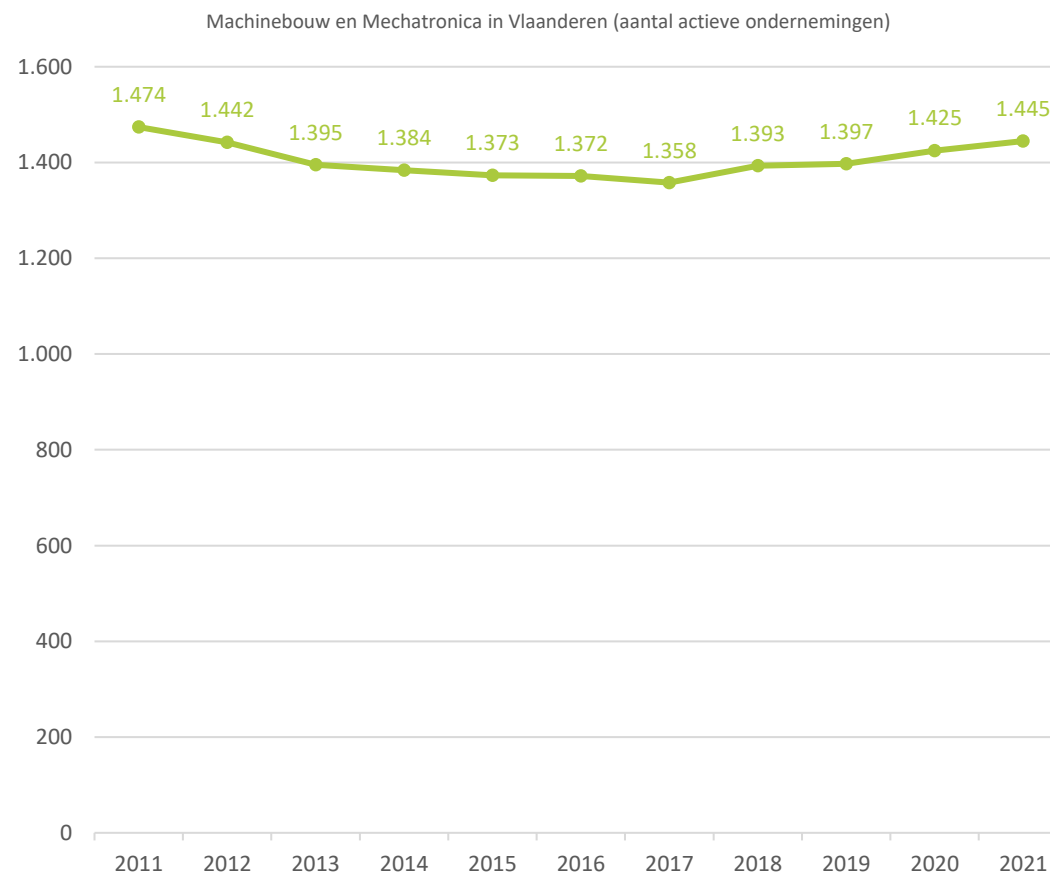
Actieve ondernemingen in West-Vlaanderen

- In de metaalsector in het algemeen was de toename (+13,6%) groter dan in de deelsector Machinebouw en Mechatronica (+2,7%).
- De metaalsector kende een dieptepunt in 2014 waarna de sector jaar na jaar een duidelijke stijging liet optekenen.
- Tussen 2016 en 2021 kwamen er een 30-tal actieve ondernemingen bij in de sector Machinebouw en Mechatronica.

West-Vlaanderen	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Evolutie 2011-2021
Machinebouw en Mechatronica	405	399	381	388	381	387	400	409	405	409	416	2,7%
Metaal	2.175	2.123	2.101	2.069	2.098	2.133	2.171	2.223	2.269	2.363	2.470	13,6%

Actieve ondernemingen in Vlaanderen

- Over de periode 2011-2021 daalt het aantal ondernemingen in de sector Machinebouw en Mechatronica met 2,0%.
- Na het dieptepunt in 2017 was er jaar na jaar een stijging van het aantal actieve ondernemingen in de sector.

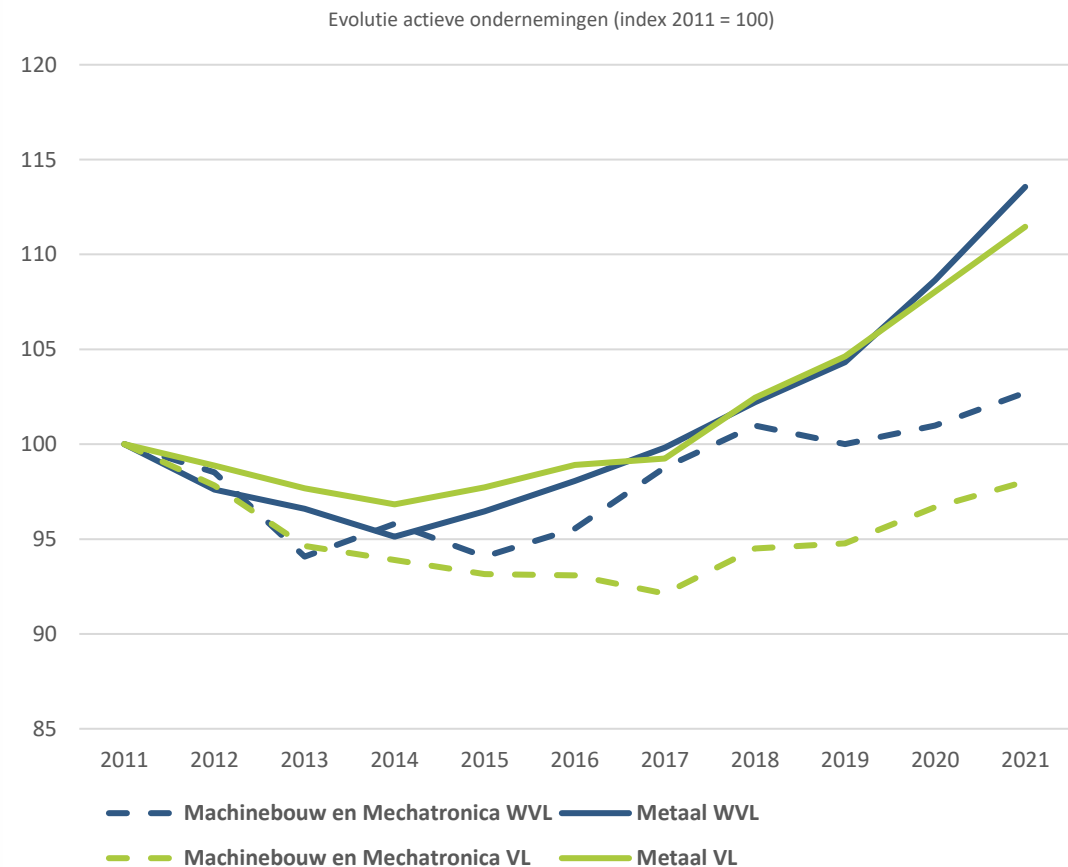
Actieve ondernemingen in Vlaanderen

- De toename in de metaalsector is groter in West-Vlaanderen (+13,6%) dan in Vlaanderen (+11,5%).
- Er is een daling in de Vlaamse sector Machinebouw en Mechatronica (-2,0%) tegenover een stijging in de West-Vlaamse sector Machinebouw en Mechatronica (+2,7%).

Vlaanderen	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Evolutie 2011-2021
Machinebouw en Mechatronica	1.474	1.442	1.395	1.384	1.373	1.372	1.358	1.393	1.397	1.425	1.445	-2,0%
Metaal	8.831	8.732	8.626	8.551	8.630	8.734	8.764	9.047	9.240	9.541	9.843	11,5%

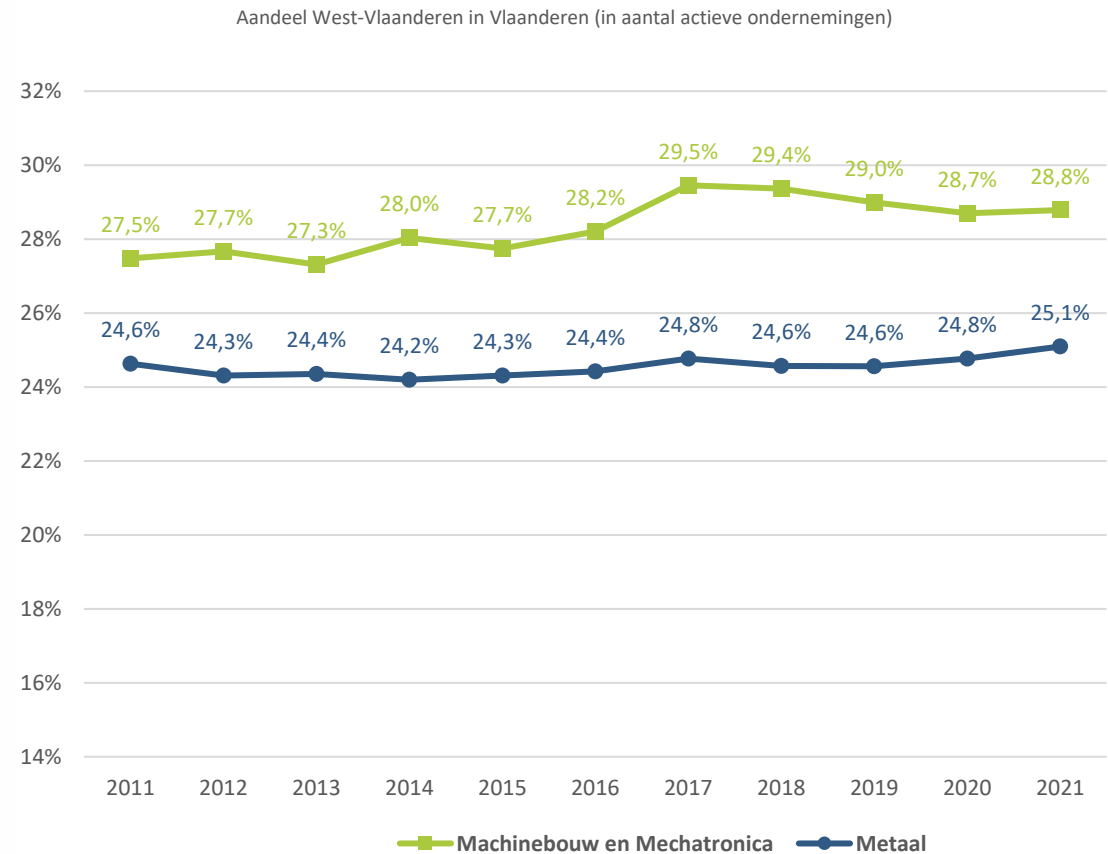
Relatieve evolutie

- Het aantal actieve ondernemingen in de West-Vlaamse sector Machinebouw en Mechatronica neemt de laatste jaren terug toe, maar blijft vooralsnog onder het niveau van 2011.
- Zowel de West-Vlaamse als Vlaamse metaal-sector kende een daling tot en met 2014 om vervolgens te stijgen tot een stuk boven het niveau van 2011.

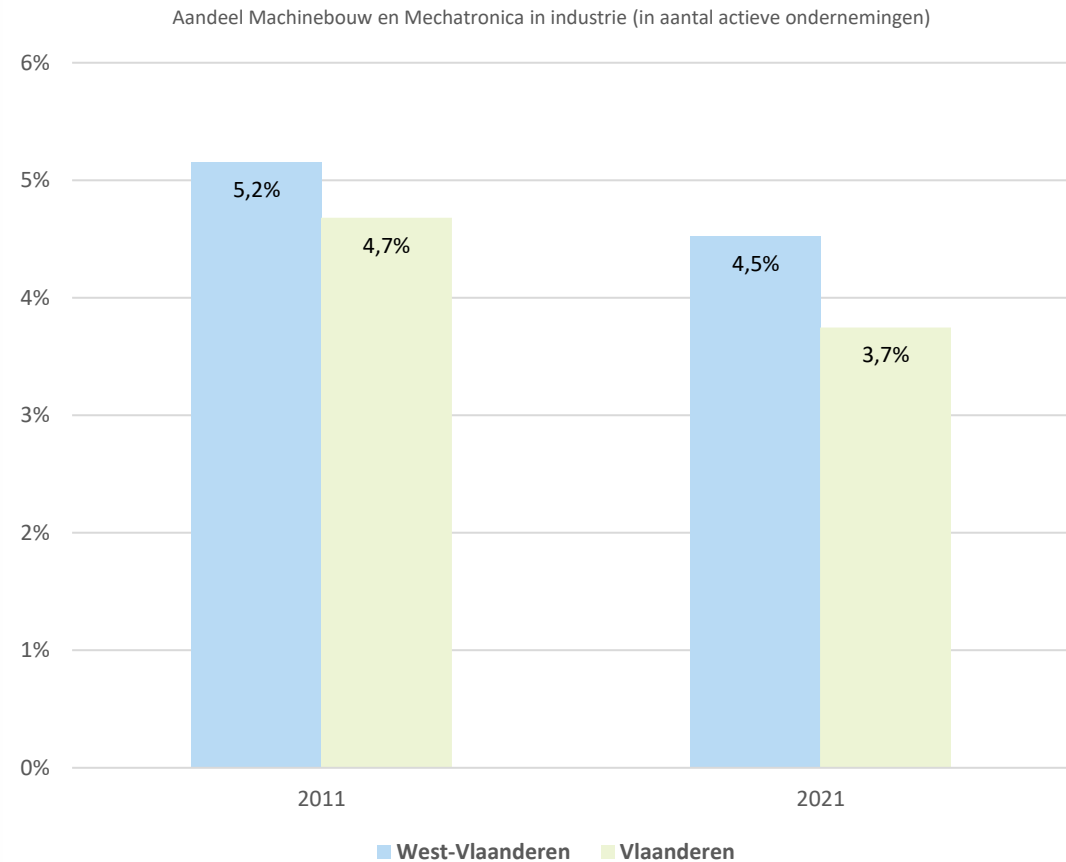
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaanderen

- Het West-Vlaamse aandeel in het aantal actieve Vlaamse ondernemingen ligt hoger in de sector Machinebouw en Mechatronica dan in de metaalsector.
- Het West-Vlaamse aandeel van de sector Machinebouw en Mechatronica steeg van 27,5% in 2011 naar 28,8% in 2021 met een piek van 29,5% in 2017.
- Het West-Vlaamse aandeel van de metaalsector was meer constant, maar kende toch een lichte toename.

Aandeel Machinebouw en Mechatronica in de industrie

- Het belang van de sector Machinebouw en Mechatronica in de industrie is in West-Vlaanderen groter dan in Vlaanderen, voor zowel 2011 als 2021.
- Het belang van de sector in de industrie daalde sterker in Vlaanderen dan in West-Vlaanderen.

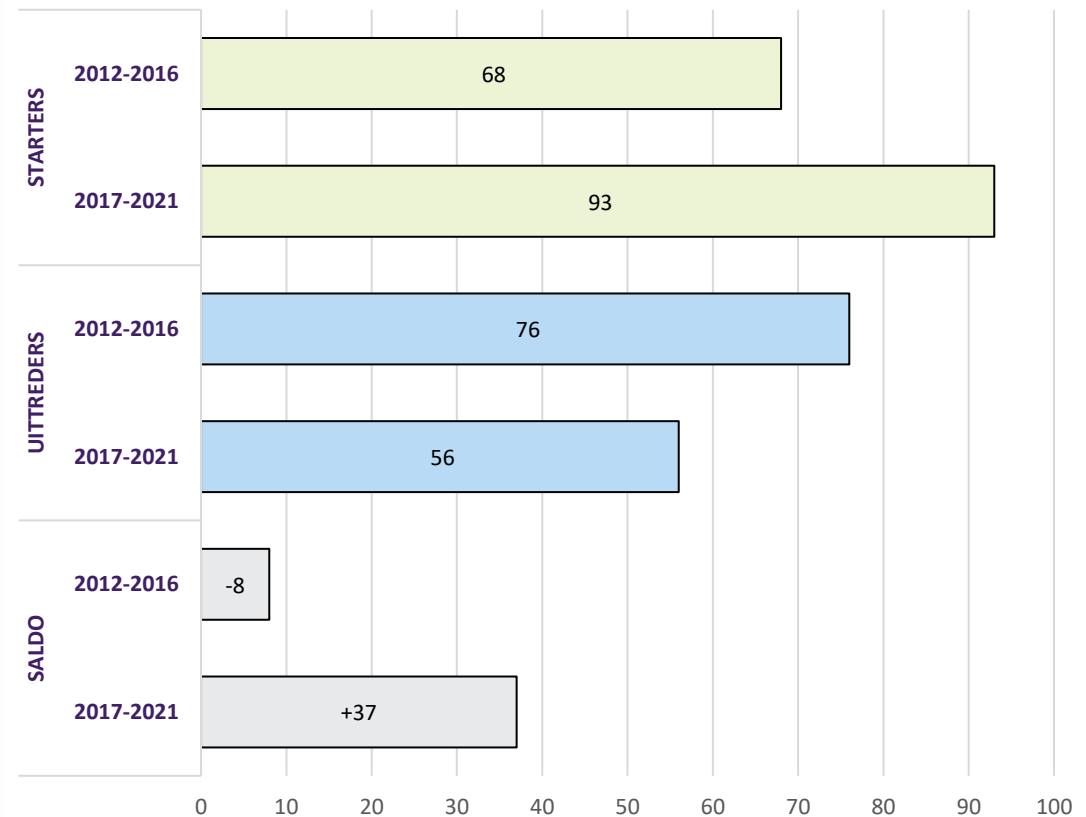

4. Starters en uittreders

Starters en uittreders in West-Vlaanderen

- Het aantal starters in de periode 2017-2021 is een stuk hoger dan het aantal starters in de periode 2012-2016.
- Het aantal uittreders in de periode 2017-2021 is een stuk lager dan het aantal uittreders in de periode 2012-2016.
- Er zijn meer uittreders dan starters in de sector Machinebouw en Mechatronica in de periode 2012-2016. Er zijn meer starters dan uittreders in de periode 2017-2021.
- In de periode 2012-2016 is er een netto-afname van het aantal ondernemingen, in de periode 2017-2021 is er een netto-groei.

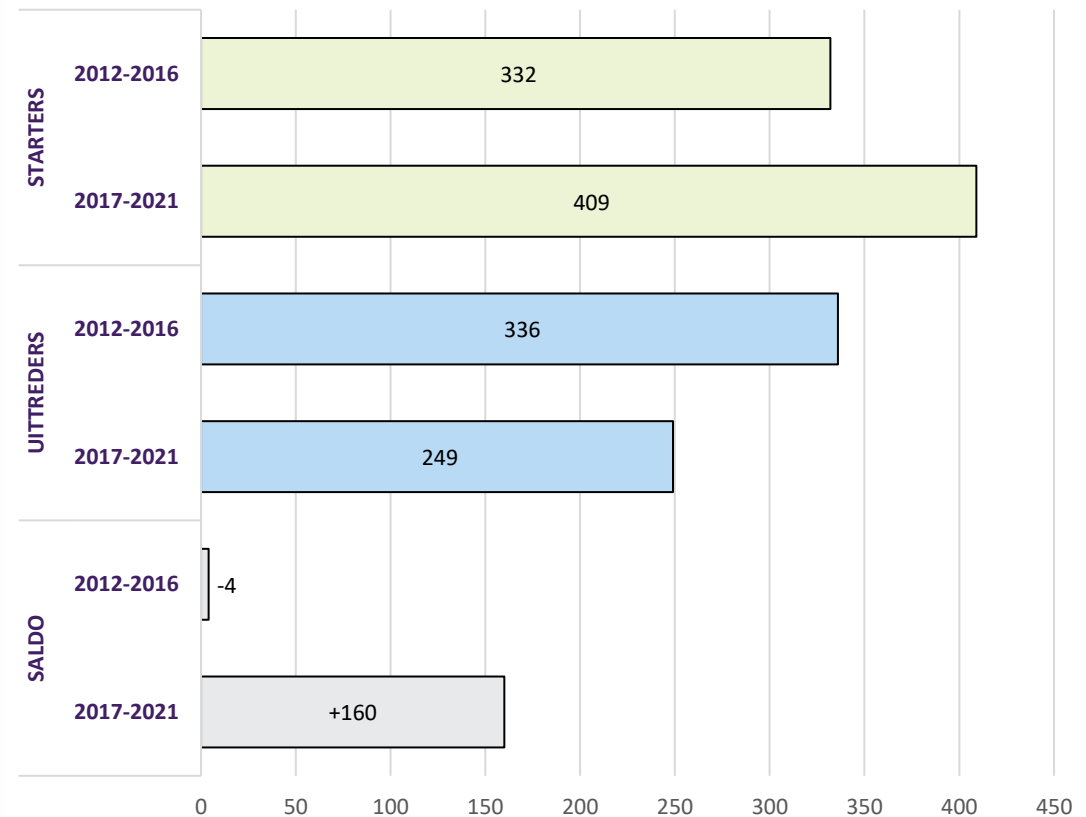
Machinebouw en Mechatronica in West-Vlaanderen (aantal starters, uittreders en saldo)

Starters en uittreders in Vlaanderen

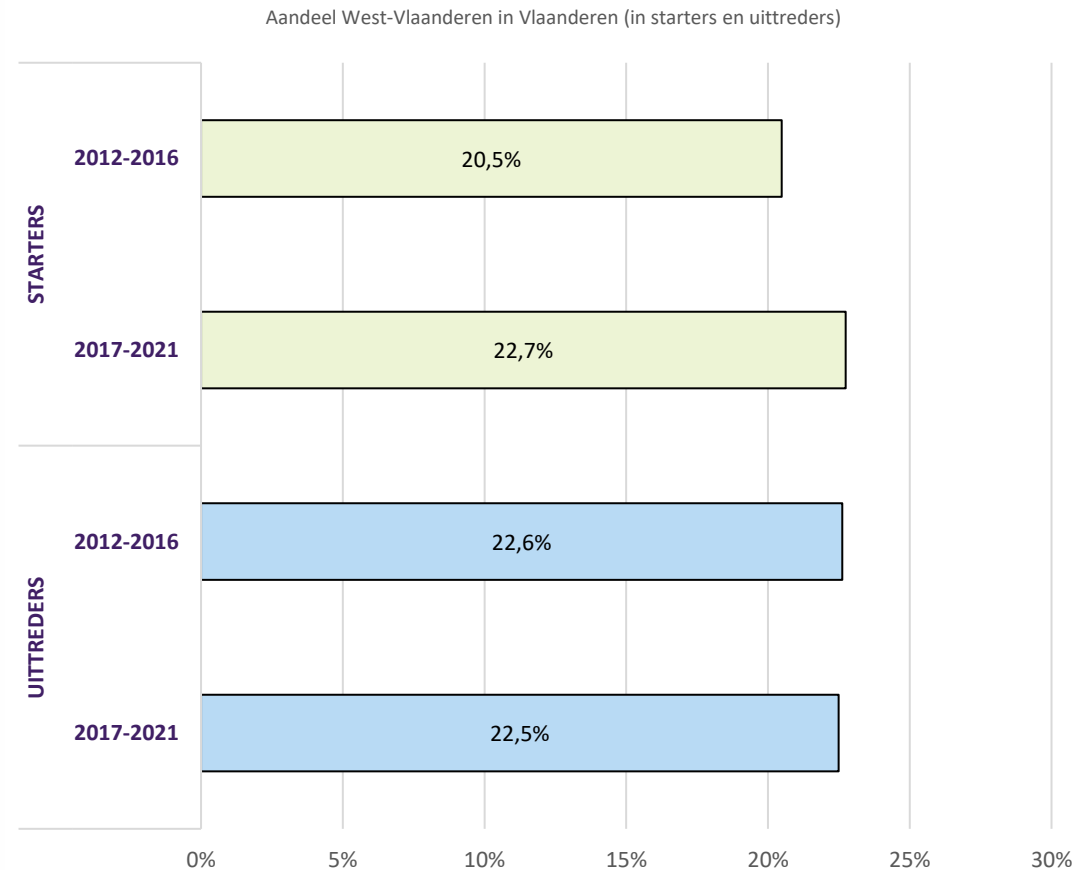
- Het aantal starters in de periode 2017-2021 is, net zoals in West-Vlaanderen, een stuk hoger dan het aantal starters in de periode 2012-2016.
- Het aantal uittreders in de periode 2017-2021 is, net zoals in West-Vlaanderen, een stuk lager dan het aantal uittreders in de periode 2012-2016.
- Er zijn quasi evenveel starters als uittreders in de Machinebouw en Mechatronica in de periode 2012-2016. Er zijn veel meer starters dan uittreders in de periode 2017-2021.

Machinebouw en Mechatronica in Vlaanderen (aantal starters en uittreders en saldo)

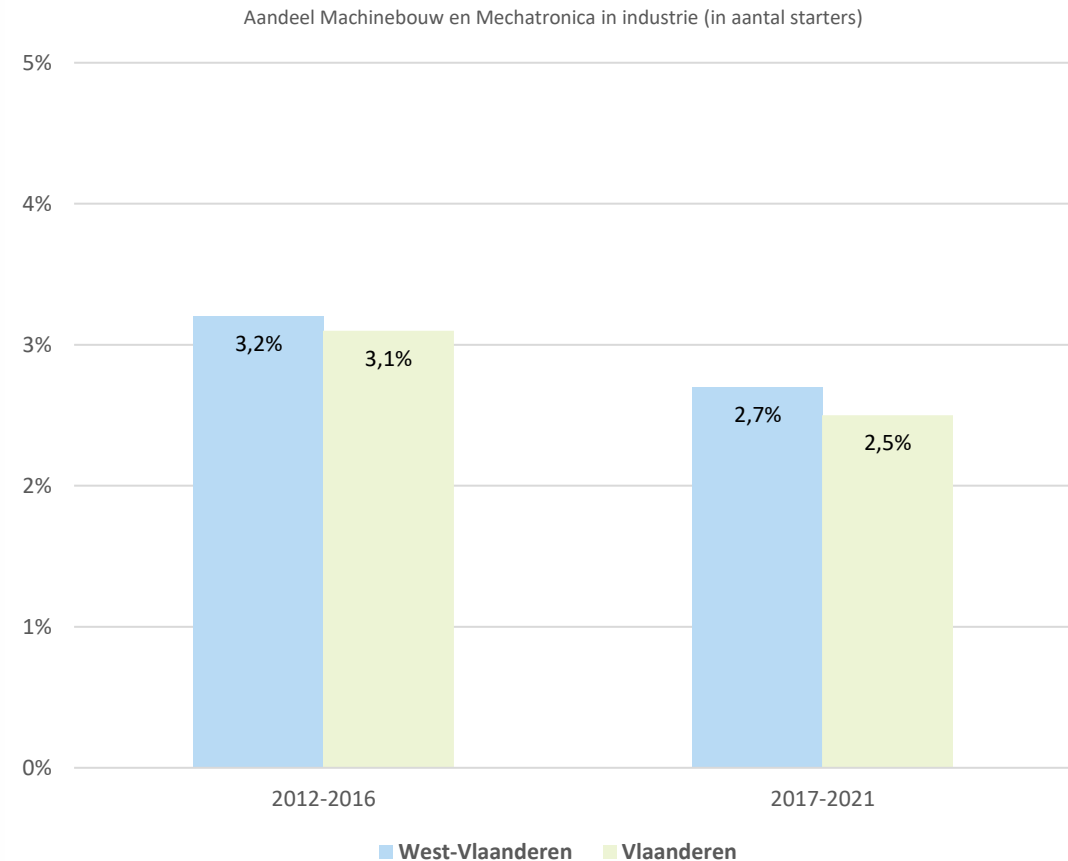
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaanderen

- Het West-Vlaamse aandeel in het aantal startende ondernemingen in Vlaanderen was groter in de periode 2017-2021 dan in de periode 2012-2016.
- Het West-Vlaamse aandeel in het aantal uittredende ondernemingen in Vlaanderen bleef constant.
- Het West-Vlaamse aandeel was in 2012-2016 groter bij de uittreders dan bij de starters. In 2017-2021 waren deze aandelen zo goed als gelijk.

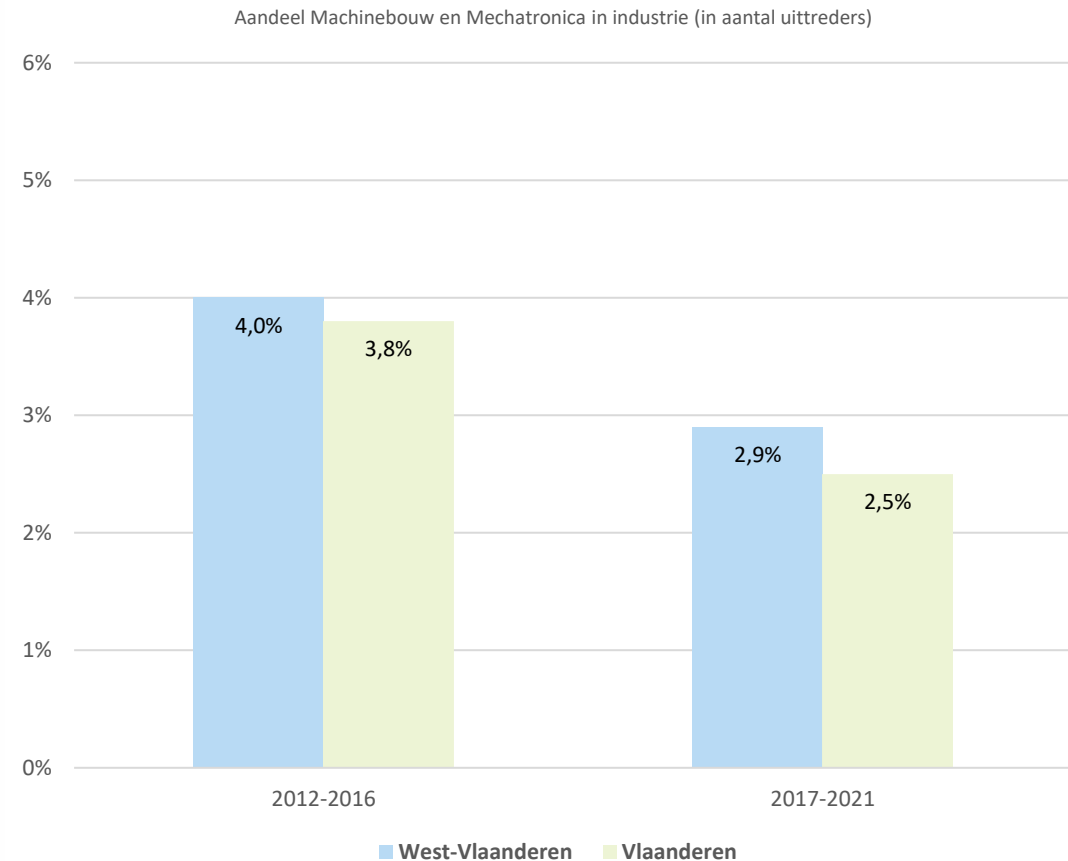
Aandeel Machinebouw en Mechatronica in de industrie: starters

- Het aantal starters in de Machinebouw en Mechatronica t.o.v. het totaal aantal starters in de industrie is in West-Vlaanderen groter dan in Vlaanderen.
- Het West-Vlaamse aandeel qua starters in de Machinebouw en Mechatronica daalde met 0,5%-punt tussen 2012-2016 en 2017-2021. In Vlaanderen daalde het aandeel met 0,6%-punt.
- Het aandeel starters in de Machinebouw en Mechatronica (2,7%) ligt lager dan het aandeel actieve ondernemingen (4,8%) in de industrie in West-Vlaanderen voor de periode 2017-2021. Ook voor Vlaanderen is dit het geval.

Aandeel Machinebouw en Mechatronica in industrie: uittreders

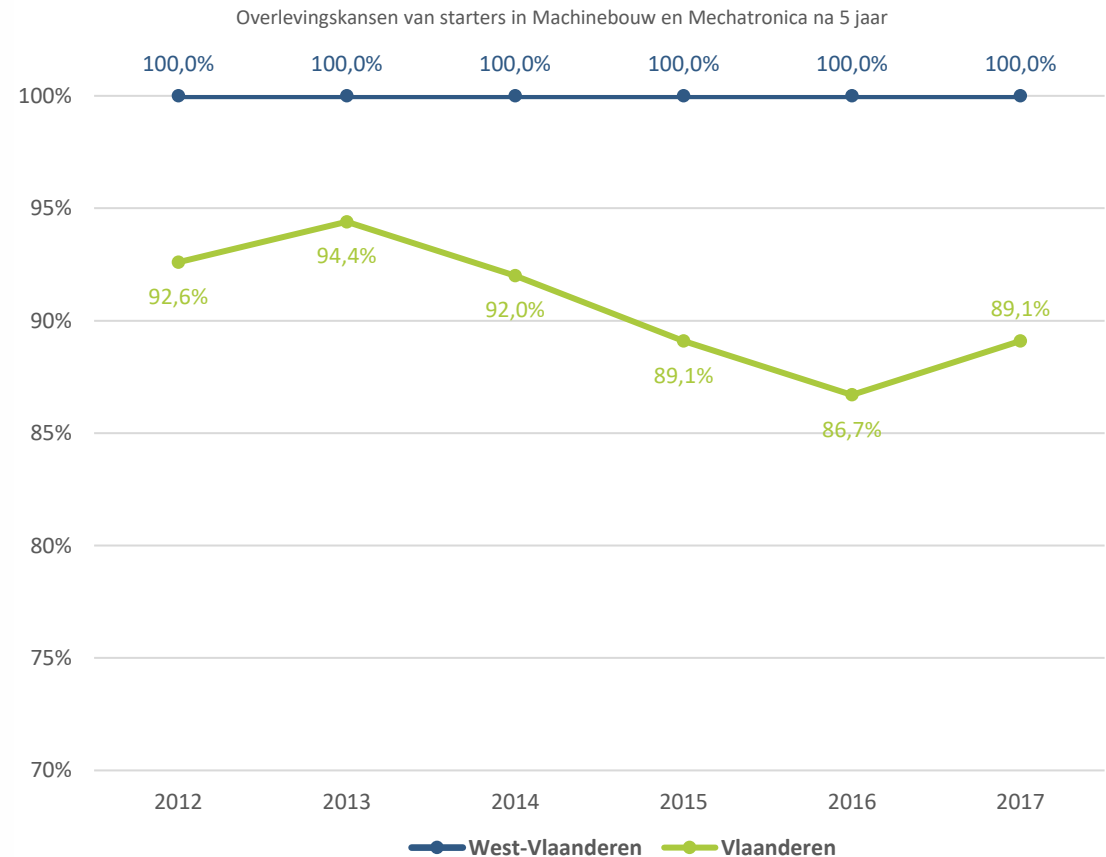
- Zo'n 2,9% van de ondernemingen die in de periode 2017-2021 de West-Vlaamse industrie verlieten, zijn ondernemingen in de sector Machinebouw en Mechatronica. In Vlaanderen was dit aandeel (2,5%) lager.
- De West-Vlaamse aandelen van de sector Machinebouw en Mechatronica in de industrie zijn groter bij de uittreders dan bij de starters.
- Het aandeel uittreders in de Machinebouw en Mechatronica (2,9%) ligt lager dan het aandeel actieve ondernemingen (4,8%) in de industrie in West-Vlaanderen voor de periode 2017-2021. Ook voor Vlaanderen is dit het geval.

5. Overlevingskansen

Overlevingskansen

- In West-Vlaanderen liggen de overlevingskansen van starters in de periode 2012-2017 in de Machinebouw en Mechatronica op 100%.
- De overlevingskansens van de Vlaamse starters liggen lager dan deze van de West-Vlaamse starters in de Machinebouw en Mechatronica.

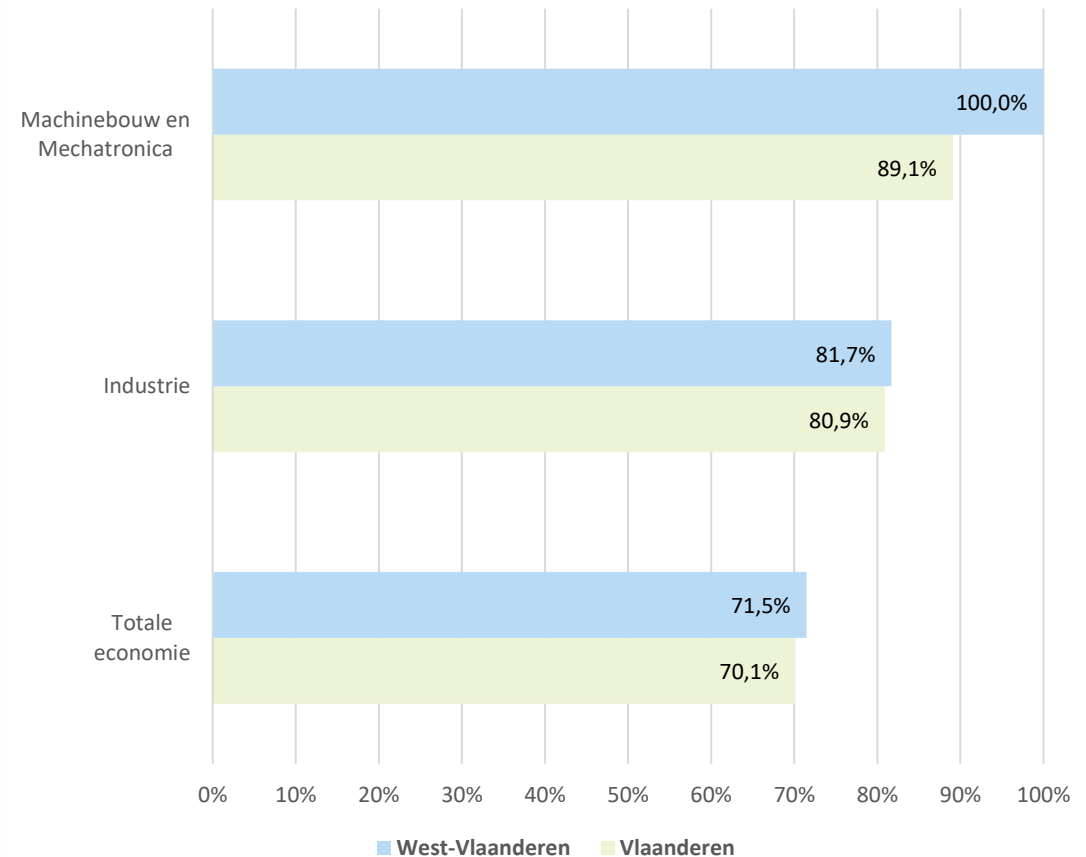

De jaartallen verwijzen naar het oprichtingsjaar van de starters. Een kans van 100,0% in 2017 voor West-Vlaanderen wijst erop dat 100,0% van de gestarte West-Vlaamse ondernemingen in 2017 een vijftal jaar later nog actief was (in dit geval 2022).

Bron: Lokovest

Overlevingskansen

- De overlevingskansen van starters in 2017 zijn hoger bij de starters in de sector Machinebouw en Mechatronica dan bij de industriële starters.
- De overlevingskansen van starters liggen zowel in de industrie als in de sector Machinebouw en Mechatronica een stuk hoger dan in de totale economie.
- Voor startende ondernemingen in 2017 waren de overlevingskansen in de Machinebouw en Mechatronica, industrie en in de totale economie hoger in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen.

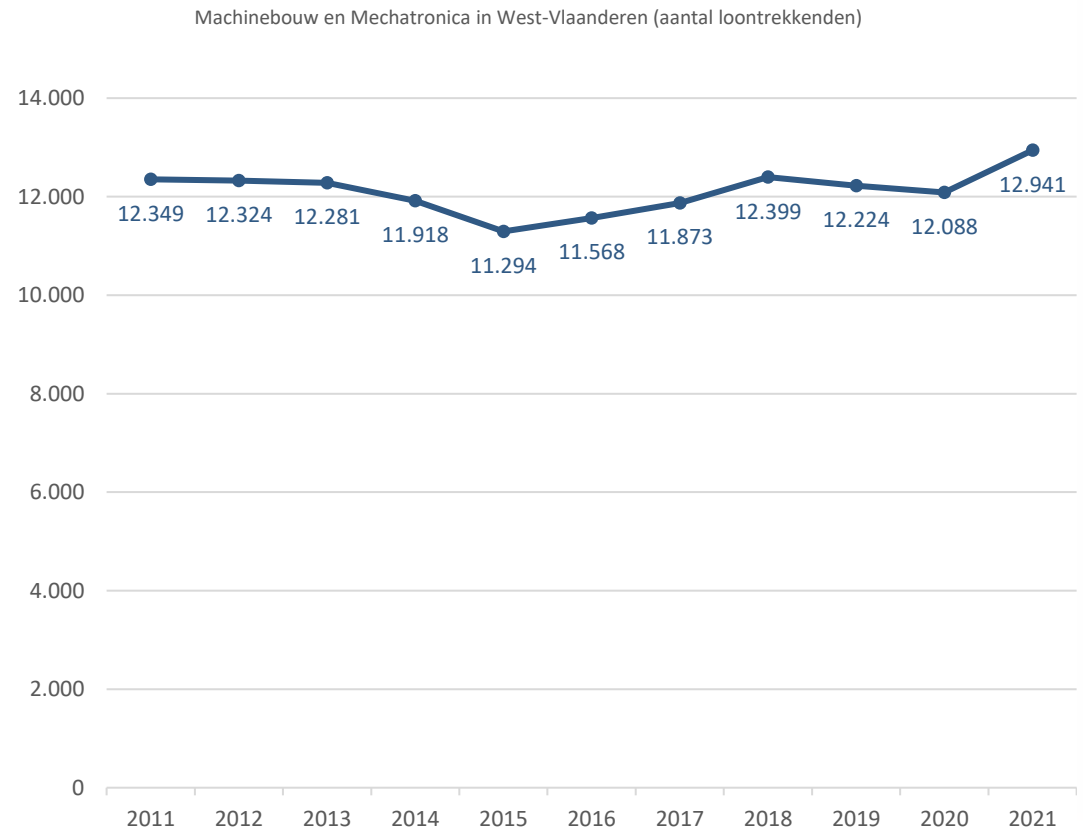

6. Tewerkstelling

6.1 Loontrekkenden

West-Vlaamse loontrekkenden

- Het aantal West-Vlaamse loontrekkenden in de sector Machinebouw en Mechatronica steeg met 4,8% tussen 2011 en 2021, maar kende in die periode een wisselend verloop.
- Het aantal loontrekkenden daalde tot en met 2015, daarna was er een stijging tot en met 2018 gevolgd door een lichte daling tot en met 2020 en ten slotte een stevige stijging van net geen 1.000 loontrekkenden in 2021.

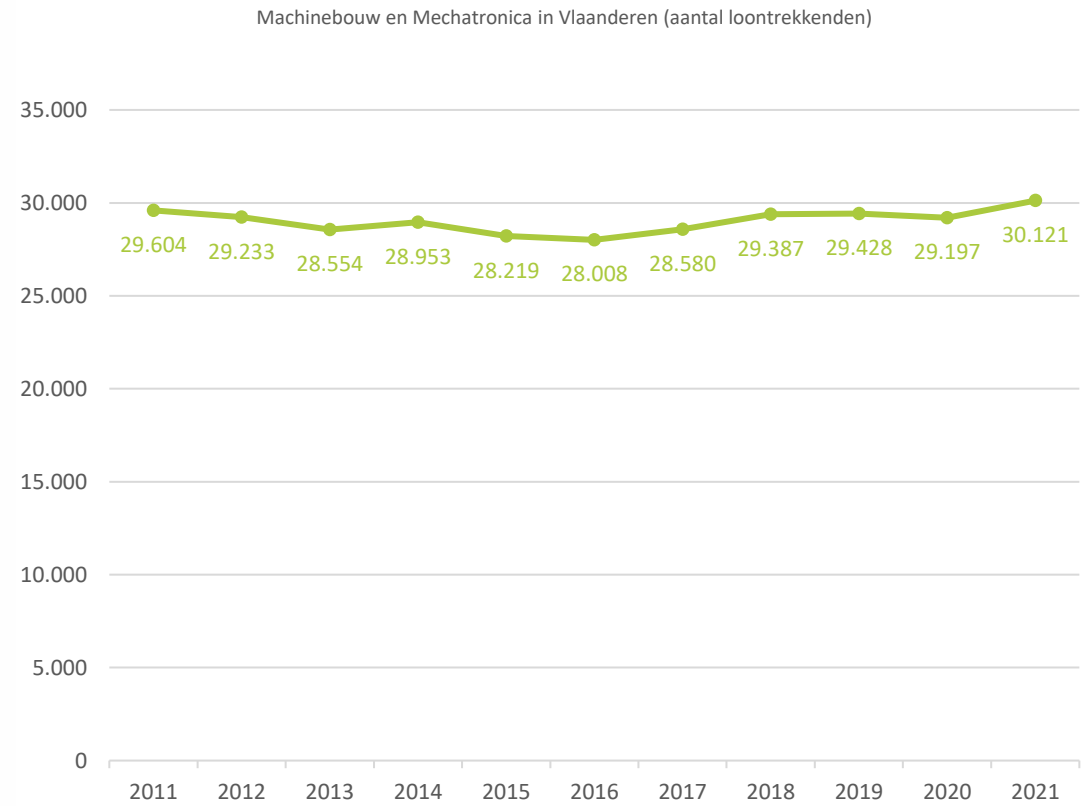
West-Vlaamse loontrekkenden

- De tewerkstelling in de sector Machinebouw en Mechatronica steeg met ongeveer 600 loontrekkenden of 4,8% in de periode 2011-2021.
- De stijging was een stuk kleiner in de metaalsector (+0,8%).
- Zowel de sector Machinebouw en Mechatronica als de metaalsector kenden een dieptepunt in 2015 op vlak van loontrekkende tewerkstelling.

West-Vlaanderen	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Evolutie 2011-2021
Machinebouw en Mechatronica	12.349	12.324	12.281	11.918	11.294	11.568	11.873	12.399	12.224	12.088	12.941	4,8%
Metaal	30.447	29.845	29.292	28.683	28.111	28.658	29.574	30.332	29.942	29.437	30.685	0,8%

Vlaamse loontrekkenden

- Het aantal loontrekkenden in de Vlaamse sector Machinebouw en Mechatronica steeg met 1,7% tussen 2011 en 2021.

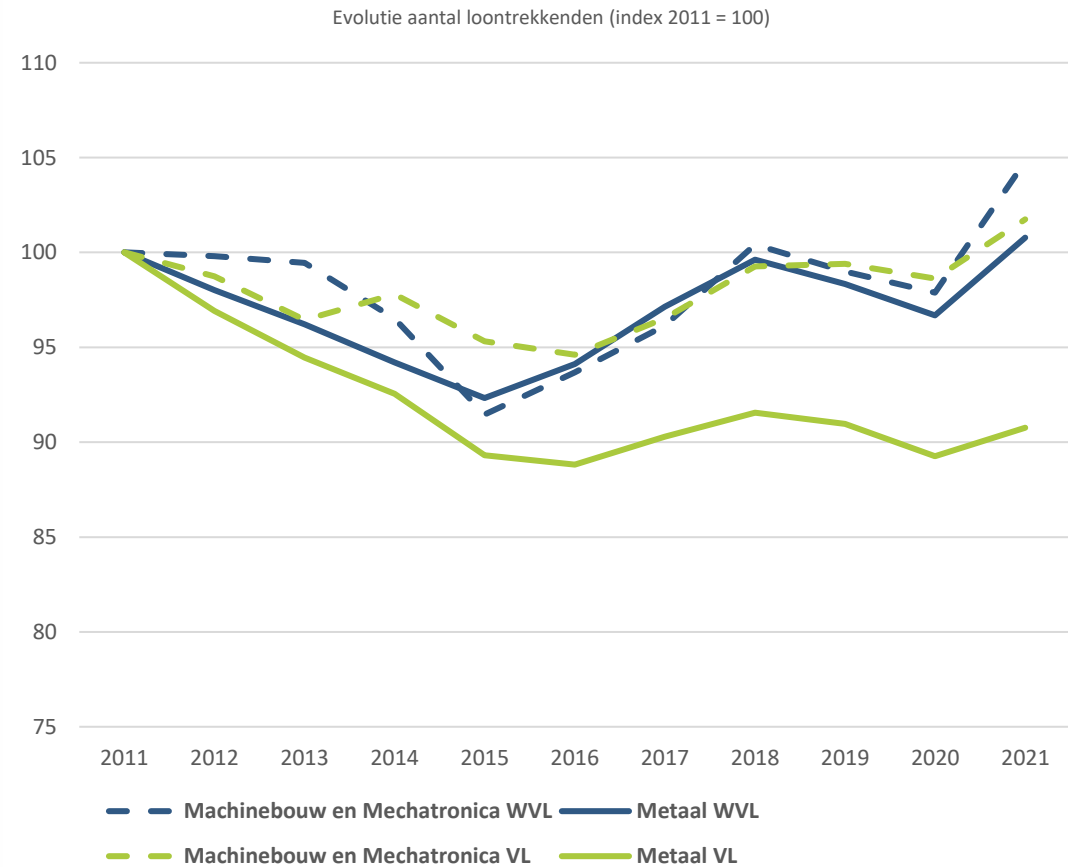
Vlaamse loontrekkenden

- De stijging van de loontrekkende tewerkstelling in de sector Machinebouw en Mechatronica is kleiner in Vlaanderen (+1,7%) dan in West-Vlaanderen (+4,8%).
- De Vlaamse metaalsector kende een stevige daling van 9,2% wat overeenstemt met een afname van meer dan 12.000 loontrekkenden. De West-Vlaamse metaalsector groeide daarentegen met 0,8%.

Vlaanderen	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Evolutie 2011-2021
Machinebouw en Mechatronica	29.604	29.233	28.554	28.953	28.219	28.008	28.580	29.387	29.428	29.197	30.121	1,7%
Metaal	136.674	132.456	129.103	126.491	122.074	121.391	123.400	125.123	124.318	121.989	124.056	-9,2%

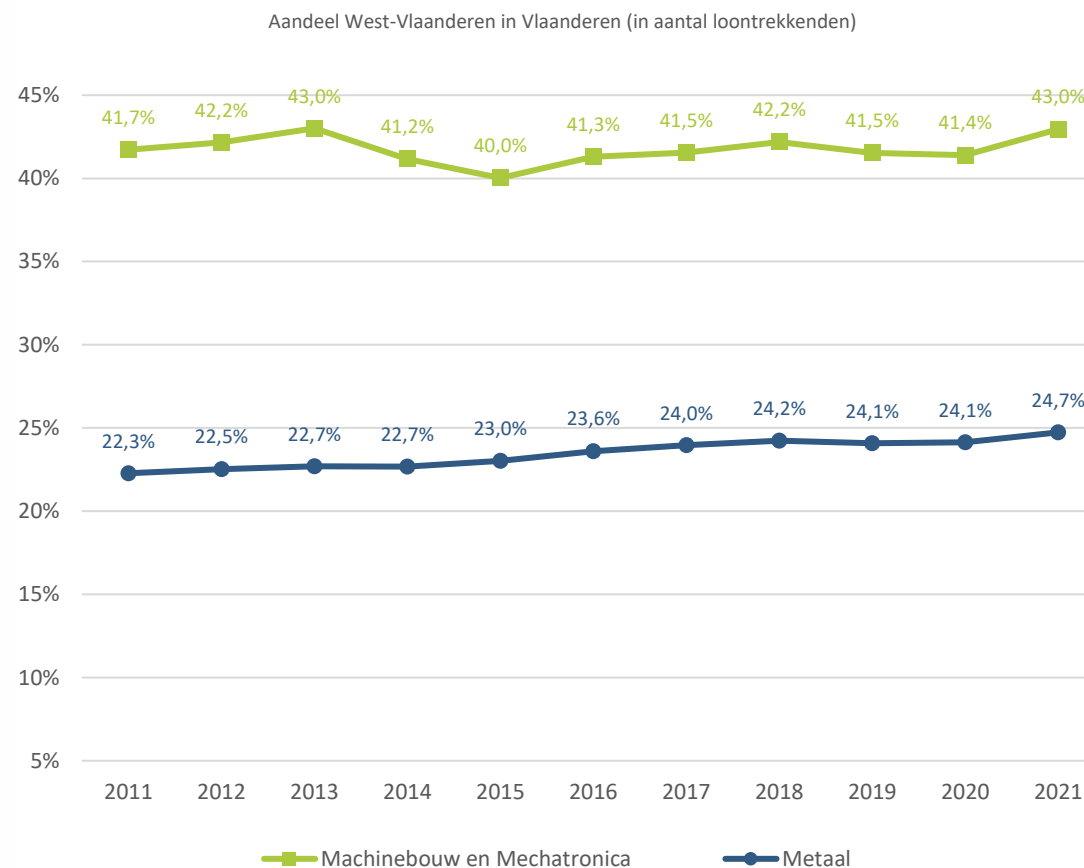
Relatieve evolutie

- Zowel de sector Machinebouw en Mechatronica als de metaalsector kenden een daling tot en met 2015. Enkel de Vlaamse metaalsector kon nadien niet herstellen.
- Zowel in West-Vlaanderen als in Vlaanderen groeide de sector Machinebouw en Mechatronica sterker dan de metaalsector.

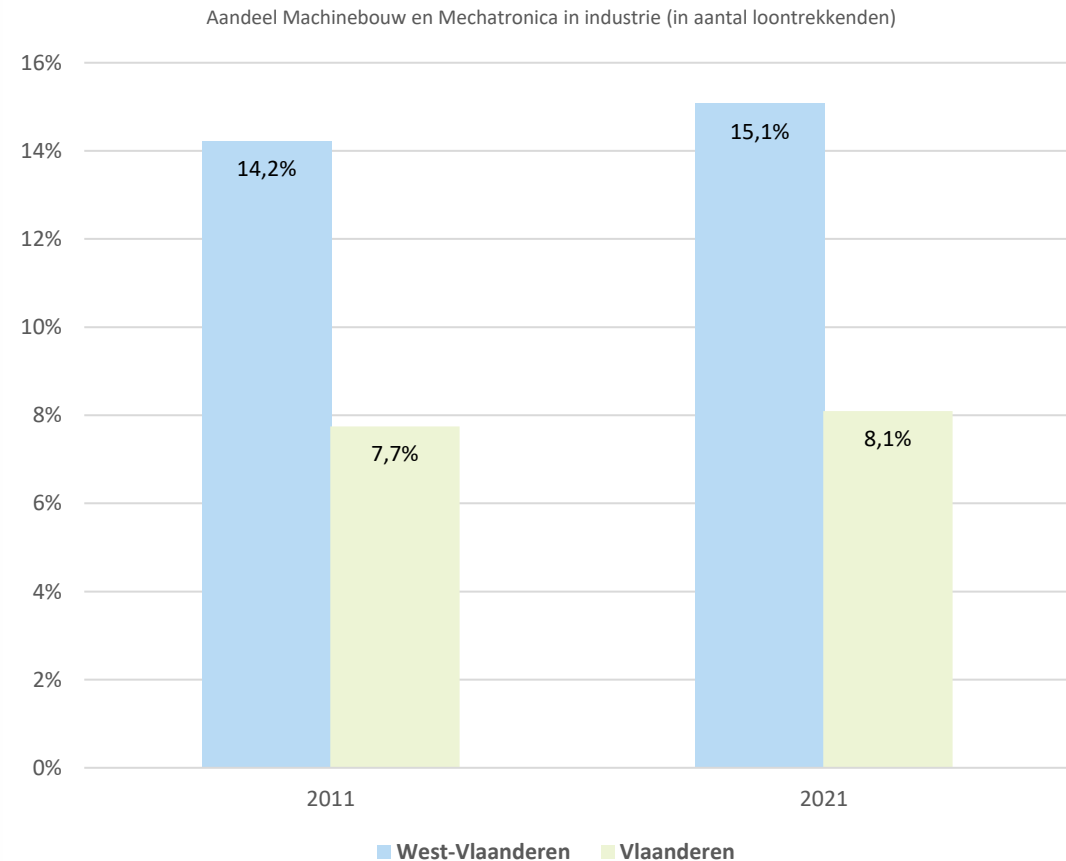
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaanderen

- West-Vlaanderen is goed voor meer dan 40% van de totale Vlaamse loontrekkende tewerkstelling in de sector Machinebouw en Mechatronica. Het aandeel kende een toename van 1,3%-punt over de periode 2011-2021.
- Het aandeel van de West-Vlaamse metaal-sector in Vlaanderen stijgt met 2,4%-punt over de periode 2011-2021.

Aandeel Machinebouw en Mechatronica in de industrie

- In 2011 en 2021 zijn de aandelen van de sector Machinebouw en Mechatronica in de totale industriële loontrekkende tewerkstelling dubbel zo groot in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen.
- De aandelen van de sector Machinebouw en Mechatronica in de industrie stijgen tussen 2011 en 2021.

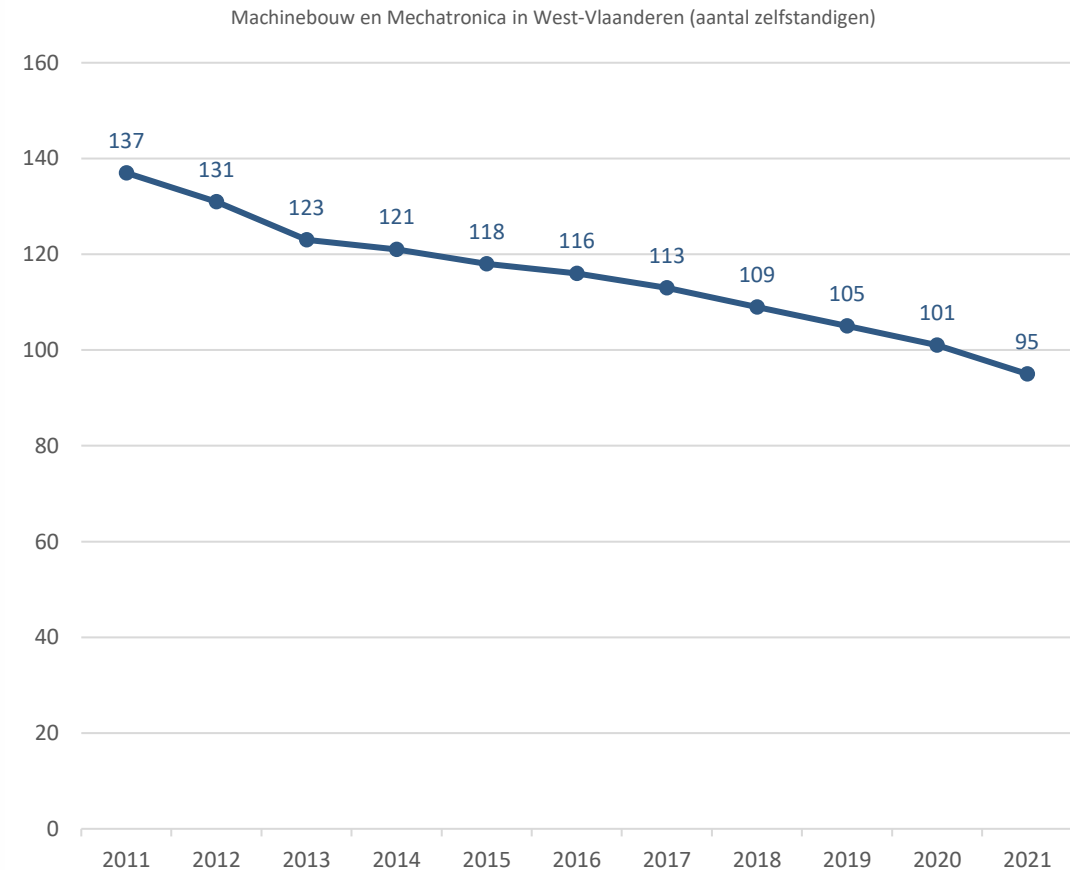

6. Tewerkstelling

6.2 Zelfstandigen

West-Vlaamse zelfstandigen

- Over de periode 2011-2021 daalde het aantal zelfstandigen in de West-Vlaamse sector Machinebouw en Mechatronica met 30,7%.

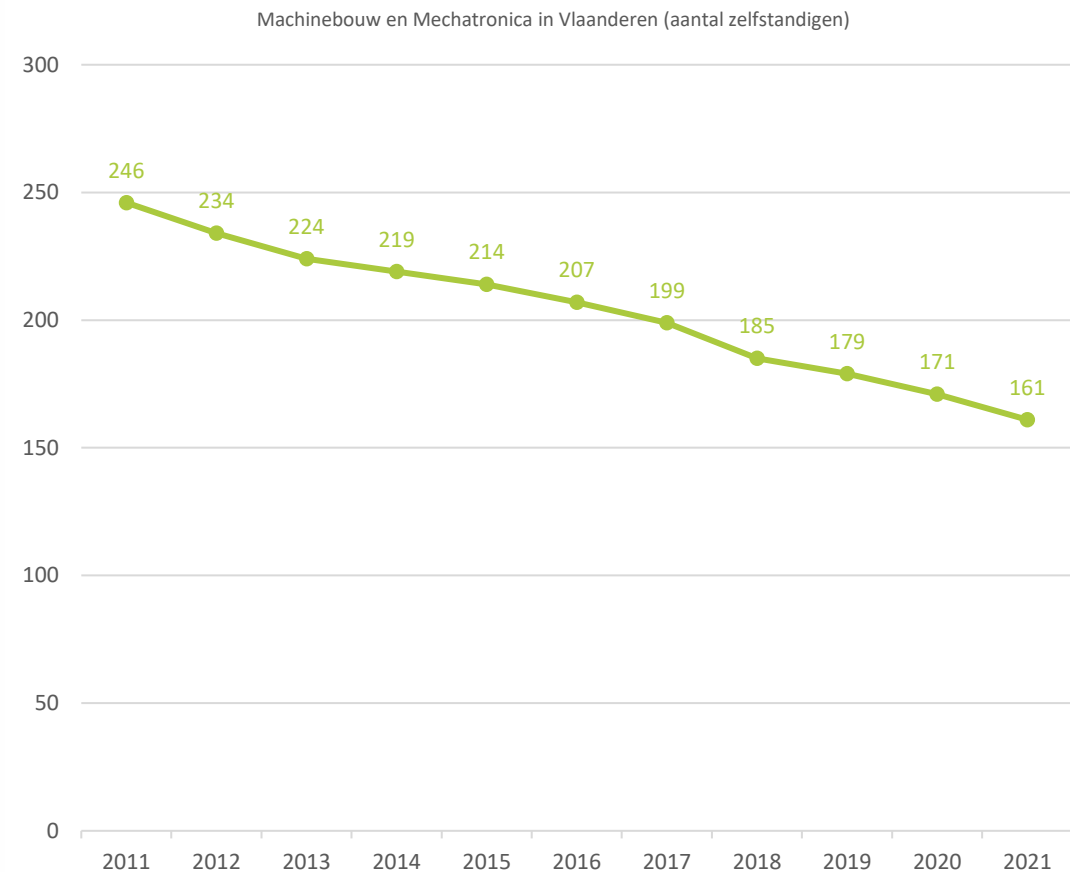
West-Vlaamse zelfstandigen

- In 2021 zijn er 42 zelfstandigen minder aan de slag in de sector Machinebouw en Mechatronica dan in 2011.
- De daling van het aantal zelfstandigen in de sector Machinebouw en Mechatronica (-30,7%) ligt in lijn met de daling in de metaalsector (-28,0%).

West-Vlaanderen	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Evolutie 2011-2021
Machinebouw en Mechatronica	137	131	123	121	118	116	113	109	105	101	95	-30,7%
Metaal	539	505	484	466	454	449	444	430	420	409	388	-28,0%

Vlaamse zelfstandigen

- Tussen 2011 en 2021 daalt het aantal zelfstandigen in de sector Machinebouw en Mechatronica met 34,6%.

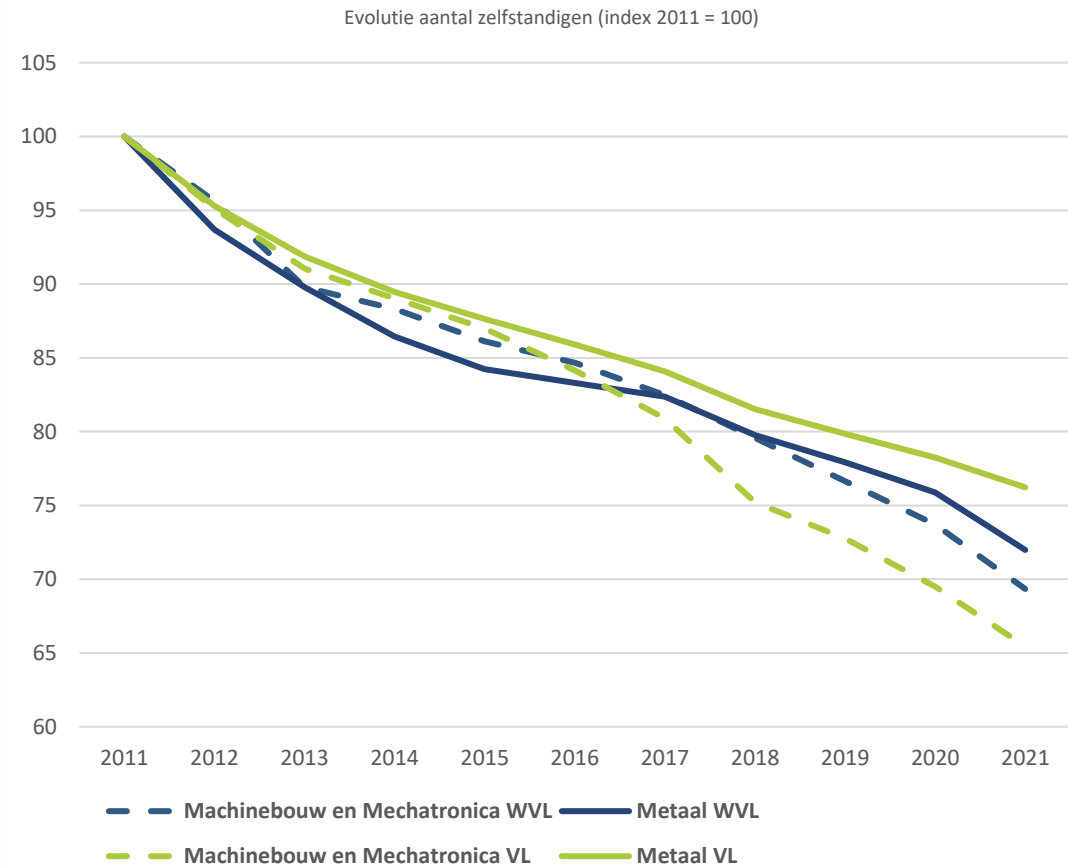
Vlaamse zelfstandigen

- De relatieve afname van het aantal zelfstandigen in de sector Machinebouw en Mechatronica is groter in Vlaanderen (-34,6%) dan in West-Vlaanderen (-30,7%).
- De daling van het aantal zelfstandigen in de sector Machinebouw en Mechatronica is groter dan de daling in de metaalsector, net zoals in West-Vlaanderen.

Vlaanderen	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Evolutie 2011-2021
Machinebouw en Mechatronica	246	234	224	219	214	207	199	185	179	171	161	-34,6%
Metaal	1.489	1.419	1.368	1.332	1.305	1.279	1.252	1.214	1.189	1.165	1.135	-23,8%

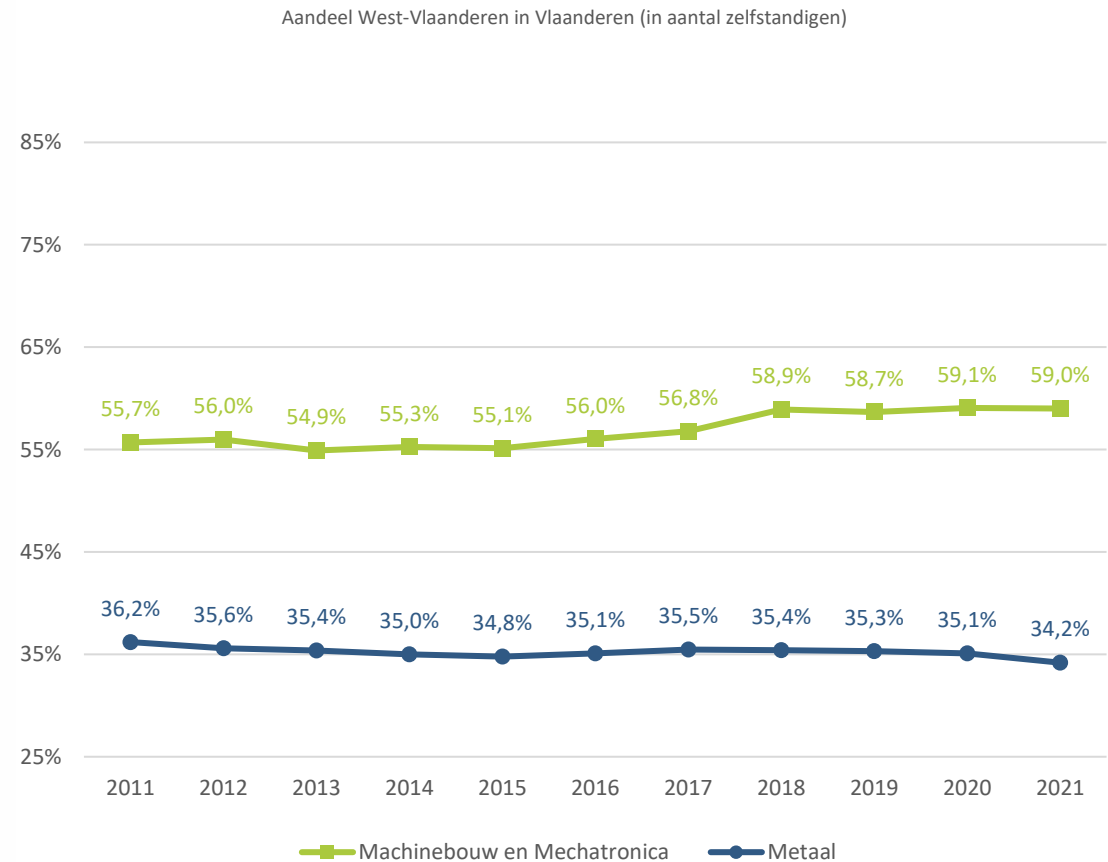
Relatieve evolutie

- De relatieve evolutie van de sectoren loopt zo goed als gelijk in West-Vlaanderen en Vlaanderen.
- Het aantal zelfstandigen daalt sneller in de sector Machinebouw en Mechatronica dan in de metaalsector.

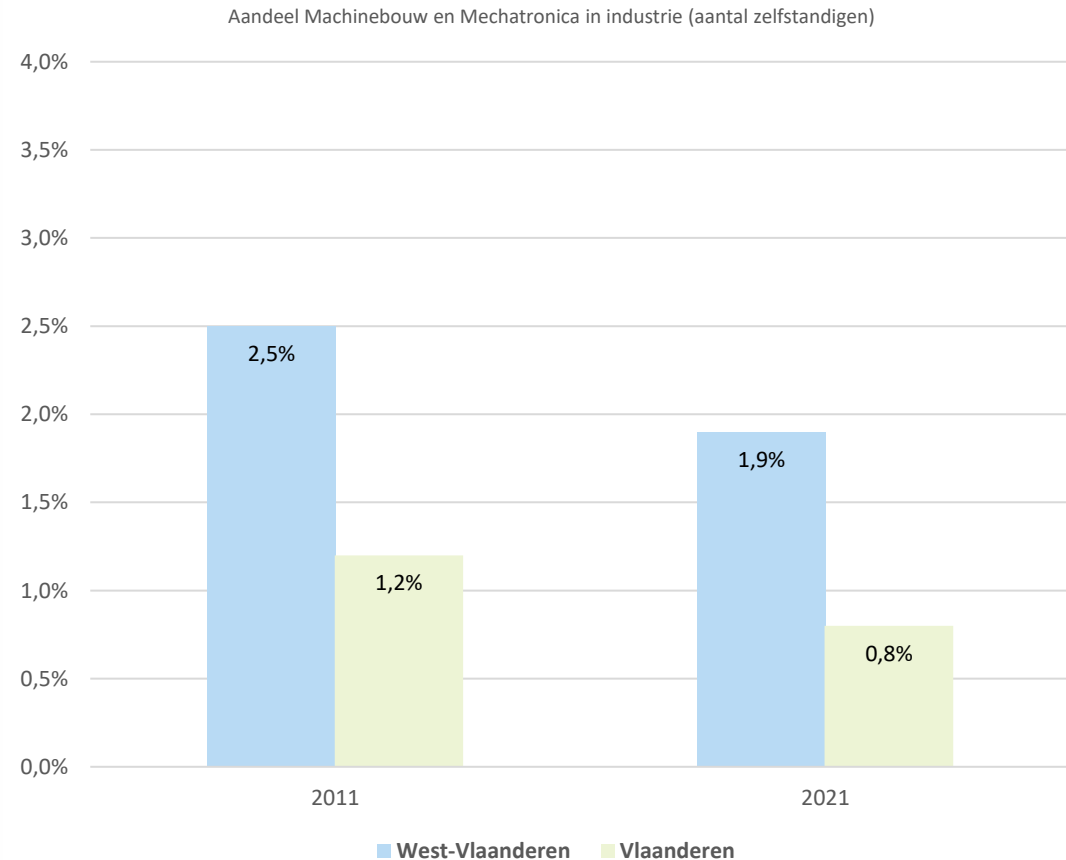
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaanderen

- Het West-Vlaamse aandeel van de sector Machinebouw en Mechatronica ligt net onder de 60%.
- Het West-Vlaamse aandeel van de sector Machinebouw en Mechatronica stijgt van 55,7% in 2011 naar 59,0% in 2021.
- Het aandeel aan West-Vlaamse zelfstandigen in de Vlaamse metaalsector neemt af met 2,0%-punt tussen 2011 en 2021.

Aandeel Machinebouw en Mechatronica in de industrie

- Zowel in 2011 als in 2021 is het aandeel van de sector Machinebouw en Mechatronica in het aantal zelfstandigen in de industrie meer dan dubbel zo groot in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen.
- Er is wel een afname van het aandeel tussen 2011 en 2021. De daling van het aantal zelfstandigen in de sector Machinebouw en Mechatronica was dus groter dan in de industrie.

7. Specialisatiegraad x relatieve groei

Specialisatiegraad x relatieve groei

- **Relatieve evolutie** (inzake loontrekkende tewerkstelling) = het verschil in evolutie in West-Vlaanderen ten opzichte van de evolutie in Vlaanderen.

> 100	de (sub)sector in West-Vlaanderen is beter geëvolueerd* dan dezelfde (sub)sector in Vlaanderen
< 100	de (sub)sector in West-Vlaanderen is minder goed geëvolueerd dan dezelfde (sub)sector in Vlaanderen

(*) Dit kan betekenen dat de groei in West-Vlaanderen groter was, de krimp kleiner of dat er een groei was in West-Vlaanderen tegenover een krimp in Vlaanderen.

- **Specialisatiegraad** = de verhouding tussen het aandeel van een sector in de totale loontrekkende tewerkstelling* van West-Vlaanderen ten opzichte van het analoge aandeel voor Vlaanderen (maal 100).
Een waarde > 100 duidt op een **specialisatie**.

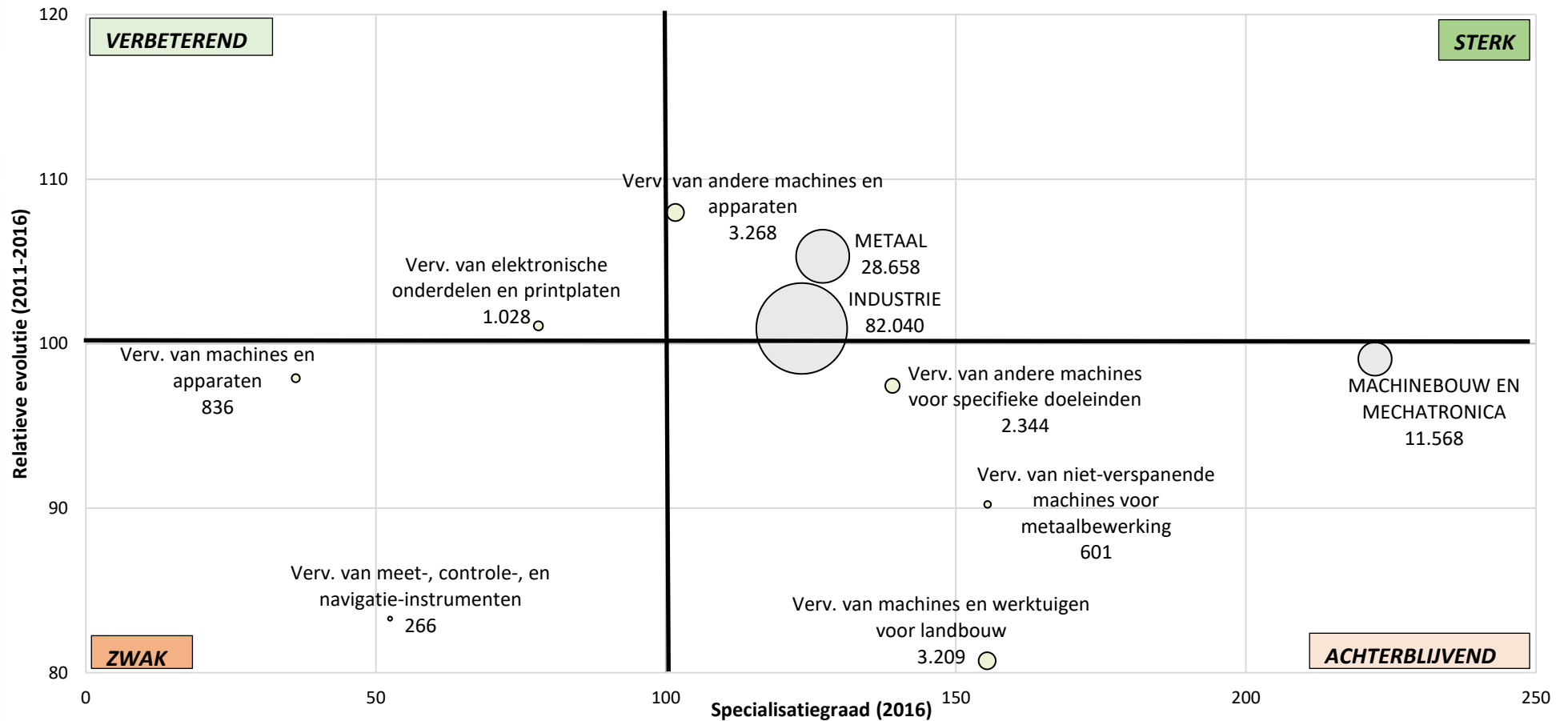
(*) De specialisatiegraad voor de subsectoren is berekend ten opzichte van de totale sector (resp. sector Machinebouw en Mechatronica). De specialisatiegraad voor de sector Machinebouw en Mechatronica, de metaalsector en voor de industrie is berekend ten opzichte van de totale economie.

Specialisatiegraad x relatieve groei

- Wanneer we de **specialisatiegraad** en de **relatieve evolutie** van de tewerkstelling **combineren**, kunnen we **vier groepen** van sectoren onderscheiden:

Sector is	Specialisatiegraad	Relatieve groei
Sterk	> 100	> 100
Achterblijvend	> 100	< 100
Verbeterend	< 100	> 100
Zwak	< 100	< 100

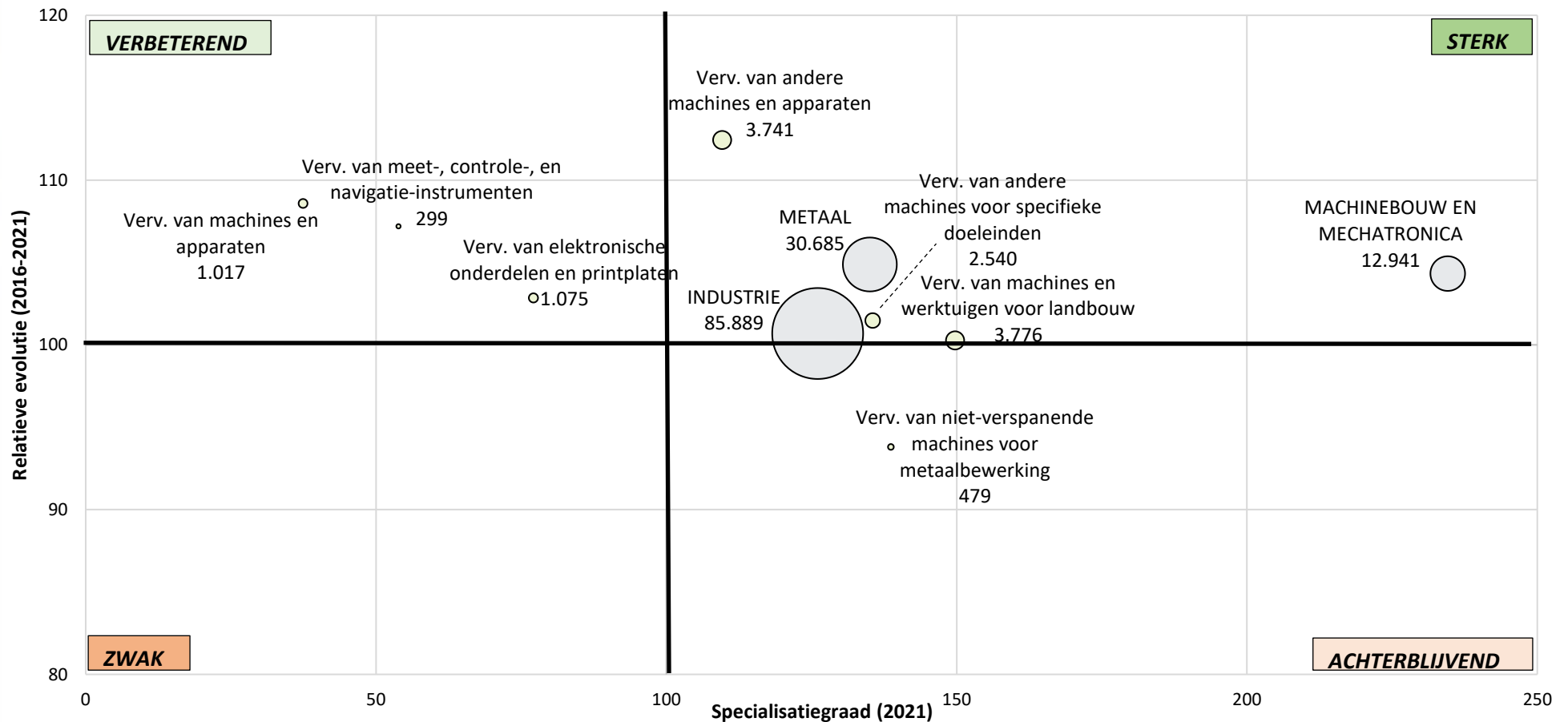
Specialisatiegraad x relatieve groei 2011-2016

Opm: de vervaardiging van elektrische apparatuur (relatieve groei > 800) en de vervaardiging van bestelings- en elektromedische apparatuur (geen tewerkstelling) zijn niet terug te vinden op de grafiek.

Bron: RSZ

Specialisatiegraad x relatieve groei 2016-2021

Opm: de vervaardiging van elektrische apparatuur (relatieve groei < 60) en de vervaardiging van bestralings- en elektromedische apparatuur (geen tewerkstelling) zijn niet terug te vinden op de grafiek.

Bron: RSZ

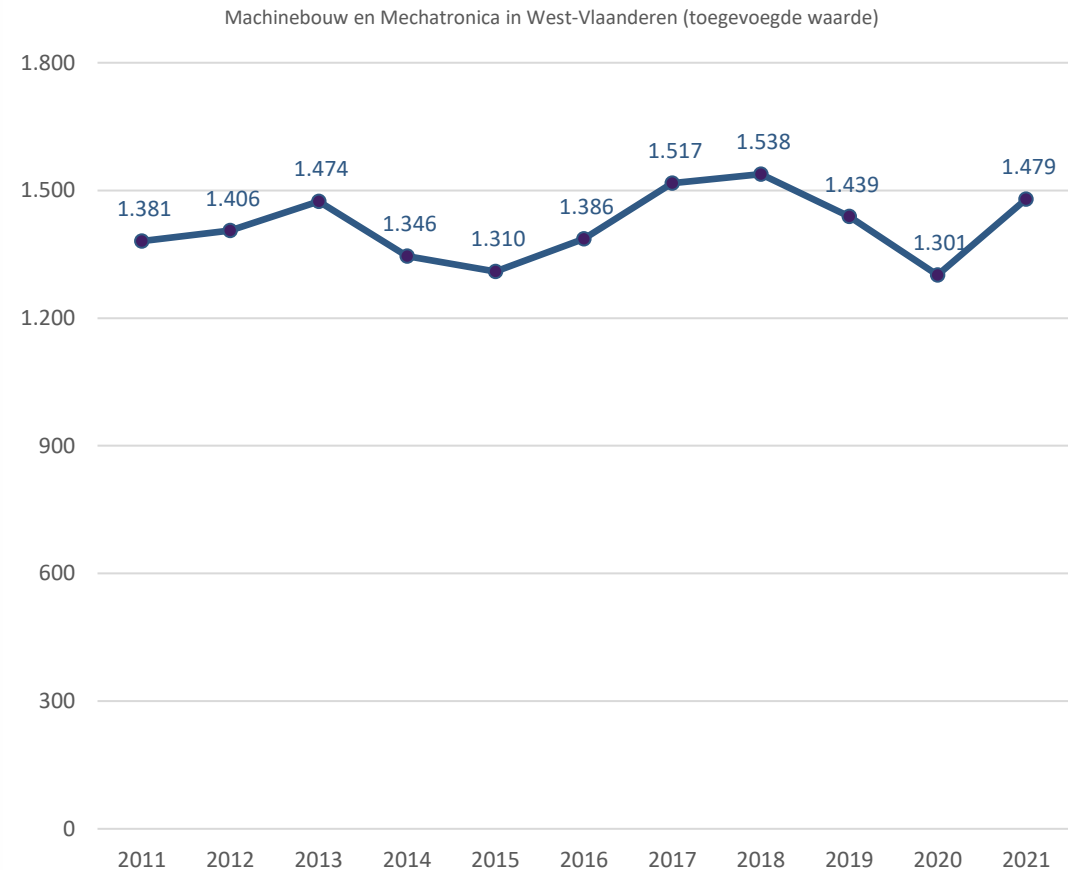
Specialisatiegraad x relatieve groei

- De sector Machinebouw en Mechatronica is net als de industrie in West-Vlaanderen een **'sterke'** sector:
 - West-Vlaanderen kent ten opzichte van Vlaanderen een **specialisatie** EN
 - De **evolutie** van de loontrekkende tewerkstelling is beter in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen
- Zowel inzake relatieve groei als inzake specialisatie is de sector Machinebouw en Mechatronica in West-Vlaanderen sterker dan de West-Vlaamse industrie in het geheel.
- Tussen 2016 en 2021 is de West-Vlaamse **sector Machinebouw en Mechatronica** sterker geworden dan ze in 2016 was, toen was de sector nog **'achterblijvend'**.
 - Slechts één subsector is aangeduid als 'zwak' en slechts één subsector als 'achterblijvend'.
 - Een drietal subsectoren verschuiven van 'achterblijvend' naar 'sterk'.
 - De meerderheid van de **subsectoren** bevindt zich in het kwadrant 'sterk'.

8. Toegevoegde waarde

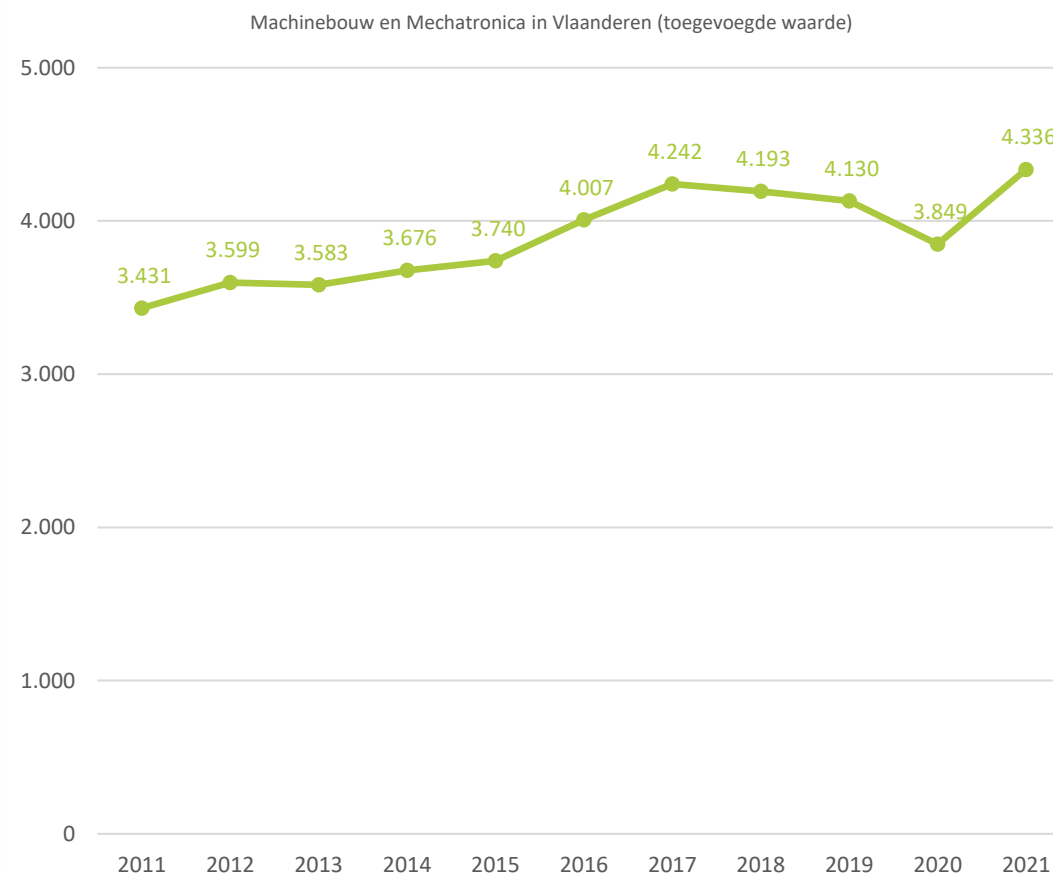
Toegevoegde waarde in West-Vlaanderen

- In de periode 2011-2021 kende de toegevoegde waarde in de West-Vlaamse sector Machinebouw en Mechatronica een toename met 7,2%.
- De toegevoegde waarde schommelde de voorbije jaren met een piek in het jaar 2018. De daling in 2020 viel samen met de COVID-19 periode.

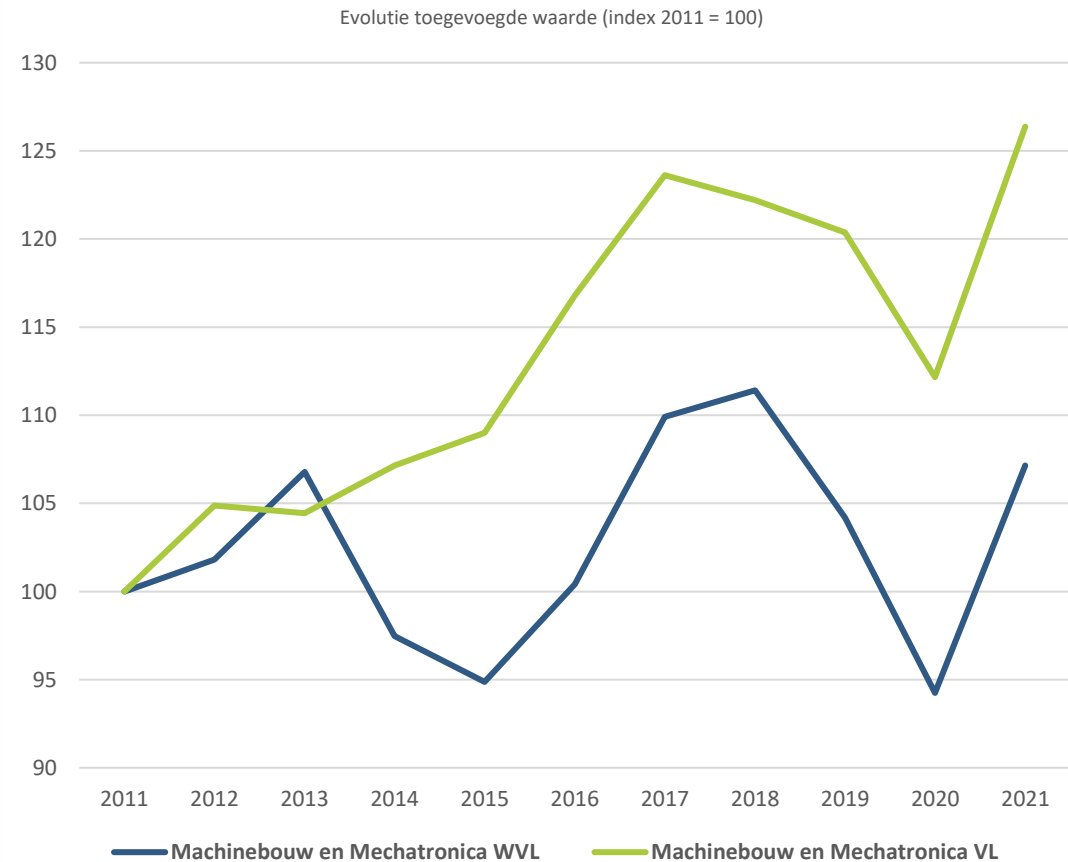
Toegevoegde waarde in Vlaanderen

- Van 2011 tot 2021 steeg de toegevoegde waarde in de sector Machinebouw en Mechatronica in Vlaanderen met 26,4%.
- De toegevoegde waarde steeg tot en met 2017. In 2020 was er een stevige daling die samenviel met de COVID-19 periode. In 2021 was er terug een sterke toename.

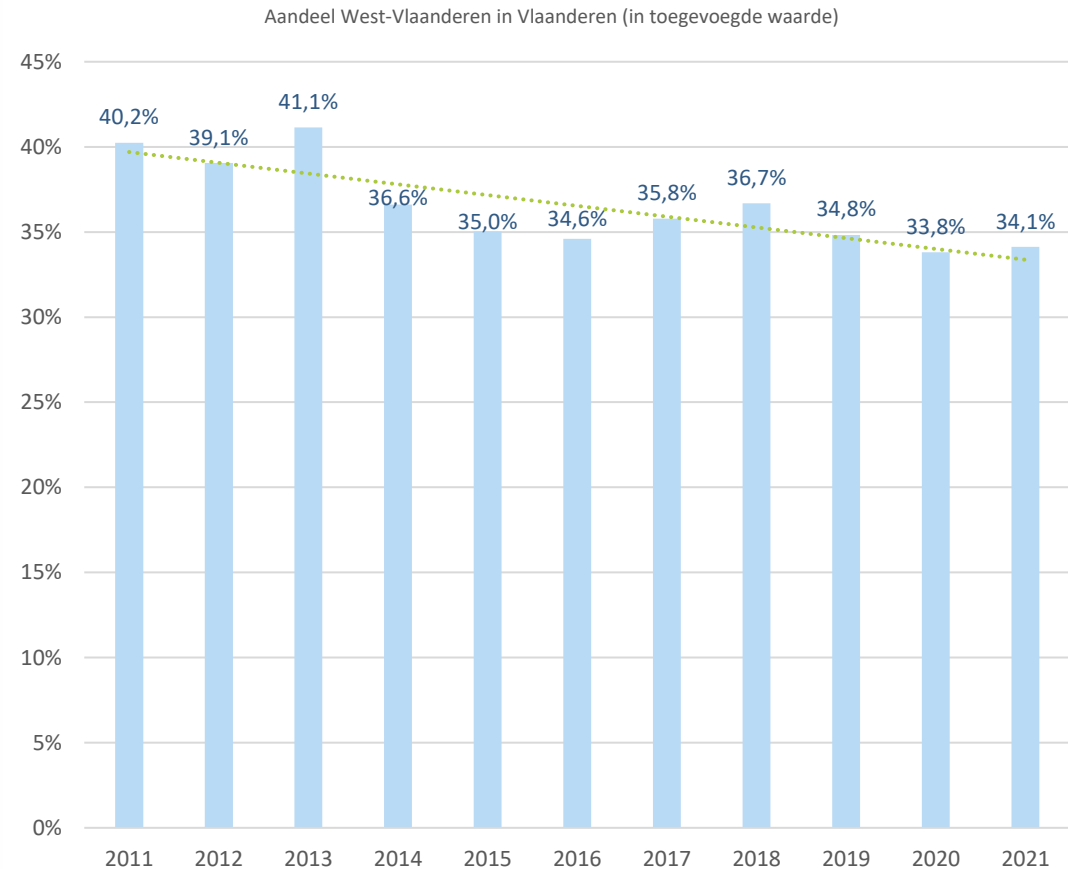
Relatieve evolutie

- De toegevoegde waarde in de sector Machinebouw en Mechatronica steeg in West-Vlaanderen een stuk minder sterk dan in Vlaanderen.
- Vanaf 2015 evolueert de toegevoegde waarde in West-Vlaanderen en Vlaanderen min of meer gelijk.

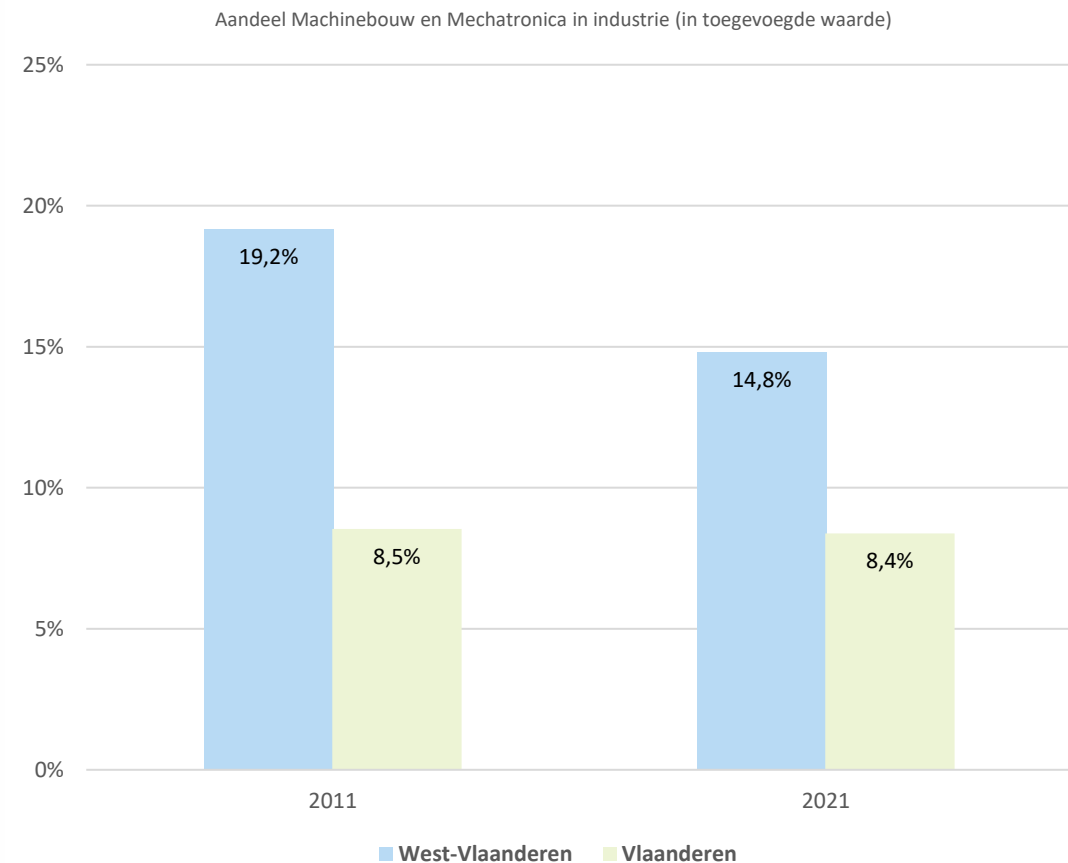
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaanderen

- De grotere stijging inzake toegevoegde waarde in Vlaanderen zorgt voor een afname van het West-Vlaamse aandeel in Vlaanderen.
- Het West-Vlaamse aandeel kende een afname van 6,1%-punt tussen 2011 en 2021.

Aandeel Machinebouw en Mechatronica in de industrie

- In West-Vlaanderen zorgt de sector Machinebouw en Mechatronica voor een bijna dubbel zo groot aandeel van de industriële toegevoegde waarde dan in Vlaanderen.
- Opvallend is de stevige afname van het belang van de sector Machinebouw en Mechatronica in de industriële toegevoegde waarde in West-Vlaanderen, terwijl deze in Vlaanderen constant blijft. Dit komt door de beperkte toename van de toegevoegde waarde (+7,2%) van de sector Machinebouw en Mechatronica in vergelijking met de gehele West-Vlaamse industrie (+38,8%) over de periode 2011-2021.

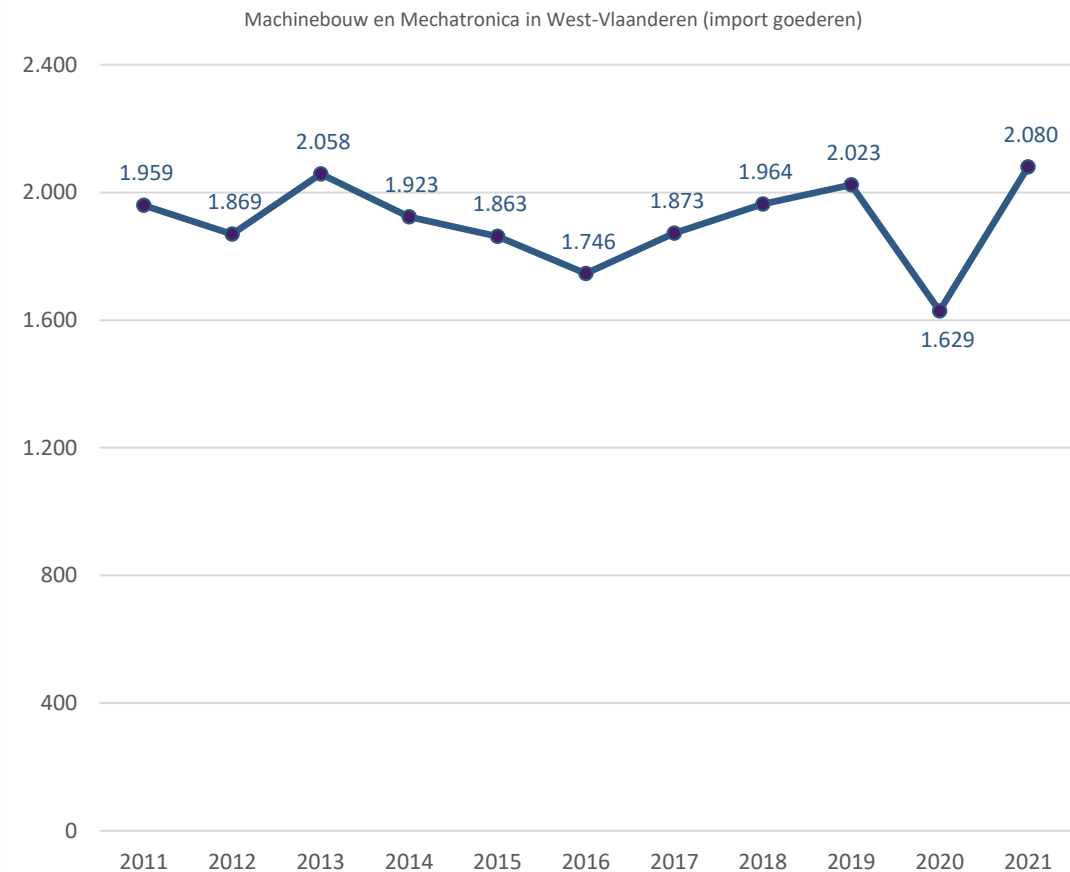

9. Import en export

9.1 Import

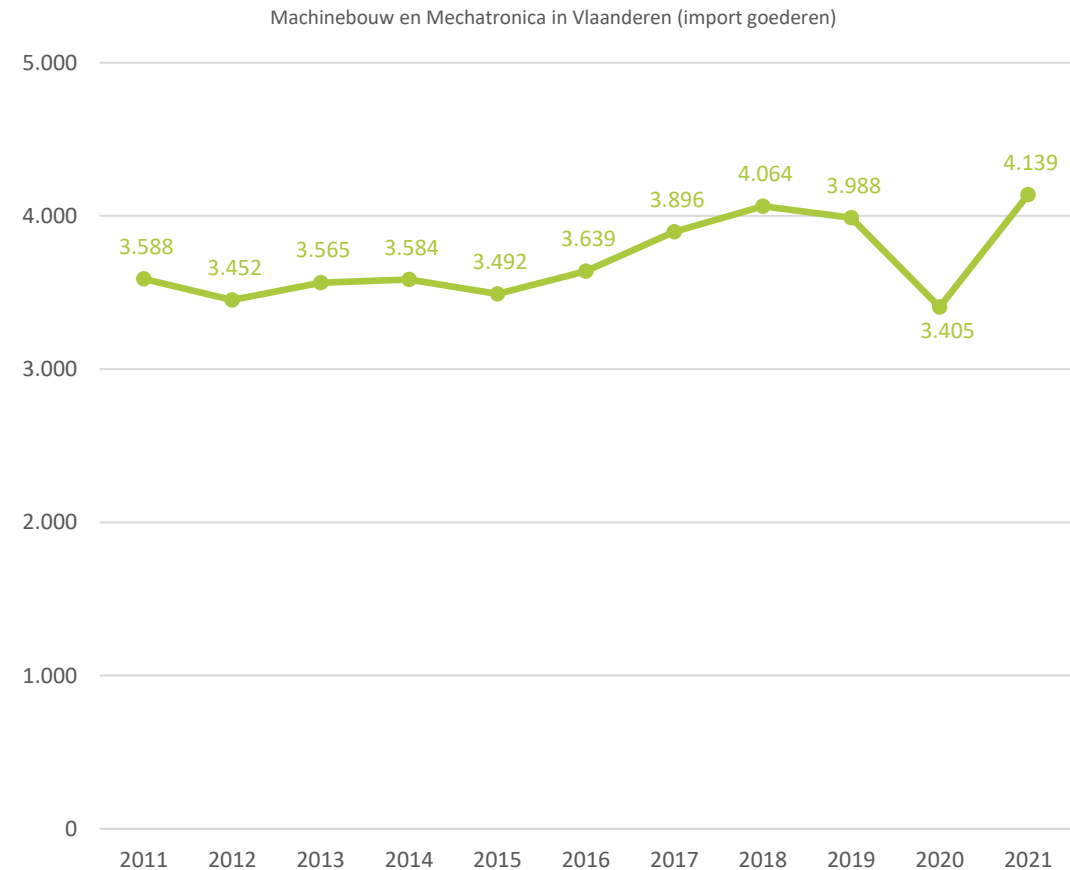
Import van goederen in West-Vlaanderen

- In de periode 2011-2021 kende de import van goederen in de sector Machinebouw en Mechatronica in West-Vlaanderen een toename met 6,1%.
- De opmerkelijke afname in 2020 is onder meer een gevolg van de COVID-19 pandemie en van de Brexit. De import in 2021 ligt in lijn met de import in het pre-COVID-19 tijdperk.

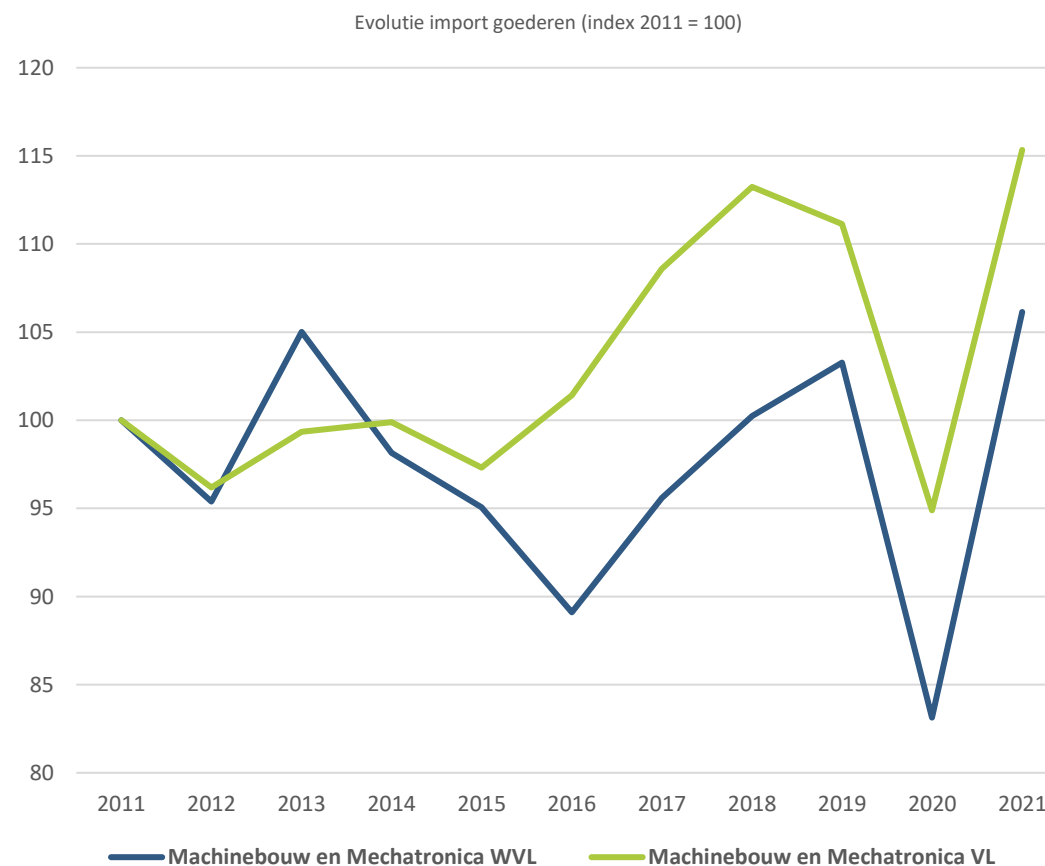
Import van goederen in Vlaanderen

- Tussen 2011 en 2021 steeg de import van goederen in de sector Machinebouw en Mechatronica in Vlaanderen met 15,3%.
- Ook in Vlaanderen is er sprake van een stevige terugval van de import in 2020 vanwege onder andere COVID-19.

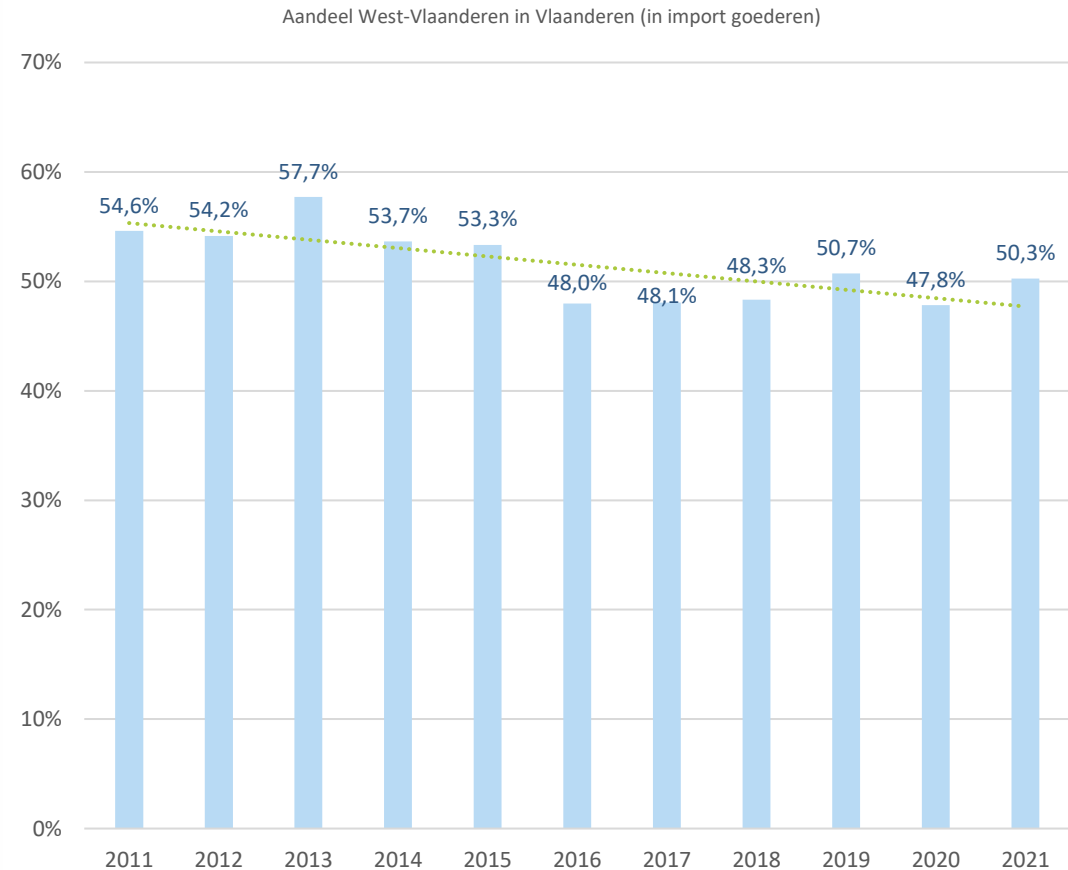
Relatieve evolutie

- De import van goederen in de sector Machinebouw en Mechatronica steeg in Vlaanderen sterker dan in West-Vlaanderen.
- In 2013 was er een opmerkelijke piek bij de West-Vlaamse import van goederen in de sector Machinebouw en Mechatronica. Deze werd gevolgd door een daling tot en met 2016.

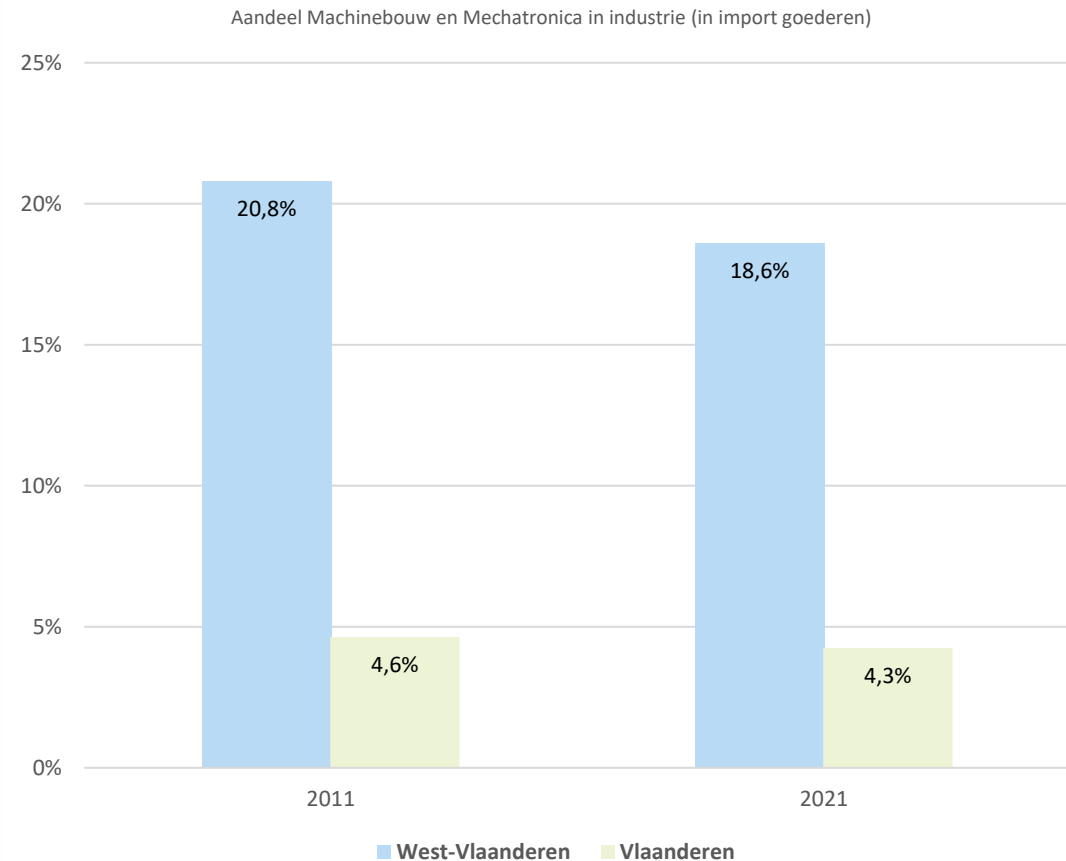
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaanderen

- Het West-Vlaamse aandeel in Vlaanderen qua import van goederen in de sector Machinebouw en Mechatronica daalde tussen 2011 en 2021.
- In 2013 was het West-Vlaamse aandeel in Vlaanderen het grootst met 57,7%. Deze piek was ook waar te nemen op de vorige grafiek.

Aandeel Machinebouw en Mechatronica in de industrie

- In West-Vlaanderen zorgt de sector Machinebouw en Mechatronica voor een veel groter aandeel van de import van industriële goederen dan in Vlaanderen.
- In West-Vlaanderen kan in 2021 bijna een vijfde van de import van industriële goederen gelinkt worden aan de sector Machinebouw en Mechatronica.
- De bijdrage van de sector Machinebouw en Mechatronica tot de import van industriële goederen neemt af in zowel West-Vlaanderen (-2,2%-punt) als Vlaanderen (-0,3%-punt).

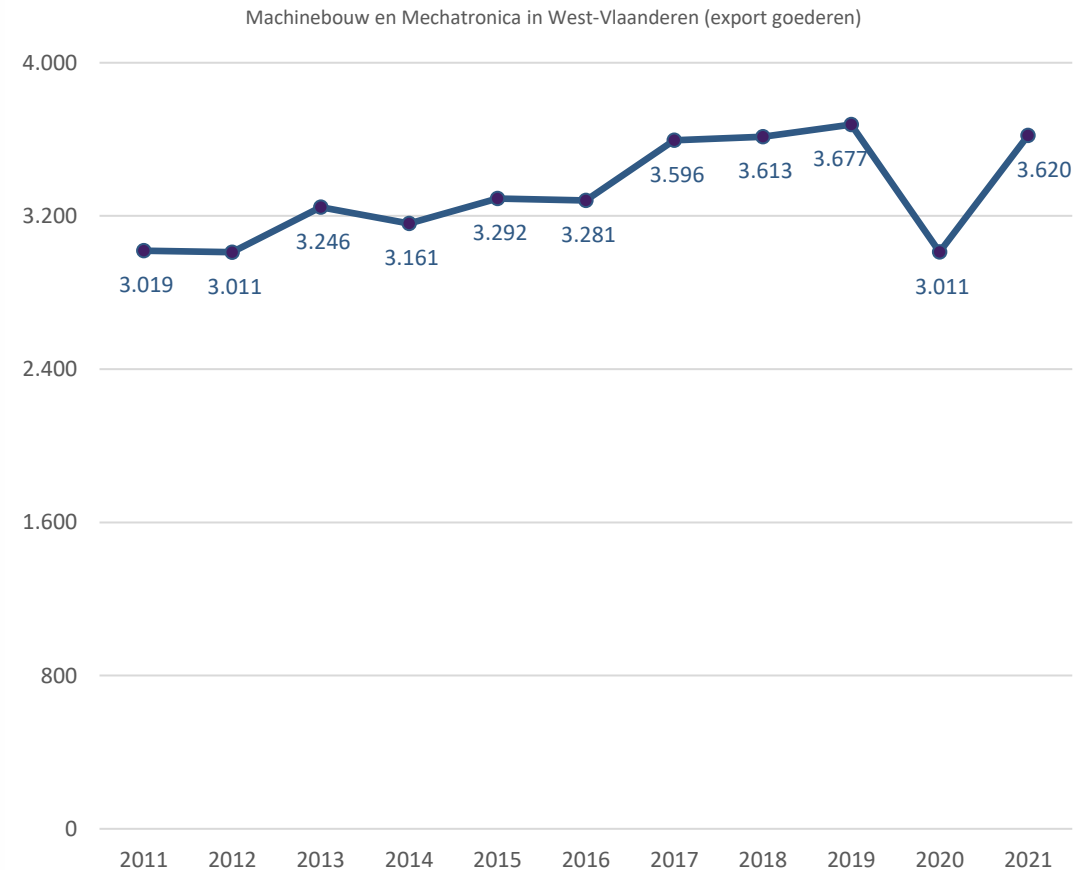

9. Import en export

9.2 Export

Export van goederen in West-Vlaanderen

- In de periode 2011-2021 kende de export van goederen in de sector Machinebouw en Mechatronica in West-Vlaanderen een toename met 19,9%.
- De opmerkelijke afname in 2020 is onder meer een gevolg van de COVID-19 pandemie en de Brexit.

Export van goederen in Vlaanderen

- Tussen 2011 en 2021 steeg de export van goederen in de sector Machinebouw en Mechatronica in Vlaanderen met 21,4%.
- De trend in Vlaanderen is vergelijkbaar met de trend in West-Vlaanderen. In 2020 was er een stevige afname door onder andere de COVID-19 pandemie.

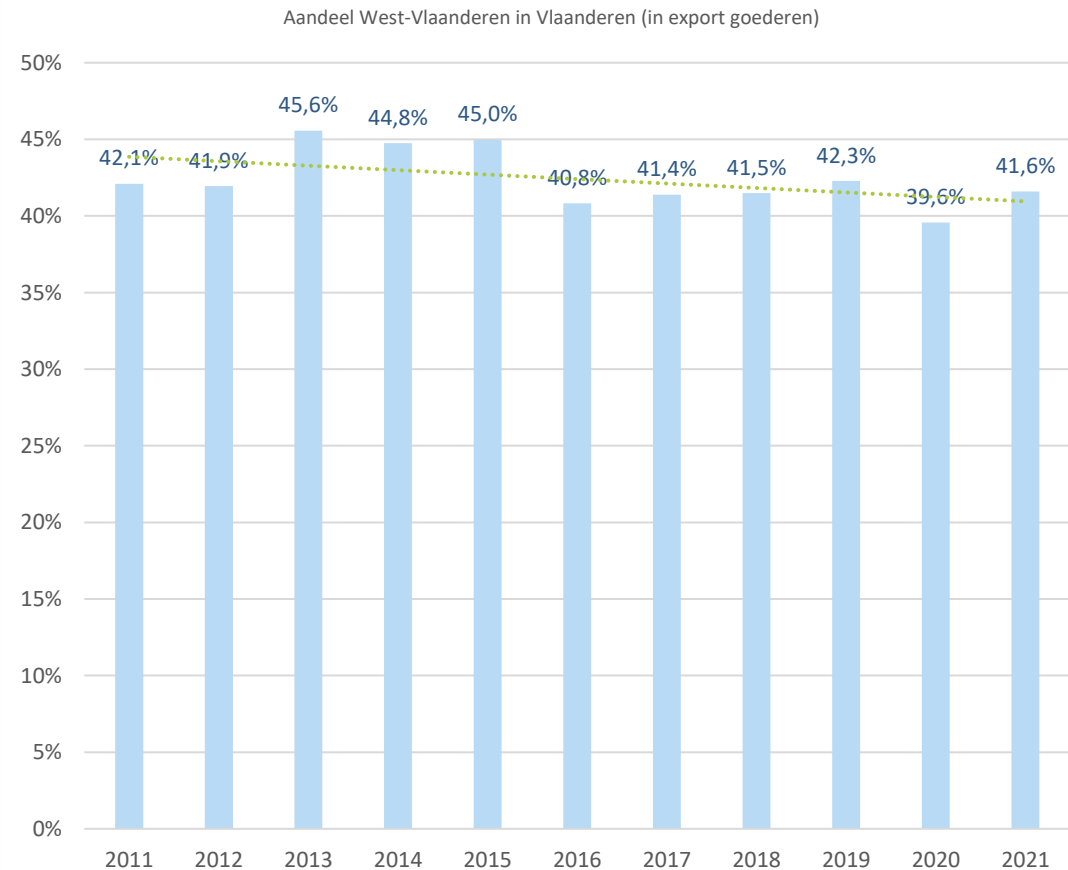
Relatieve evolutie

- De export van goederen gelinkt aan de sector Machinebouw en Mechatronica evolueerde in de periode 2013-2015 beter in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen.
- West-Vlaanderen en Vlaanderen eindigen in 2021 op hetzelfde niveau qua export van goederen.

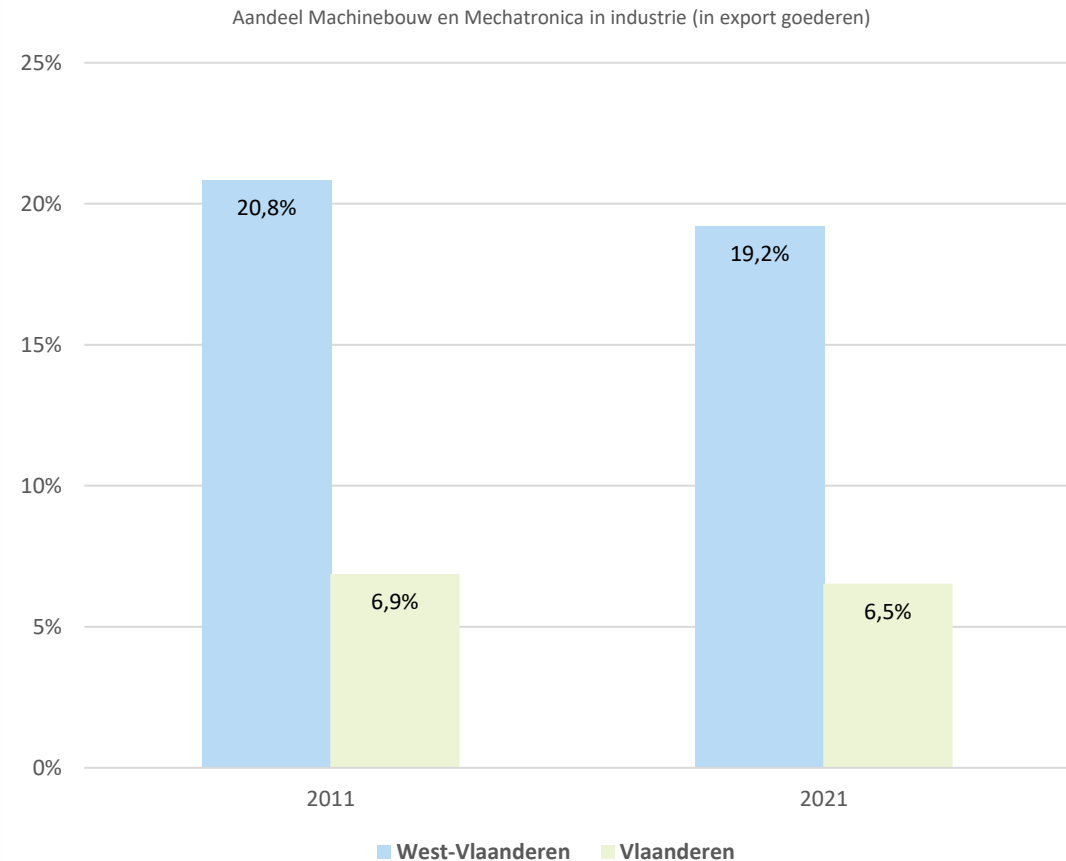
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaanderen

- Het West-Vlaamse aandeel in Vlaanderen qua export van goederen in de sector Machinebouw en Mechatronica vertoont grote schommelingen tussen 2011 en 2021.
- 2020 was het dieptepunt voor het West-Vlaamse aandeel, in 2021 was het aandeel alweer op het niveau van 2011.
- Het West-Vlaamse aandeel in Vlaanderen piekte in de periode 2013-2015.

Aandeel Machinebouw en Mechatronica in de industrie

- In West-Vlaanderen zorgt de sector Machinebouw en Mechatronica voor een drie keer groter aandeel van de export van industriële goederen dan in Vlaanderen.
- In West-Vlaanderen kan in 2021 bijna een vijfde van de export van industriële goederen gelinkt worden aan de sector Machinebouw en Mechatronica.
- De bijdrage van de sector Machinebouw en Mechatronica tot de export van industriële goederen neemt af in zowel West-Vlaanderen (-1,6%-punt) als Vlaanderen (-0,4%-punt).

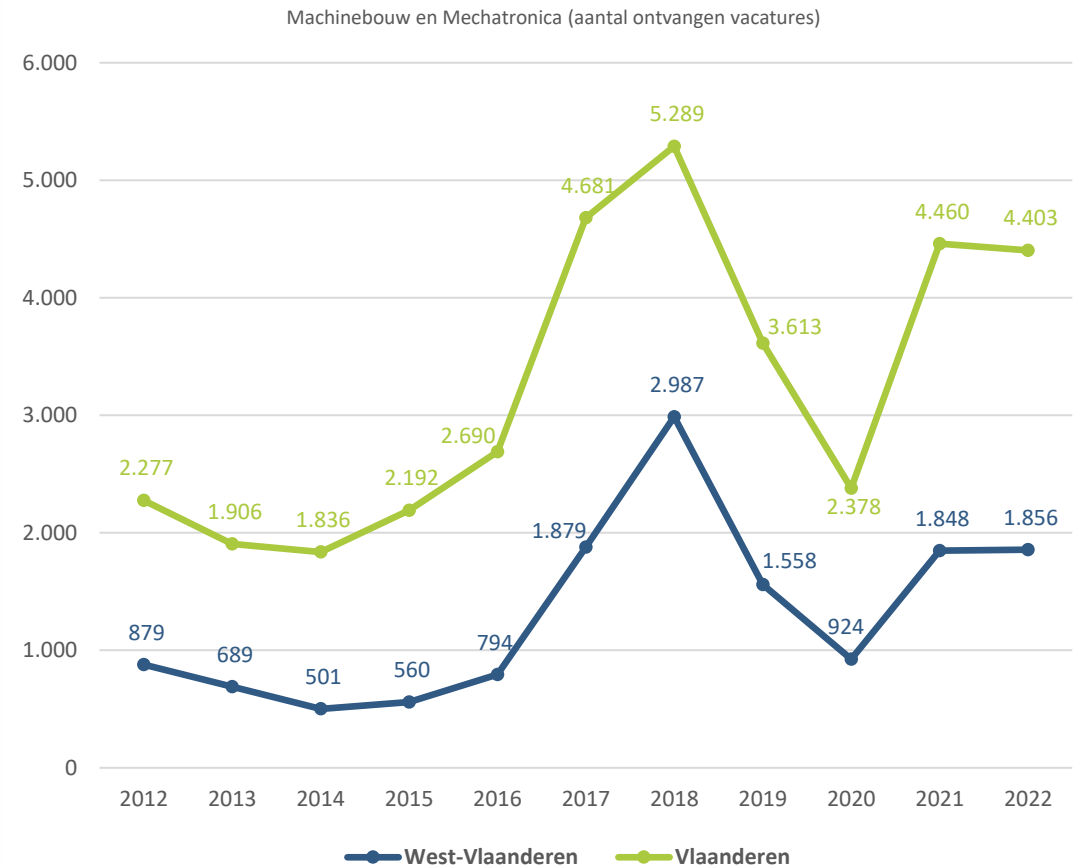

10. Vacatures

10.1 Ontvangen vacatures

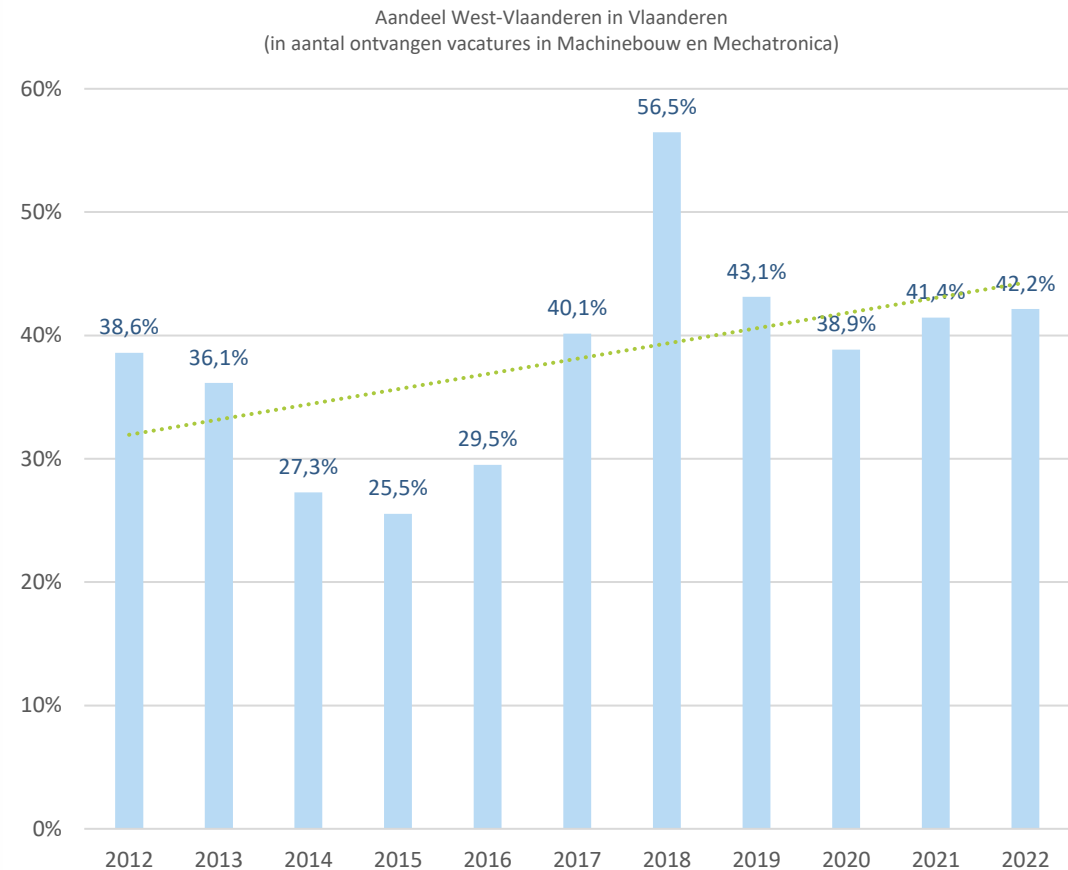
Ontvangen vacatures

- Er waren dubbel zoveel ontvangen vacatures in de West-Vlaamse sector Machinebouw en Mechatronica in 2022 t.o.v. 2012 (+111,1%).
- In 2018 was er zowel in West-Vlaanderen als Vlaanderen een stevige piek in het aantal ontvangen vacatures
- In 2020 was er zowel in West-Vlaanderen als Vlaanderen een terugval in het aantal ontvangen vacatures vanwege COVID-19.
- In 2021 was er zowel in West-Vlaanderen als Vlaanderen een sterke stijging vanwege de heropleving van de economie.

Aandeel West-Vlaanderen in Vlaanderen

- In de periode 2014-2016 was het West-Vlaamse aandeel in Vlaanderen relatief beperkt. Vanaf 2017 lag het aandeel dan weer boven de 40%.
- In 2018 kon meer dan 55% van het aantal ontvangen Vlaamse vacatures in de sector herleid worden tot West-Vlaanderen. Ook het West-Vlaamse aandeel van vacatures gelinkt aan de industrie lag met 39,8% hoger dan in andere jaren.

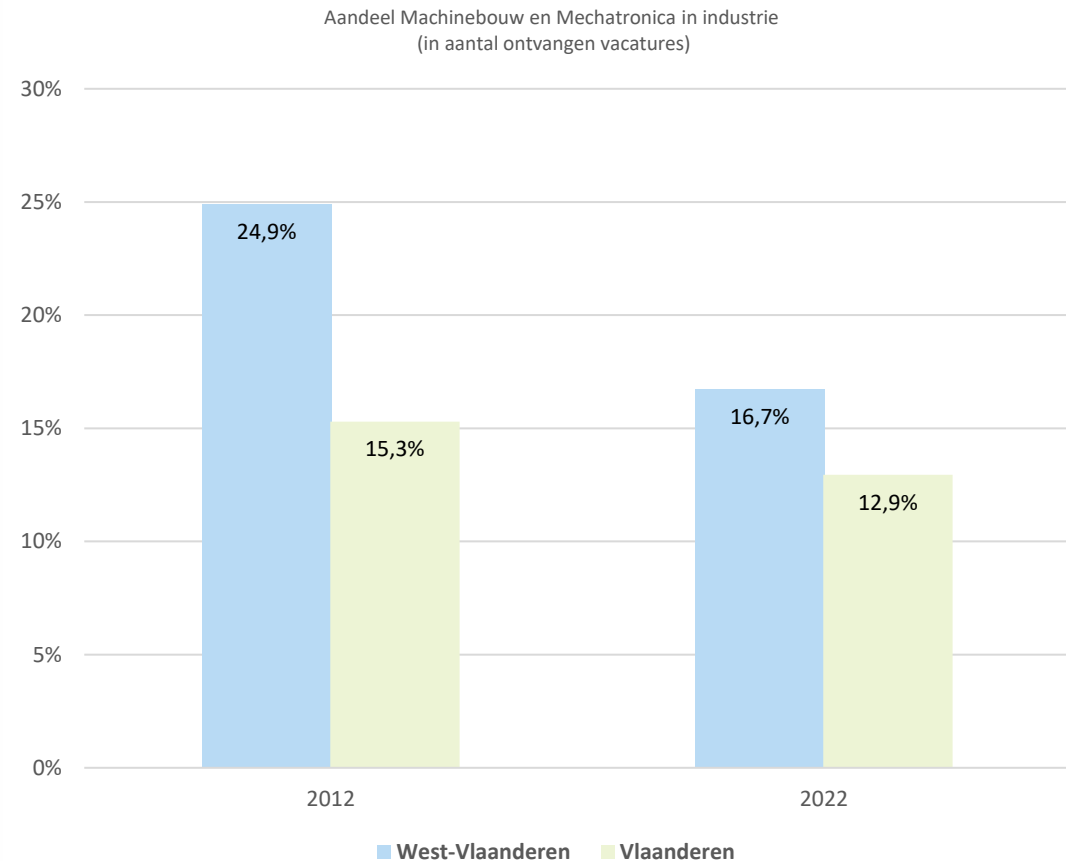
Evolutie 2012-2022

- De grotere stijging in West-Vlaanderen (+111,1%) dan in Vlaanderen (+93,4%) zorgt voor een toename van het West-Vlaamse aandeel in het totaal aantal ontvangen vacatures in Vlaanderen.
- Het aantal ontvangen vacatures in West-Vlaanderen lag in 2022 meer dan dubbel zo hoog als in 2012. Opvallend is echter dat het aantal ontvangen vacatures in 2018 nog aanzienlijk hoger was. VDAB beschikt niet over een eenduidige verklaring voor dit hoge cijfer.

Machinebouw en Mechatronica	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Evolutie 2012-2022
West-Vlaanderen	879	689	501	560	794	1.879	2.987	1.558	924	1.848	1.856	+111,1%
Vlaanderen	2.277	1.906	1.836	2.192	2.690	4.681	5.289	3.613	2.378	4.460	4.403	+93,4%
Aandeel WVl in VL	38,6%	36,1%	27,3%	25,5%	29,5%	40,1%	56,5%	43,1%	38,9%	41,4%	42,2%	+3,6%-punt

Aandeel Machinebouw en Mechatronica in de industrie

- Het aandeel ontvangen vacatures in de industrie, verbonden aan de sector Machinebouw en Mechatronica, is hoger in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen.
- Een zesde van de ontvangen vacatures in de West-Vlaamse industrie kan in 2022 gelinkt worden aan de sector Machinebouw en Mechatronica.
- De stevige afname van het West-Vlaamse aandeel (-8,2%-punt) gaat gepaard met een sterke toename in de textiel- en metaalsector.

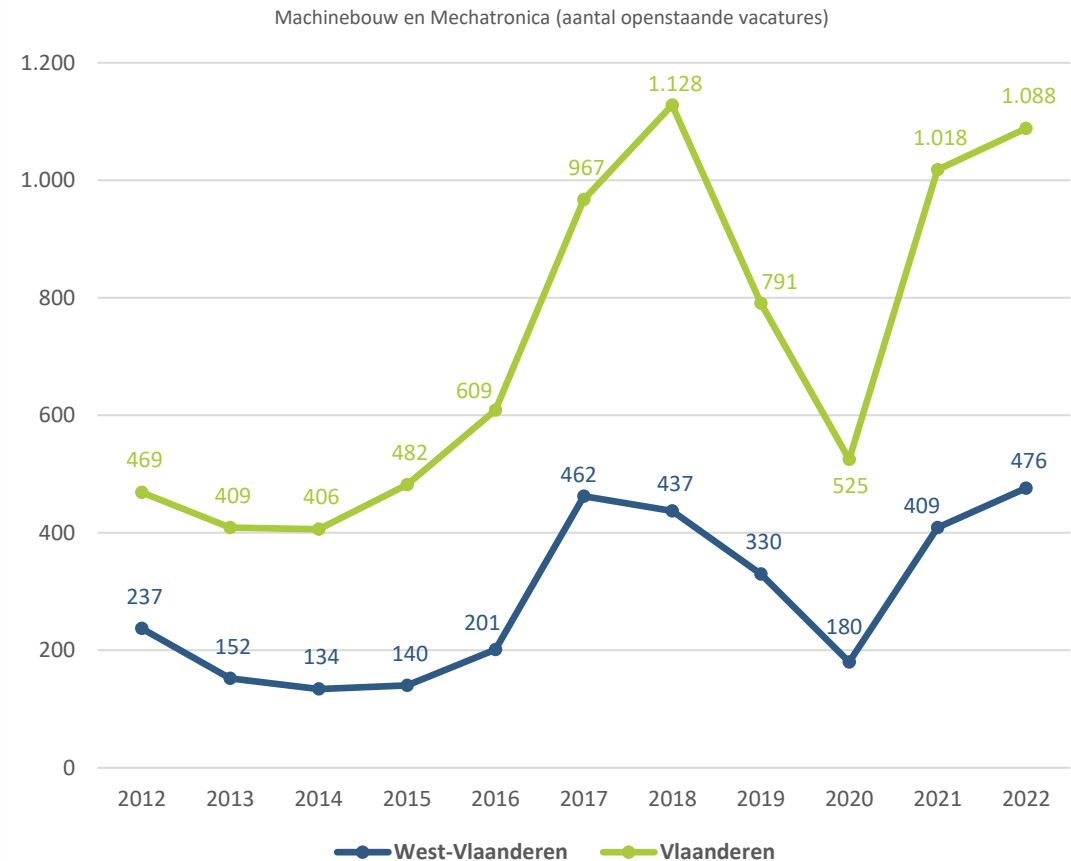

10. Vacatures

10.2 Openstaande vacatures

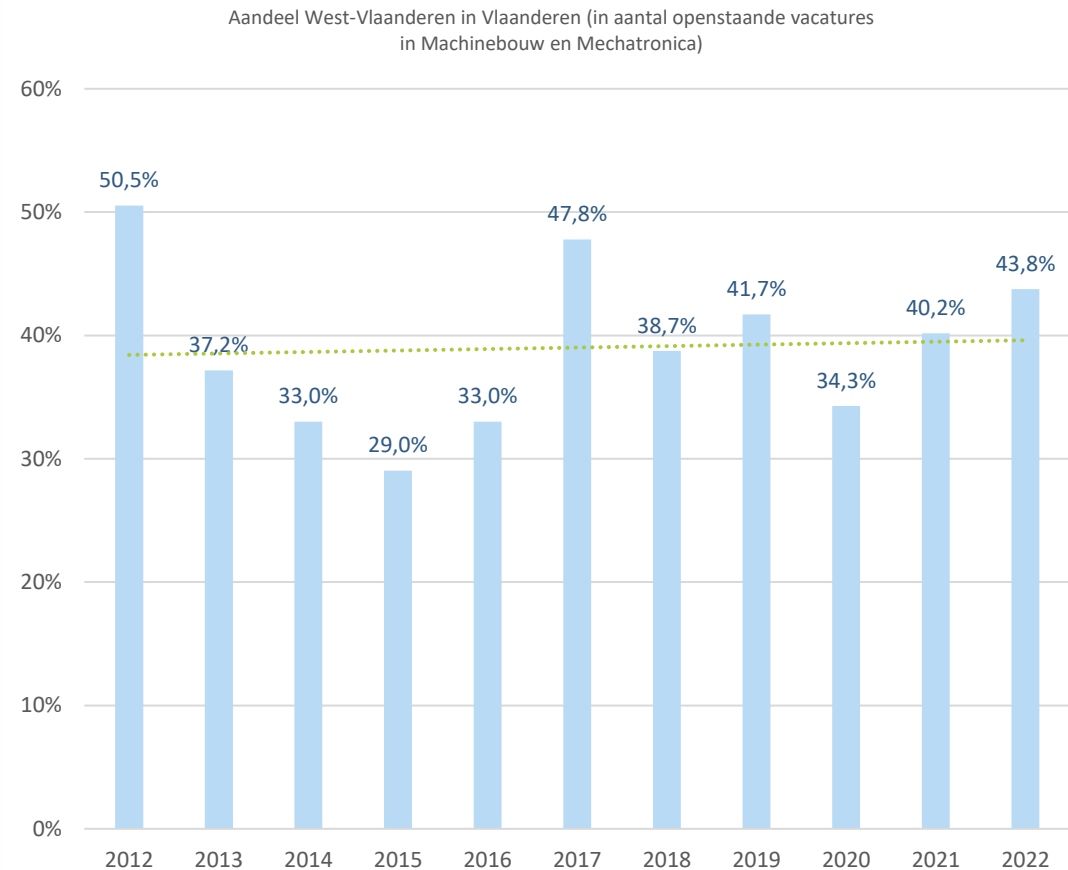
Openstaande vacatures

- Er zijn dubbel zoveel openstaande vacatures in de sector Machinebouw en Mechatronica in West-Vlaanderen in 2022 dan in 2012.
- In 2020 was er zowel in West-Vlaanderen als Vlaanderen een sterke daling vanwege de COVID-19 pandemie.
- In 2021 was er zowel in West-Vlaanderen als Vlaanderen een sterke stijging vanwege de heropleving van de economie na COVID-19.

Aandeel West-Vlaanderen in Vlaanderen

- In 2022 kan meer dan 40% van de openstaande vacatures in de sector Machinebouw en Mechatronica in Vlaanderen gelinkt worden aan West-Vlaanderen.
- Het West-Vlaamse aandeel in Vlaanderen is gemiddeld ongeveer 40% over de periode 2012-2022.

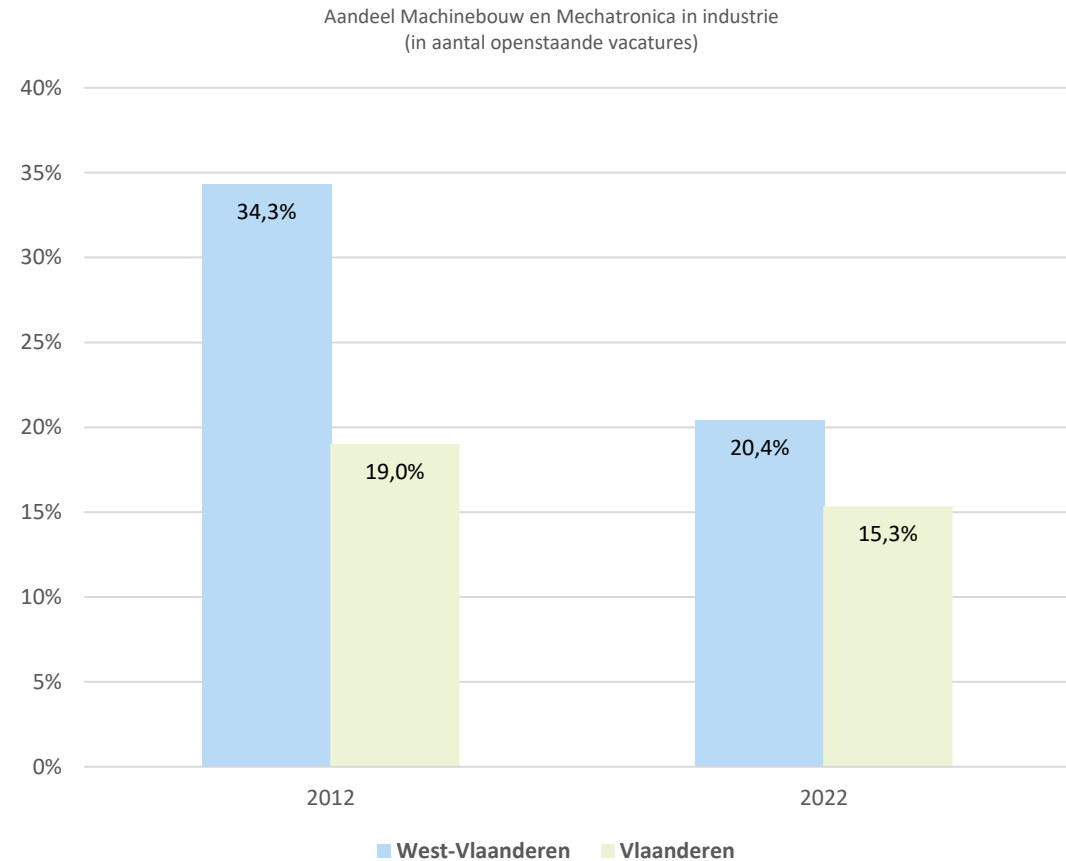
Evolutie 2012-2022

- Het aantal openstaande vacatures in de sector Machinebouw en Mechatronica was in Vlaanderen het hoogst in 2018, in West-Vlaanderen was dit in 2022.
- Vanwege de vele schommelingen is het moeilijk om een trend waar te nemen.

Machinebouw en Mechatronica	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Evolutie 2012-2022
West-Vlaanderen	237	152	134	140	201	462	437	330	180	409	476	100,8%
Vlaanderen	469	409	406	482	609	967	1.128	791	525	1.018	1.088	132,0%
Aandeel WVl in VL	50,5%	37,2%	33,0%	29,0%	33,0%	47,8%	38,7%	41,7%	34,3%	40,2%	43,8%	-6,7%-punt

Aandeel Machinebouw en Mechatronica in de industrie

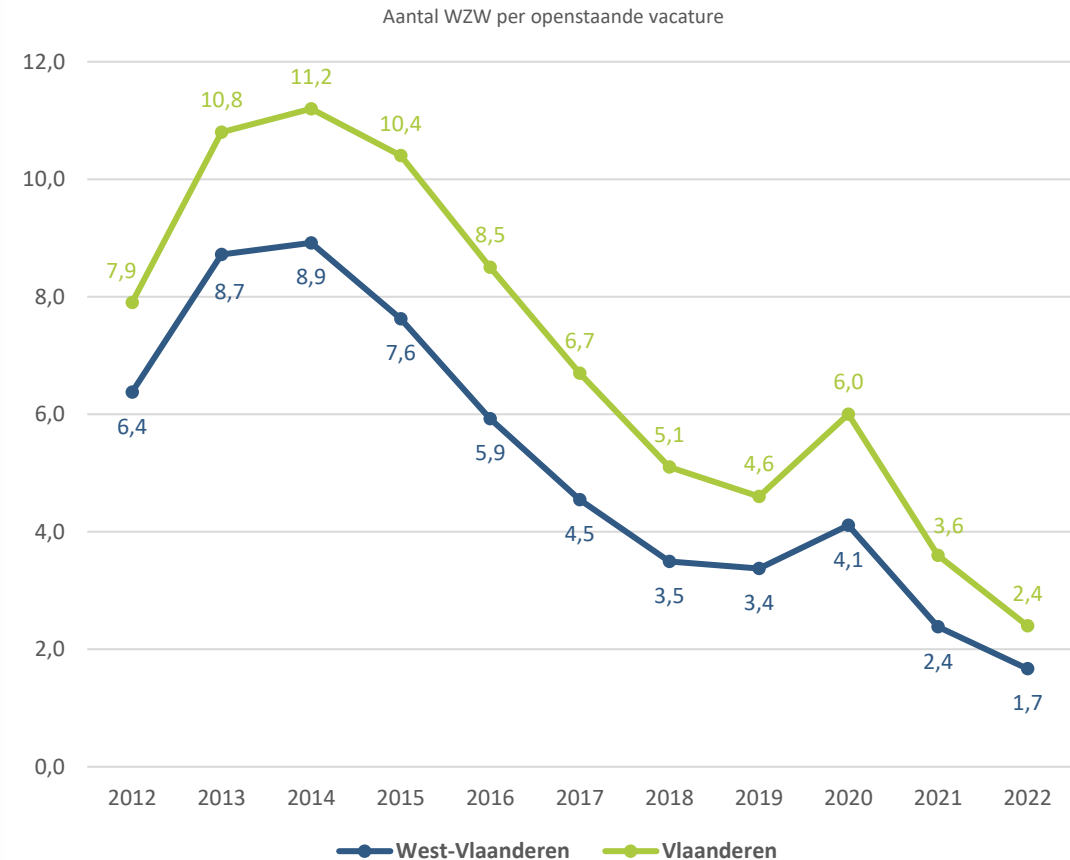
- Het aandeel openstaande vacatures in de industrie is zowel in 2012 als in 2022 hoger in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen.
- De afname in West-Vlaanderen (-13,9%-punt) is sterker dan in Vlaanderen (-3,7%-punt).

11. Arbeidsmarktkrapte

Arbeidsmarktkrapte

- De arbeidsmarktkrapte is groter in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen.
- In 2022 waren er in West-Vlaanderen gemiddeld 1,7 werkzoekenden zonder werk per openstaande vacature.
- Sinds 2014 is er jaar na jaar een toename van de krapte op de arbeidsmarkt met uitzondering van 2020 (COVID-19 crisis).

12. Knelpuntberoepen

Aandeel knelpuntberoepen en type knelpunt

- Er is in 2022 een toename van het aantal knelpuntberoepen en het aantal gelinkte beroepen t.o.v. 2014 en een minieme afname van het aantal gelinkte beroepen t.o.v. 2018.
- Het aandeel aan knelpuntberoepen binnen de sector Machinebouw en Mechatronica is gestegen t.o.v. 2014 en 2018. Zeven op de tien gelinkte beroepen zijn een knelpuntberoep.
- Bij elk type van knelpuntberoepen is er een stevige toename van het aantal in vergelijking met 2014 en 2018.

Beroepen Machinebouw en Mechatronica	2014	2018	2022
Aantal gelinkte beroepen	28	73	71
Aantal gelinkte knelpuntberoepen	19	43	52
Aandeel knelpuntberoepen	67,9%	58,9%	73,2%

Knelpunten	2014	2018	2022
Arbeidsomstandigheden	3	7	12
Kwalitatief	17	42	47
Kwantitatief	14	29	38
Aantal gelinkte knelpuntberoepen	19	43	52

Arbeidsomstandigheden = werkzoekenden tonen geen interesse vanwege specifieke arbeidsomstandigheden.

Kwalitatief = er zijn voldoende werkzoekenden maar ze voldoen niet omwille van een gebrek aan ervaring, slechte aansluiting onderwijs, ...

Kwantitatief = er zijn te weinig werkzoekenden beschikbaar op de arbeidsmarkt.

Gelinkte beroepen = beroepen waarvoor er op jaarbasis vijf of meer vacatures werden ontvangen binnen de sector Machinebouw en Mechatronica. **Knelpuntberoepen** = beroepen die een knelpunt zijn volgens de jaarlijkse publicatie van knelpuntberoepen door VDAB. Een beroep kan meerdere knelpunten hebben (bv. onderhoudsmechanici: kwantitatief en kwalitatief).

Bron: VDAB

Gelinkte beroepen Machinebouw en Mechatronica

Gelinkte beroepen sector Machinebouw en Mechatronica - volgens aantal openstaande vacatures in WVL op 31/12/2022 - top 30			
1	Onderhoudsmecaniciën	(k) 32	16 Magazijnmedewerker 10
2	Operator montage en assemblage	(k) 24	17 Mecaniciën van motorrijwielen 10
3	Technicus industriële installaties	(k) 20	18 Verpleegkundige (k) 10
4	Werfleider	(k) 20	19 Industrieel elektrotechnisch installateur (k) 9
5	Insteller-bediener CNC werktuigmachines	(k) 19	20 Onderhoudselektriciën (k) 9
6	Technicus onderzoek en ontwikkeling in elektriciteit	(k) 18	21 Onderhoudstechnicus liften (k) 9
7	Tekenaar-ontwerper mechanica	(k) 18	22 Technicus koeltechniek en klimatisatie (k) 9
8	Verantwoordelijke productiemethodes en industrialisatie	(k) 18	23 Productiemedewerker kunststofverwerking (k) 8
9	Technicus communicatienetwerken	(k) 15	24 Productieoperator metaalbewerking 8
10	Machinebouwer	(k) 14	25 Analist ontwikkelaar ICT (k) 7
11	Bordenbouwer	(k) 13	26 Monteur van staalbouwelementen (k) 6
12	Halfautomaatlasser	(k) 13	27 Verantwoordelijke planning en productiebeheer (k) 6
13	Technieker werf-, landbouw- en hefmachines	(k) 12	28 Installateur liften (k) 5
14	Productiemedewerker	11	29 Medewerker onderzoek en ontwikkeling in de industrie 5
15	Industrieel schilder	10	30 TIG Lasser (k) 5

13. Overzicht

Overzicht

Machinebouw en Mechatronica in WEST-VLAANDEREN	
Vestigingen (2021)	200
Actieve ondernemingen (2021)	416
Starters (2017-2021)	93
Uittreeders (2017-2021)	56
Loontrekkenden (2021)	12.941
Zelfstandigen (2021)	95
Toegevoegde waarde (in miljoen euro) (2021)	1.479
Import goederen (in miljoen euro) (2021)	2.080
Export goederen (in miljoen euro) (2021)	3.620
Ontvangen vacatures (2022)	1.856
Openstaande vacatures (2022)	476

Aandeel Machinebouw en Mechatronica in West-Vlaamse INDUSTRIE	
Vestigingen (2021)	6,3%
Actieve ondernemingen (2021)	4,5%
Starters (2017-2021)	2,7%
Uittreeders (2017-2021)	2,9%
Loontrekkenden (2021)	15,1%
Zelfstandigen (2021)	1,9%
Toegevoegde waarde (2021)	14,8%
Import goederen (2021)	18,6%
Export goederen (2021)	19,2%
Ontvangen vacatures (2022)	16,7%
Openstaande vacatures (2022)	20,4%

Aandeel Machinebouw en Mechatronica in VLAANDEREN	
Vestigingen (2021)	31,1%
Actieve ondernemingen (2021)	28,8%
Starters (2017-2021)	22,7%
Uittreeders (2017-2021)	22,5%
Loontrekkenden (2021)	43,0%
Zelfstandigen (2021)	59,0%
Toegevoegde waarde (2021)	34,1%
Import goederen (2021)	50,3%
Export goederen (2021)	41,6%
Ontvangen vacatures (2022)	42,2%
Openstaande vacatures (2022)	43,8%

Aandeel Machinebouw en Mechatronica in totale West-Vlaamse ECONOMIE	
Vestigingen (2021)	0,5%
Actieve ondernemingen (2021)	0,3%
Starters (2017-2021)	0,2%
Uittreeders (2017-2021)	0,2%
Loontrekkenden (2021)	2,9%
Zelfstandigen (2021)	0,1%
Toegevoegde waarde (2021)	3,2%
Import goederen (2021)	9,4%
Export goederen (2021)	13,3%
Ontvangen vacatures (2022)	2,7%
Openstaande vacatures (2022)	3,5%

14. Sterkte-zwakteanalyse

Sterkte-zwakteanalyse Machinebouw en Mechatronica

Sterktes	Zwaktes
<p>Het aantal starters stijgt terwijl het aantal uittreeders daalt. Het aantal starters ligt een stuk hoger in 2017-2021 dan in 2012-2016.</p>	<p>Het aantal vestigingen daalt in West-Vlaanderen (-14,2%) sterker dan in Vlaanderen (-8,5%).</p>
<p>De overlevingskansen van starters in de sector is 100% in West-Vlaanderen en ligt boven de overlevingskansen in de industrie en de totale West-Vlaamse economie.</p>	<p>Het aantal zelfstandigen daalt fors in West-Vlaanderen (-30,7%) en Vlaanderen (-34,6%).</p>
<p>De sector Machinebouw en Mechatronica is een 'sterke sector'. Er is t.o.v. Vlaanderen een specialisatie en de relatieve groei is beter in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen.</p>	
<p>Het aantal actieve ondernemingen is licht gestegen t.o.v. 2011, in Vlaanderen is er wel een daling.</p>	
<p>Het aantal ontvangen vacatures is meer dan verdubbeld tussen 2012 en 2022. Het West-Vlaamse aandeel in Vlaanderen is erg hoog (42,2% in 2022).</p>	
<p>Het aantal loontrekkenden in de sector bevindt zich op het hoogste peil sinds het jaar 2008 in West-Vlaanderen.</p>	
<p>Positief</p>	<p>Negatief</p>

Kansen en bedreigingen Machinebouw en Mechatronica

Kansen	Bedreigingen
Het herstellen van de export na onder meer de Brexit en de COVID-19 pandemie.	Dubbel zoveel opstaande vacatures in West-Vlaanderen in 2022 t.o.v. 2012.
Robotica en automatisering om krapte op de arbeidsmarkt op te vangen.	De krapte op de arbeidsmarkt is precair en is groter in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen.
	Het aandeel beroepen dat een knelpunt is, is hoog en stijgt. De oorzaken zijn zowel kwantitatief als kwalitatief.
	De toegevoegde waarde stijgt een stuk minder snel in West-Vlaanderen (+7,2%) dan in Vlaanderen (+26,4%).
Positief	Negatief

Bijlagen

Bijlage 1 – Top 100 vestigingen naar tewerkstelling ^(1/5)

Naam	Gemeente	Activiteit	Tewerkstelling	Toegevoegde waarde
1 CNH Industrial	Zedelgem	Verv. van machines en werktuigen voor de landbouw en de bosbouw	>2.000 tew.	>200 mln
2 Daikin	Oostende	Verv. van machines en apparaten voor de koeltechniek en de klimaatregeling	1.000-2.000 tew.	>200 mln
3 Picanol	Ieper	Verv. van machines voor de productie van textiel, kleding en leer	500-999 tew.	50-99 mln
4 TE Connectivity	Oostkamp	Verv. van elektronische onderdelen	500-999 tew.	50-99 mln
5 Vandewiele	Kortrijk	Verv. van machines voor de productie van textiel, kleding en leer	500-999 tew.	50-99 mln
6 Dana	Brugge	Verv. van tandwielen, lagers en andere drijfwerkelementen	500-999 tew.	50-99 mln
7 LVD Company	Wevelgem	Verv. van machines voor de metaalbewerking	200-499 tew.	20-49 mln
8 Orona	Waregem	Verv. van hijs-, hef- en transportwerktuigen	100-199 tew.	10-19 mln
9 Pattyn	Brugge	Verv. van verpakkingsmachines	100-199 tew.	10-19 mln
10 PSI Control	Ieper	Verv. van elektronische onderdelen	100-199 tew.	10-19 mln
11 Advionics	Oostkamp	Verv. van meet-, controle- en navigatie-instrumenten en -apparatuur	100-199 tew.	10-19 mln
12 AVR	Roeselare	Verv. van machines en werktuigen voor de landbouw en de bosbouw	100-199 tew.	10-19 mln
13 IG Watteeuw	Oostkamp	Verv. van tandwielen, lagers en andere drijfwerkelementen	100-199 tew.	10-19 mln
14 Isomasters	Waregem	Verv. van machines en apparaten voor de koeltechniek en de klimaatregeling	100-199 tew.	5-9 mln
15 B.E.P.	Brugge	Verv. van andere machines, apparaten en werktuigen voor specifieke doeleinden	100-199 tew.	10-19 mln
16 Page Electronica ⁽¹⁾	Poperinge	Verv. van elektronische onderdelen	100-199 tew.	10-19 mln
17 Packo Inox	Diksmuide	Verv. van machines voor de productie van voedings- en genotmiddelen	100-199 tew.	n.b.
18 Dewulf ⁽²⁾	Roeselare	Verv. van machines en werktuigen voor de landbouw en de bosbouw	100-199 tew.	10-19 mln
19 Valvan	Menen	Verv. van hydraulische apparatuur	100-199 tew.	5-9 mln
20 SKT	Ieper	Verv. van machines en apparaten voor de koeltechniek en de klimaatregeling	100-199 tew.	10-19 mln

(1) vestiging Frankrijklaan

(2) vestiging Moorseelsesteenweg 20

Bijlage 1 – Top 100 vestigingen naar tewerkstelling (2/5)

Naam	Gemeente	Activiteit	Tewerkstelling	Toegevoegde waarde
21 Marelec Food Technologies	Nieuwpoort	Verv. van weegtoestellen	100-199 tew.	10-19 mln
22 Trislot	Waregem	Verv. van filtreertoestellen	50-99 tew.	5-9 mln
23 Connect Group	Ieper	Verv. van meet-, controle- en navigatie-instrumenten en -apparatuur	50-99 tew.	5-9 mln
24 Packo Cooling	Zedelgem	Verv. van machines en werktuigen voor de landbouw en de bosbouw	50-99 tew.	5-9 mln
25 Scott Automation	Deerlijk	Verv. van hijs-, hef- en transportwerktuigen	50-99 tew.	5-9 mln
26 Vytech	Menen	Verv. van machines voor de productie van textiel, kleding en leer	50-99 tew.	5-9 mln
27 Deprez Construct	Kortemark	Verv. van machines en werktuigen voor de landbouw en de bosbouw	50-99 tew.	5-9 mln
28 Werkhuizen Lapauw	Kortrijk	Verv. van machines voor de productie van textiel, kleding en leer	50-99 tew.	<5 mln
29 Otis	Oostkamp	Verv. van hijs-, hef- en transportwerktuigen	50-99 tew.	5-9 mln
30 Xsys Prepress	Ieper	Verv. van andere machines, apparaten en werktuigen voor specifieke doeleinden	50-99 tew.	<5 mln
31 Van Der Vlist	Brugge	Verv. van hijs-, hef- en transportwerktuigen	50-99 tew.	<5 mln
32 Depoortere	Waregem	Verv. van machines en werktuigen voor de landbouw en de bosbouw	50-99 tew.	5-9 mln
33 Lysair	Wielsbeke	Verv. van andere machines, apparaten en werktuigen voor specifieke doeleinden	50-99 tew.	5-9 mln
34 Delvano	Harelbeke	Verv. van machines en werktuigen voor de landbouw en de bosbouw	50-99 tew.	<5 mln
35 Vapo Hydraulics	Moorslede	Verv. van tandwielen, lagers en andere drijfwerkelementen	20-49 tew.	<5 mln
36 Axima Refrigeration	Wevelgem	Verv. van machines en apparaten voor de koeltechniek en de klimaatregeling	20-49 tew.	<5 mln
37 Typhoon Industriële Ventilatie	Waregem	Verv. van machines en apparaten voor de koeltechniek en de klimaatregeling	20-49 tew.	<5 mln
38 Verbrugge	Ieper	Verv. van machines voor de productie van textiel, kleding en leer	20-49 tew.	5-9 mln
39 Werkhuizen Deswarte	Izegem	Verv. van hijs-, hef- en transportwerktuigen	20-49 tew.	<5 mln
40 Robland	Brugge	Verv. van andere machines en apparaten voor algemeen gebruik	20-49 tew.	<5 mln

Bijlage 1 – Top 100 vestigingen naar tewerkstelling ^(3/5)

Naam	Gemeente	Activiteit	Tewerkstelling	Toegevoegde waarde
41 Eliet	Zwevegem	Verv. van machines en werktuigen voor de landbouw en de bosbouw	20-49 tew.	5-9 mln
42 Soenen Technology	Roeselare	Verv. van hijs-, hef- en transportwerktuigen	20-49 tew.	<5 mln
43 Ypes	Ieper	Verv. van machines en apparaten voor de koeltechniek en de klimaatregeling	20-49 tew.	<5 mln
44 Dezeure en Zoon	Veurne	Verv. van machines en werktuigen voor de landbouw en de bosbouw	20-49 tew.	<5 mln
45 Cluma Engineering	Roeselare	Verv. van hijs-, hef- en transportwerktuigen	20-49 tew.	<5 mln
46 Gb Boucherie ⁽¹⁾	Izegem	Verv. van andere machines, apparaten en werktuigen voor specifieke doeleinden	20-49 tew.	<5 mln
47 Constructie Demaitere	Moorslede	Verv. van machines en werktuigen voor de landbouw en de bosbouw	20-49 tew.	<5 mln
48 Hafibo	Waregem	Verv. van andere machines en apparaten voor algemeen gebruik	20-49 tew.	<5 mln
49 Constructie Bruynooghe	Staden	Verv. van machines voor de productie van voedings- en genotmiddelen	20-49 tew.	<5 mln
50 Handsaeme Machinery	Izegem	Verv. van machines voor de productie van textiel, kleding en leer	20-49 tew.	<5 mln
51 Alumac Construct	Kortrijk	Verv. van hijs-, hef- en transportwerktuigen	20-49 tew.	<5 mln
52 Stavelse Metaalbouw	Alveringem	Verv. van andere gereedschapswerktuigen	20-49 tew.	<5 mln
53 Cretes	Wevelgem	Verv. van andere machines, apparaten en werktuigen voor specifieke doeleinden	20-49 tew.	<5 mln
54 DSI Dantech	Kortrijk	Verv. van machines en apparaten voor de koeltechniek en de klimaatregeling	20-49 tew.	<5 mln
55 Sisa	Zedelgem	Verv. van hydraulische apparatuur	20-49 tew.	<5 mln
56 Vandaele Konstruktie	Oostrozebeke	Verv. van machines en werktuigen voor de landbouw en de bosbouw	20-49 tew.	<5 mln
57 Matthys	Waregem	Verv. van machines voor de productie van textiel, kleding en leer	20-49 tew.	<5 mln
58 Lavy	Brugge	Verv. van andere machines en apparaten voor algemeen gebruik	20-49 tew.	<5 mln
59 GB Boucherie ⁽²⁾	Izegem	Verv. van andere machines, apparaten en werktuigen voor specifieke doeleinden	20-49 tew.	<5 mln
60 Rentec	Pittem	Verv. van andere machines, apparaten en werktuigen voor specifieke doeleinden	20-49 tew.	<5 mln

(1) vestiging Ambachtenstraat

(2) vestiging Stuivenbergstraat

Bijlage 1 – Top 100 vestigingen naar tewerkstelling ^(4/5)

Naam	Gemeente	Activiteit	Tewerkstelling	Toegevoegde waarde
61 Constructiewerkhuizen Deman	Ledegem	Verv. van hijs-, hef- en transportwerktuigen	20-49 tew.	<5 mln
62 Motogroup	Brugge	Verv. van hijs-, hef- en transportwerktuigen	20-49 tew.	<5 mln
63 Vameco	Diksmuide	Verv. van motoren en turbines, excl. motoren voor luchtvaartuigen en voertuigen	20-49 tew.	<5 mln
64 Delaere Engineering	Deerlijk	Verv. van weegtoestellen	20-49 tew.	<5 mln
65 Ninix Technologies	Brugge	Verv. van elektronische onderdelen	20-49 tew.	<5 mln
66 Atelier Dumon	Brugge	Verv. van hijs-, hef- en transportwerktuigen	20-49 tew.	<5 mln
67 Limotec	Anzegem	Verv. van andere machines en apparaten voor algemeen gebruik	20-49 tew.	<5 mln
68 Fraxinus	Roeselare	Verv. van andere machines en apparaten voor algemeen gebruik	20-49 tew.	<5 mln
69 Devos Agri	Wingene	Verv. van machines en werktuigen voor de landbouw en de bosbouw	20-49 tew.	<5 mln
70 Bascules Robbe	Torhout	Verv. van weegtoestellen	20-49 tew.	<5 mln
71 DKR Refrigeration	Harelbeke	Verv. van machines en apparaten voor de koeltechniek en de klimaatregeling	20-49 tew.	<5 mln
72 Fieuw Koeltechniek	Roeselare	Verv. van machines en apparaten voor de koeltechniek en de klimaatregeling	20-49 tew.	<5 mln
73 Desmet Machinebouw	Wielsbeke	Verv. van machines voor de productie van textiel, kleding en leer	20-49 tew.	<5 mln
74 Motiv	Waregem	Verv. van machines voor de productie van textiel, kleding en leer	20-49 tew.	<5 mln
75 Altachem	Harelbeke	Verv. van andere kranen en dergelijke artikelen	20-49 tew.	5-9 mln
76 Belmeko	Oostkamp	Verv. van andere machines, apparaten en werktuigen voor specifieke doeleinden	20-49 tew.	<5 mln
77 Agro Belts	Kuurne	Verv. van hijs-, hef- en transportwerktuigen	20-49 tew.	<5 mln
78 Page Electronica ⁽¹⁾	Poperinge	Verv. van elektronische onderdelen	20-49 tew.	<5 mln
79 Dewulf ⁽²⁾	Roeselare	Verv. van machines en werktuigen voor de landbouw en de bosbouw	20-49 tew.	<5 mln
80 Assemblics	Harelbeke	Verv. van elektronische printplaten	20-49 tew.	<5 mln

(1) vestiging Casselstraat

(2) vestiging Moorseelsteenweg 41A

Bijlage 1 – Top 100 vestigingen naar tewerkstelling (5/5)

Naam	Gemeente	Activiteit	Tewerkstelling	Toegevoegde waarde
81 RDL Engineering	Izegem	Verv. van hijs-, hef- en transportwerktuigen	20-49 tew.	<5 mln
82 Rumaro	Ieper	Verv. van hijs-, hef- en transportwerktuigen	20-49 tew.	<5 mln
83 Spiessens	Tielt	Verv. van andere machines, apparaten en werktuigen voor specifieke doeleinden	20-49 tew.	<5 mln
84 SKT Service	Ieper	Verv. van machines en apparaten voor de koeltechniek en de klimaatregeling	10-19 tew.	<5 mln
85 Motus Handling	Menen	Verv. van andere machines, apparaten en werktuigen voor specifieke doeleinden	10-19 tew.	<5 mln
86 Union	Waregem	Verv. van machines en werktuigen voor de landbouw en de bosbouw	10-19 tew.	<5 mln
87 Herbo	Knokke-Heist	Verv. van hijs-, hef- en transportwerktuigen	10-19 tew.	<5 mln
88 Laco Machinery	Kuurne	Verv. van machines voor de productie van textiel, kleding en leer	10-19 tew.	<5 mln
89 Verhoest Marc	Roeselare	Verv. van machines en werktuigen voor de landbouw en de bosbouw	10-19 tew.	<5 mln
90 Digimatic	Ieper	Verv. van machines en werktuigen voor de landbouw en de bosbouw	10-19 tew.	<5 mln
91 Saleenco Industries	Wingene	Verv. van machines voor de productie van voedings- en genotmiddelen	10-19 tew.	<5 mln
92 Maes Jonker	Izegem	Verv. van andere gereedschapswerktuigen	10-19 tew.	<5 mln
93 MGC Subcontracting	Waregem	Verv. van machines voor de productie van textiel, kleding en leer	10-19 tew.	<5 mln
94 Spinnepop	Ieper	Verv. van hijs-, hef- en transportwerktuigen	10-19 tew.	<5 mln
95 Dewagtere Engineering	Roeselare	Verv. van machines en werktuigen voor de landbouw en de bosbouw	10-19 tew.	<5 mln
96 Coenco	Oostkamp	Verv. van machines voor de productie van voedings- en genotmiddelen	10-19 tew.	<5 mln
97 Amotec	Deerlijk	Verv. van filtreertoestellen	10-19 tew.	<5 mln
98 Dekomte Benelux	Oostende	Verv. van meet-, controle- en navigatie-instrumenten en -apparatuur	10-19 tew.	<5 mln
99 Clasal	Zedelgem	Verv. van hydraulische apparatuur	10-19 tew.	<5 mln
100 Schramme Industries	Roeselare	Verv. van tandwielen, lagers en andere drijfwerkelementen	10-19 tew.	<5 mln

Bijlage 2 – Definities ^(1/2)

- **Arbeidsmarktkrapte** = verhouding aantal werkzoekenden zonder werk tot aantal openstaande vacatures.
- **Actieve ondernemingen** = aantal actieve BTW-plichtigen.
- **Export** = uitvoer, verkoop van goederen naar het buitenland.
- **Help(st)er** = elke persoon die in België een zelfstandige in de uitoefening van zijn of haar beroep bijstaat of vervangt, zonder dat zij door een arbeidsovereenkomst met elkaar verbonden zijn. Deze persoon valt onder de toepassing van het sociaal statuut van de zelfstandigen.
- **Import** = het invoeren in je eigen land van goederen vanuit het buitenland.
- **Ontvangen vacatures** = alle vacatures die door VDAB werden ontvangen gedurende het afgelopen jaar.
- **Openstaande vacatures** = alle vacatures die op 31/12 van het desbetreffende jaar nog niet waren ingevuld (momentopname).
- **Overlevingskans** = kans dat een startende onderneming na vijf jaar nog actief is. Via de start- en stopzettingsdatum van ondernemingen in Lokovest, een extract van de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO), kan de exacte leeftijd van de onderneming bij een stopzetting worden berekend.

Bijlage 2 – Definities (2/2)

- **Specialisatiegraad** = verhouding tussen het aandeel van een sector in de totale bezoldigde tewerkstelling van een regio ten opzichte van het analoge aandeel voor het Vlaamse Gewest maal 100. Een waarde > 100 duidt op een specialisatie.
- **Starters** = som van het aantal nieuwe btw-plichtige ondernemingen en het aantal wederonderwerpingen van btw-plichtige ondernemingen. De statistiek is gebaseerd op administratieve gegevens.
- **Toegevoegde waarde** = het bedrag dat de productiefactoren toevoegen aan de waarde van de verbruikte goederen en diensten.
- **Uittreeders** = aantal BTW-plichtige ondernemingen die in de loop van het referentiejaar werd geschrapt.
- **Vacatures** = vacatures uit het normaal economisch circuit die rechtstreeks aan VDAB gemeld zijn exclusief uitzendopdrachten. Slechts een deel van alle vacatures worden gemeld aan VDAB, dit is dus geen totaalcijfer.
- **Vestiging** = locatie waar uitoefening van de activiteiten van een onderneming of rechtspersoon plaatsvindt.
- **Zelfstandige in bijberoep** = een zelfstandige waarvan de beroepsactiviteit als zelfstandige gelijktijdig wordt uitgeoefend met een gewoonlijke en hoofdzakelijke beroepsbezigheid onder gezag.
- **Zelfstandige in hoofdberoep** = een zelfstandige waarvan de beroepsactiviteit als zelfstandige de voornaamste of enige beroepsbezigheid is.

Bijlage 3 – Voorgaande analyses

- POM West-Vlaanderen, Afdeling Data, Studie en Advies. Mechatronica in West-Vlaanderen. Brugge, 2012, 45p.
- POM West-Vlaanderen, Afdeling Data, Studie en Advies. Analyse FvT4 – Machinebouw en Mechatronica. Brugge, 2018, 48p.
- POM West-Vlaanderen, Afdeling Data, Studie en Advies. Analyse FvT4 – Machinebouw en Mechatronica. Brugge, 2021, 49p.

